

Balvu reģiona bibliotēku darba pārskats par 2017.gadu.

Balvi, 2018

Satura rādītājs

1. Vispārīgs bibliotēkas/reģiona bibliotēku raksturojums	3
2. Finansiālais nodrošinājums	4
3. Materiālā un tehniskā stāvokļa vērtējums	8
4. Personāls	11
5. Pakalpojumu piedāvājums un pieejamība	15
6. Krājums.....	28
7. Darbs ar bērniem un jauniešiem	39
8. Novadpētniecība.....	73
9. Projekti.....	80
10. Publicitāte	80
11. Sadarbības tīkla raksturojums.....	85
12. Metodiskais un konsultatīvais darbs	86
Pielikumi.....	90

1. Vispārīgs bibliotēkas/reģiona bibliotēku raksturojums

- *Īss situācijas apraksts:*

Balvu reģiona novadu bibliotēku pārskats par 2017.gadu ir sagatavots, pamatojoties uz Bibliotēku likumu un atbilstoši Latvijas Nacionālās bibliotēkas Bibliotēku attīstības centra dokumentu "Publisko bibliotēku gada pārskatu struktūra 2017. gada pārskatiem". Tā mērķis ir informēt sabiedrību par Balvu reģiona četru novadu bibliotēku darbību 2017.gadā.

Pārskatā tiks veikta statistikas rādītāju analīze par Balvu reģiona četriem novadiem, neietverot Balvu Centrālās bibliotēkas rādītājus. Tos skatīt atsevišķi sagatavotā "Balvu Centrālās bibliotēkas darba pārskats par 2017. gadu". Pārskats drukātā veidā tiks saglabāts Balvu Centrālajā bibliotēkā, kā arī ievietots bibliotēkas mājas lapā http://www.bibliotekas.lv/cb_web.

Pārskata periodā Balvu reģionā darbojās 23 publiskās pašvaldību bibliotēkas:

- Balvu novadā- 11 bibliotēkas: t.i. Balvu Centrālā bibliotēka un 10 filiālbibliotēkas;
- Baltinavas novadā- 1 bibliotēka;
- Rugāju novadā – 4 bibliotēkas;
- Viļakas novadā- 7 bibliotēkas.

Balvu Centrālajai bibliotēkai noslēgti sadarbības līgumi „Par reģiona galvenās bibliotēkas funkciju veikšanu un finansēšanu” ar reģionā esošajiem trim novadiem.

Iedzīvotāju skaits Balvu novadā – 19149 (desmit pagastos -12342, Balvu pilsētā- 6807), Baltinavas novadā-1140 , Rugāju novadā-2341 , Viļakas novadā - 4773. Salīdzinoši ar 2016. gadu tas ir par 495 iedzīvotājiem jeb 3,27 % mazāk.

✓ *pārskata perioda prioritātes*

Ekonomiskā situācija Balvu reģionā neveidojas tāda, lai sekmētu kādreiz aizbraukušo iedzīvotāju vēlmi atgriezties dzimtenē. Ja darba vietas vēl ir atrodamas, tad samaksa par darbu ir ļoti maza. 2017.gada tika slēgtas dažas „Latvijas Pasts” nodaļas attālākos pagastos. Līdz ar to bibliotēkas loma pagasta iedzīvotāju dzīvē tikai palielinās.

Dažas no reģiona bibliotēku prioritātēm:

- palīdzēt apmeklētājiem izmantot iestāžu piedāvātos elektroniskos pakalpojumus, kā arī atrast informāciju dažādās interneta vietnēs;
- turpināt apgūt programmas piedāvātās iespējas BIS Alise.

Pārskata periodā viena no Viļakas novada bibliotēkas darbības prioritātēm bija rast iespēju saviem lietotājiem tikt ar rakstniekiem, tādā veidā veicinot interesi par grāmatu kā vērtību personīgās izaugsmes procesā.

2017. gada Tilžas pagasta bibliotēkas darba prioritātes bija:

- pievērst vairāk uzmanības tieši bērnu/ jauniešu auditorijai, organizēt pasākumus, iesaistīt pasākumu norisē,
- turpināt ievietot jaunāko aktuālo informāciju par bibliotēkā notiekošo sociālajos tīklos .

Kā atzīmē bibliotēkas vadītāja *“pārskata periodā izvirzītās prioritātes savu mērķi ir sasniegušas! Bibliotēkas lasītāju bērnu/ jauniešu skaits ir palielinājies par 18%, arī sociālajos tīklos bibliotēka ir pamanīta, jo strauji pieaudzis skatījumu skaits”*

- *Izmaiņas bibliotēku darbībā pārskata periodā (izmaiņas juridiskajā statusā, institūcijas struktūrā u. c. būtiskas izmaiņas)*

Pārskata periodā Viļakas novada divās bibliotēkās notika vadītāju maiņa.

Viļakas novada bibliotēkā darba tiesiskās attiecības pārtrauca bibliotēkas direktore Vija Circāne.

No 2.oktobra par Viļakas novada bibliotēkas direktori uzsāka darbu Rutta Jeromāne.

Žiguru bibliotēkā darba tiesiskās attiecības pārtrauca Anastasija Plačinda, no 1. augusta par bibliotēkas vadītāju strādā Benita Troška.

- *Pārskata periodā paveiktais no bibliotēkas stratēģijā (attīstības plānā) definētajiem virzieniem un uzdevumiem*

Viens no galvenajiem bibliotēku uzdevumiem- darbs ar krājumu. Aktīvi strādājam pie pagastu bibliotēku krājumu rekatalogizācijas.

Reģiona bibliotēkas pārskata periodā papildināja informācijas tehnoloģiju materiālo bāzi- saņēma dāvinājumā datorus no Lattelecom un SEB bankas, kā arī iegādājās jaunus datorus.

Tika strādāts pie grāmatu plauktu nomaiņas un atjaunošanas.

Visām Balvu reģiona publiskajām bibliotēkām ir savas mājaslapas, tika strādāts pie to pilnveides.

- *Bibliotēku akreditācija*

2017. gadā akreditācija notika Balvu Centrālajā bibliotēkā, kurai atkārtoti tika piešķirts reģiona galvenās bibliotēkas statuss.

2018. gadā akreditācija tiek plānota deviņām reģiona publiskajām bibliotēkām.

2. Finansiālais nodrošinājums

Reģiona bibliotēku finansiālā nodrošinājuma avoti: Balvu, Baltinavas, Rugāju un Viļakas novadu pašvaldības, bibliotēku maksas pakalpojumi, ziedojumi, Valsts Kultūrkapitāla fonda piešķirumi.

Tabula "Balvu reģiona bibliotēku finansiālais nodrošinājums (Balvu CB +22 publiskās bibliotēkas)"

	2015	2016	2017
Kopā (EUR)	415251	423729	437492
Pašvaldības finansējums	405701	414859	427876
Citi ieņēmumi:	9550	8869	9616
<i>t. sk. maksas pakalpojumi</i>	1492	1576	3646
<i>t. sk. ziedojumi un dāvinājumi</i>	480	480	250
<i>t. sk. VKKF finansējums</i>	1320	920	1396
<i>t. sk. citi piešķirumi</i>	6258	5893	4324

Tabula "Balvu reģiona bibliotēkas izdevumi (Balvu CB +22 publiskās bibliotēkas)"

	2015	2016	2017
Izdevumi kopā (EUR)	415251	423729	437492
Darbinieku atalgojums (bruto)	253037	255476	271083
Krājuma komplektēšana	37454	38282	37263

Kopējais pašvaldības finansējums bibliotēku uzturēšanai 2017. gadā ir pieaudzis par 13017 eiro, palielinājies finansējums darbinieku atalgojumam par 15607 eiro, bet līdzekļi krājuma komplektēšanai mazliet samazinājušies - 1019 eiro.

Lai pārskatāmāk atspoguļotu Balvu reģiona bibliotēku finansiālo nodrošinājumu, tika veidotas četras tabulas - katram novadam atsevišķi.

Tabula "Baltinavas novada bibliotēkas finansiālais nodrošinājums"

	2015	2016	2017
Kopā (EUR)	12790	13655	15189
Pašvaldības finansējums	12790	13655	15189
Citi ieņēmumi:			
<i>t. sk. maksas pakalpojumi</i>			
<i>t. sk. ziedojumi un dāvinājumi</i>			
<i>t. sk. VKKF finansējums</i>			
<i>t. sk. citi piešķirumi</i>			

Tabula "Baltinavas novada bibliotēkas izdevumi"

	2015	2016	2017
Izdevumi kopā (EUR)	12790	13655	15189
Darbinieku atalgojums (bruto)	7379	7714	7863
Krājuma komplektēšana	1600	2033	2221

Baltinavas novadā darbojās viena publiskā bibliotēka - Baltinavas novada bibliotēka, kuras kopējais finansējums 2017. gadā, salīdzinot ar 2016. gadu, ir pieaudzis par 1534 eiro. Katru gadu tiek palielināts arī bibliotēkas vadītājas atalgojums, 2017. gadā tas pieaudzis par 149 eiro. Krājuma komplektēšanai līdzekļu pieaugums pārskata gadā par 188 eiro (grāmatām -181 eiro).

Tabula "Balvu novada bibliotēku izdevumi"
(Balvu CB +10 filiālbibliotēkas)

	2015	2016	2017
Izdevumi kopā (EUR)	243057	238614	248602
Darbinieku atalgojums (bruto)	148478	148121	158595
Krājuma komplektēšana	20979	20213	19780

Katras Balvu novada pagasta bibliotēkas finansējuma kopējo summu nav iespējams uzrādīt, jo bibliotēku saimnieciskie izdevumi tiek finansēti no pagasta pārvaldes budžeta (skat. nākamo tabulu), bet finansējums krājuma komplektēšanai, kancelejas preču iegādei un bibliotēkas vadītājas atalgojumam ir iekļauts Balvu Centrālās bibliotēkas budžetā.

Tabula "Balvu novada bibliotēku finansiālais nodrošinājums"
(10 filiālbibliotēkas bez Balvu CB)

<i>Finansējuma avots</i>	2015	2016	2017
Balvu Centrālās bibliotēkas budžets (krājuma komplektēšanai)	11007	10262	10480
Balvu novada pagastu pārvaldes (saimnieciskie izdevumi)	15890	10721	10020

Šajā tabulā atspoguļots finansējums krājuma komplektēšanai tikai 10 pagastu bibliotēkām, un pagastu pārvalžu piešķirto līdzekļu apjoms.

Finansējums krājuma komplektēšanai Balvu novada pagastu bibliotēkām ir palielinājies par 218 eiro (grāmatām palielinājies par 258 eiro, periodiskajiem izdevumiem samazinājies – par 98 eiro).

Tabula "Rugāju novada bibliotēku finansiālais nodrošinājums"

	2015	2016	2017
Kopā (EUR)	54672	62396	62456
Pašvaldības finansējums	54566	62341	62404
Citi ieņēmumi:	106	55	52
<i>t. sk. maksas pakalpojumi</i>	106	55	52
<i>t. sk. ziedojumi un dāvinājumi</i>			
<i>t. sk. VKKF finansējums</i>			
<i>t. sk. citi piešķirumi</i>			

Tabula "Rugāju novada bibliotēku izdevumi"

	2015	2016	2017
Izdevumi kopā (EUR)	54672	62396	62456
Darbinieku atalgojums (bruto)	33699	34642	37265
Krājuma komplektēšana	6937	7631	7027

Kopumā Rugāju novada bibliotēkām finansējums ir palielinājies tikai par 63 eiro.

Pieaudzis darbinieku atalgojums par 2623 Eiro, finansējums krājuma komplektēšanai samazinājies par 604 eiro. Kopējais finansējuma samazinājums krājuma komplektēšanai Rugāju bibliotēkai - 256 eiro, Skujetnieku bibliotēkai - 236 eiro, Lazdukalna bibliotēkai - 193 eiro. Minimāli vai nav samazināti līdzekļi periodikas komplektēšanai, bet samazinājums ir grāmatu krājuma komplektēšanai. Bibliotēku vadītājas piezīmē, ka sakarā ar iedzīvotāju un arī lietotāju skaita samazināšanos, krājuma komplektēšanai piešķirtie līdzekļi tomēr ir pietiekoši, lai apmierinātu lietotāju intereses un pieprasījumus.

Bez pamatfunkciju nodrošināšanas finansējums tika piešķirts plauktu atjaunošanai Lazdukalna bibliotēkā.

Ar Rugāju novada domes lēmumu, no 2017. gada 1.oktobra Rugāju novada bibliotēkās tika atcelti maksas pakalpojumi. Iepriekšējā periodā maksa par bibliotēkas pakalpojumiem tika iekasēta Rugāju un Tikaiņu bibliotēkās.

Tabula "Viļakas novada bibliotēku finansiālais nodrošinājums"

	2015	2016	2017
Kopā (EUR)	104732	109064	111245
Pašvaldības finansējums	104246	108844	110340
Citi ieņēmumi:	486	220	905
<i>t. sk. maksas pakalpojumi</i>	236	220	280
<i>t. sk. ziedojumi un dāvinājumi</i>			
<i>t. sk. VKKF finansējums</i>	250		625
<i>t. sk. citi piešķirumi</i>			

Tabula "Viļakas novada bibliotēku izdevumi"

	2015	2016	2017
Izdevumi kopā (EUR)	104732	109064	111245
Darbinieku atalgojums (bruto)	63481	64999	67360
Krājuma komplektēšana	7938	8405	8235

Viļakas novadā darbojas septiņas bibliotēkas. Pašvaldības finansējums bibliotēkām palielinājies par 1496 eiro. Darbinieku atalgojums palielinājies par 2361 eiro, bet finansējums krājumam kopumā mazliet samazinājies - 170 eiro (periodiskajiem izdevumiem palielinājies par 46 eiro, grāmatām samazinājies par 216 eiro).

Kopumā reģionā finansējums ir pieaugošs un nodrošina bibliotēku pamatfunkciju veikšanu.

3. Materiālā un tehniskā stāvokļa vērtējums

- *Veiktie un plānotie telpu un ēku rekonstrukcijas projekti un remontdarbi*

Pārskata periodā netika veikti.

- *Telpu paplašināšana vai bibliotēku pārvietošana uz citām telpām*

Telpu paplašināšana un bibliotēku pārvietošana uz citām telpām nav notikusi.

2018. gadā tiek plānots uz jaunām telpām pārvietot Viļakas novada Rekavas bibliotēku, notiek diskusija par Viļakas novada Kupravas bibliotēkas telpu maiņu vai esošo rekonstrukciju.

- *Iekārtas, aprīkojums (t. sk. IKT nodrošinājums): situācijas raksturojums un vērtējums, nākotnes prognozes, atjaunināšanas iespējas*

Tabula "Baltinavas novada bibliotēkas iekārtas un aprīkojums"

	<i>Darbiniekiem (skaits)</i>	<i>Lietotājiem (skaits)</i>	<i>Iekārtas gads</i>
Datori	1/2015	10	2/2006,5/2008, 2/2009, 1/2017
Plānie klienti			
Multifunkcionālās iekārtas		1	2008
Printeri		1	2014
Kopēšanas iekārtas		1	2000
Skeneri			
Citas iekārtas		2	1/2013,1/2015

Baltinavas novada bibliotēkā datori lietotājiem ir samērā novecojuši, bet par cik novadā ir savs datorspeciālists, tie tiek regulāri salaboti. 2017.gadā viens dators saņemts dāvinājumā. Lielākā problēma- interneta ātrums. Pēcpusdienās, kad bibliotēkā ir vairāk lietotāju, interneta ātrums ir ļoti lēns.

Pārskata gadā bibliotēkā veikts remonts- nomainīts grīdas segums, logiem uzstādītas žalūzijas. Iegādāti jauni grāmatu plaukti.

Tabula "Balvu novada bibliotēku iekārtas un aprīkojums"

(bez Balvu CB rādītājiem, tos skat. Balvu Centrālās bibliotēkas darba pārskatā par 2017. g.)

	<i>Darbiniekiem (skaits)</i>	<i>Lietotājiem (skaits)</i>	<i>Iekārtas gads</i>
Datori	11	65	2005 - 2016
Plānie klienti			
Multifunkcionālās iekārtas		15	2006 -2015

Printeri		6	2005 -2010
Kopēšanas iekārtas		1	2003
Skeneri		1	2008
Citas iekārtas			

Bieži pagastu bibliotēkas savā darbā saskaras ar problēmu-ļoti lēni darbojas internets vai arī nedarbojas vispār. Tāpēc reizēm apmeklētājs laicīgi nevar tikt pie informācijas vai veikt kādu maksājumu.

Pagastu bibliotēkās 2017. gadā:

Bērzkalnes pagasta bibliotēkai tika iegādāts fotoaparāts.

Bērzpils pagasta bibliotēkā veikta grāmatu plauktu vizuālā uzlabošana. Iegādāts dīvāniņš un žurnālu galdiņš apmeklētājiem, kur uz vietas palasīt jaunāko presi.

Briežuciema pagasta bibliotēkā pārskata gadā iegādātas diviem logiem žalūzijas, bet 2018.gadā plānota žalūziju iegāde atlikušajiem logiem. Nomainīts grāmatu plaukts un datorgalds (tie nodoti lietošanā no Briežuciema pamatskolas inventāra), kā arī iegādāts jauns monitora paliktnis un peles paliktnis.

Krišjānu pagasta bibliotēkā tika iegādāts krāsains un interesants bērnu galdiņš, pie kura tagad mazie pirmsskolnieki var aktīvi darboties. Lai vēl vairāk pārsteigtu bērnus-tika sagādāts arī saliekams krēslīņš, uz kura ir attēloti multfilmu varoņi un kumodīte ar trīs atvilktnēm. Bibliotēkai 2018. gadā paredzēts iegādāties jaunus krēslus un veikt kosmētisko remontu grāmatu plauktiem.

Tilžas pagasta bibliotēka iegādāts grāmatu plaukts bērnu grāmatām. Uzsākta grāmatu plauktu rekonstrukcija, kas turpināsies nākošā gada janvārī.

Tabula "Rugāju novada bibliotēku iekārtas un aprīkojums"

	<i>Darbiniekiem (skaits)</i>	<i>Lietotājiem (skaits)</i>	<i>Iekārtas gads</i>
Datori	5	22	2008 -2017
Plānie klienti			
Multifunkcionālās iekārtas		4	2007 - 2016
Printeri		4	2005 - 2015
Kopēšanas iekārtas		1	2003
Skeneri			
Citas iekārtas			

Veicot datoru nomaiņu SEB bankā, Rugāju novada pašvaldības iestādēm bija iespēja saņemt dāvinājumā vairākus datoru. Datorus saņēma arī Tikaiņu un Skujetnieku bibliotēkas. Tikaiņu bibliotēkā 2017. gadā nomainīti 2 datori lietotājiem un uzstādīta jauna multifunkcionālā iekārta. Skujetnieku bibliotēkā tika nomainīti visi datori. Darbinieka dators tika iegādāts par pašvaldības līdzekļiem, viens dators iegūts no SEB un viens no Lattelecom.

Lazdukalna bibliotēkā tika atjaunoti plaukti.

Rugāju novada bibliotēkai ir iegādāti grāmatu plaukti bērnu literatūrai, vēl bērnu lasītavā nopirkta mēbeles jaunākā skolas vecuma bērnu stūrīša iekārtošanai.

Tikaiņu bibliotēkas lasītavai, kā dāvinājums, saņemts jauns dīvāns.

Tabula "Viļakas novada bibliotēku iekārtas un aprīkojums"

	<i>Darbiniekiem (skaits)</i>	<i>Lietotājiem (skaits)</i>	<i>Iekārtas gads</i>
Datori	9	43	2005 - 2016
Plānie klienti			
Multifunkcionālās iekārtas		12	2007 - 2016
Printeri		3	2004 - 2017
Kopēšanas iekārtas		1	2005
Skeneri		4	2012 - 2017
Citas iekārtas		1	2012

Medņevas bibliotēka no Lattelecom bibliotēka saņēma vienu datoru lietotājiem. Rekavas bibliotēkā tika iegādāts jauns printeris. Upītes bibliotēkā iegādāts jauns skeneris. Vecumu bibliotēkā tika iegādāts jauns dators, kas paredzēts bibliotēkas administratīvā darba veikšanai. Veicot lietotāju aptauju, šīs bibliotēkas klienti bija apmierināti ar interneta ātrumu.

Kupravas bibliotēka bērnu stūrītim ir iegādājusies 2 pufus un 2 paklājus.

Medņevas bibliotēkā pārskata gadā tika veikti sīki remontdarbi, nomainītas tapetes bibliotēkas koridorā, lasītavā un vadītājas kabinetā. Atjaunoti divi vecie grāmatu plaukti. Tiem tika saīsināts augstums un nomainīti sānu gali.

Upītes bibliotēkā tika veikts ikgadējais kosmētiskais remonts. Tika pārkrāsotas grīdas un dažas sienas.

Vecumu bibliotēkā tika nomainītas žalūzijas.

Žiguru bibliotēkā pārskata gadā tika iegādāti 8 jauni plaukti, kā arī, tika atjaunoti jau esošie. Tika iegādāts putekļu sūcējs.

- *Problēmas un to risinājumi materiālā un tehniskā stāvokļa jomā*

Vairākās reģiona bibliotēkās ir novecojusi datortehnika- datori, kopēšanas iekārtas. Katrs novads šo problēmu centīsies risināt sava finansējuma robežās.

Viļakas novada bibliotēkas vadītāja darba pārskatā raksta "Bibliotēkas otrajā stāvā problēmas rada periodiski interneta datu plūsmas pārtraukumi, kā arī neparedzami pārtraukumi elektroenerģijas piegādē. To varētu veicināt apstākļi, ka ēkā, kur atrodas bibliotēka, atrodas arī citas iestādes un organizācijas. Citu iestāžu remontdarbu laikā nereti rodas īslaicīgi bojājumi elektrotīklā un līdz ar to pārrāvumi elektroenerģijas piegādē bibliotēkai".

4. Personāls

- *Personāla raksturojums*

Tabulā. "Balvu reģiona bibliotēku darbinieku izglītība"

	Novados	Balvu Centrālajā bibliotēkā	Kopā Balvu reģiona 23 bibliotēkās
Bibliotekāro darbinieku skaits	27	12	39
Ar bibliotekāro izglītību kopā	12	9	21
<i>t.sk.</i>			
<i>ar maģistra grādu</i>			
<i>ar bakalaura grādu</i>			
<i>ar 1. līmeņa profesionālo augstāko jeb koledžas izglītību</i>	5	2	7
<i>ar augstāko izglītību (līdz 1993.g)</i>	1	2	3
<i>ar profesionālo vidējo izglītību</i>	6	5	11
Ar izglītību citās jomās kopā	12	3	15
<i>T.sk.</i>	2	2	4
<i>ar maģistra grādu</i>			
<i>ar bakalaura grādu</i>		1	1
<i>ar 1. līmeņa profesionālo augstāko jeb koledžas izglītību</i>	5		5
<i>ar augstāko izglītību (līdz 1993.g)</i>	1		1
<i>ar profesionālo vidējo izglītību</i>	4		4
Ar vispārējo vidējo izglītību	3		3

Pārskata periodā personāla mainība notikusi trīs reģiona bibliotēkās. Rudenī pensijā devās **Balvu Centrālajā bibliotēkā** vecākā bibliotekāre Marija Voika. Pagaidām darbinieks vietā nav pieņemts. Novada pašvaldības un bibliotēkas attīstības koncepcija paredz pakāpenisku darbinieku skaita samazināšanu pašvaldības iestādēs pārskatāmā nākotnē. Šajā gadījumā bibliotēkas direktore iegūst iespēju uz vakances rēķina veidot iekšējo darba algas fonda resursu un 2018. gadā plānot izmaiņas darbinieku atalgojumā. **Viļakas novada bibliotēkā** 2017. gadā 2. oktobrī darbu uzsāka jaunā direktore Rutta Jeromāne, pirms tam strādāja Viļakas Valsts ģimnāzijas bibliotēkā. Izglītība-maģistra grāds citā jomā un iegūts Latvijas Universitātes SZF sertifikāts "Bibliotēkzinātnē". No 2017.gada 1.augusta **Žiguru bibliotēkā** par vadītāju sāka strādāt Benita Troška. Bibliotēkas vadītājam ir augstākā pedagoģiskā izglītība (latviešu valodas un literatūras skolotāja), kā arī maģistra grāds.

Viļakas novada bibliotēku vadītājiem un darbiniekiem joprojām ir nepilnas darba slodzes (0,6 - 0,85 slodze).

2017. gada 2. pusgadā Vīksnas pagasta bibliotēkas vadītāja Gunita Kiseļova uzsāka mācības LNB 960 stundu tālākizglītības programmā "Bibliotēku zinības".

Rugāju novada bibliotēkas bibliotekāre Evita Sproģe un trīs **Balvu Centrālās bibliotēkas** darbinieces 2018. gada martā gatavoja kārtot kvalifikācijas eksāmenu, lai iegūtu 3. profesionālo kvalifikācijas līmeni “Bibliotekārs”.

- *Apbalvojumi un pateicības*

Lazdulejas pagasta bibliotēkas vadītājai Skaidrītei Loginai pasniegts Balvu novada Domes Atzinības raksts par ilggadēju un godprātīgu pienākumu veikšanu, pagasta kultūrvēstures popularizēšanu un aktīvu dalību pagasta sabiedriskajā dzīvē.

Viļakas novada bibliotēkas direktorei Vijai Circānei - Pateicības raksts par ieguldījumu Viļakas novada bibliotēkas attīstībā un izaugsmē.

Žiguru bibliotēkas vadītāja Anastasija Plačinda 2017. gadā bija Gaismas nesējs Latgales novadā. Reģiona bibliotēku darbinieces, kas ir godalgotas kā Gaismas nesējs iepriekšējos gados, apmeklēja “Gaismas nesēju salidojumu Rīgā LNB Ziedoņa zālē, kas sasauca kopā visus titula “Gaismas nesējs” ieguvējus desmit gadu garumā. Katrs laureāts saņēma simbolisku nozīmīti atvērtas grāmatas veidolā. Tā simbolizē bibliotekāra profesiju, gudrību, lasītprīku un atvērtību.

Tabula. “Balvu reģiona bibliotēku darbinieku apmeklētie profesionālās pilnveides pasākumi”

<i>N.p. k.</i>	<i>Norises laiks</i>	<i>Norises vieta</i>	<i>Organizētājs(-i)</i>	<i>Pasākuma nosaukums, galvenās tēmas</i>	<i>Stundu skaits</i>	<i>Dalībnieki</i>
1.	7. februārī	Tiešsaistē		Jauniešu forums “Es digitālo mediju vidē!”		Ilze Pugača (Tilžas pagasta bibliotēka)
2.	Februāris, maijs, novembris	Tikaiņu, Skujetnieku, Lazdukalna bibliotēkās	Rugāju novada pašvaldība un novada bibliotēkas	Sapulces Rugāju novada bibliotekāriem		Rugāju novada bibliotēku darbinieki
3.	11.martā	Latvijas Nacionālajā bibliotēkā	LNB Bērnu literatūras centrs	Lielie lasīšanas svētki	4	Inese Supe (Balvu CB)
4.	14.marts	Viļakas Novada domē	Viļakas Novada Dome	Attīstības programma 2018.- 2024.g.	2	Anita Kokoreviča (Rekavas bibliotēka)
5.	15. martā	Balvu Valsts ģimnāzijā	Lektore Kristina Sprudza	“Mūsdienīga lietišķā etiķete reālajā un virtuālajā vidē”	6	Ingrīda Supe, Līgita Pušpure, Anita Zača (Balvu CB)
6.	21.-22.martā	Latvijas Nacionālajā bibliotēkā	LNB Bibliotēku attīstības centrs	Publisko bibliotēku apaļā galda diskusijas	10	Anita Zača, Ruta Cibule, Ingrīda Supe, Līgita Pušpure (Balvu CB)
7.	24.aprīlī	Latvijas Nacionālajā bibliotēkā	LNB Atbalsta biedrība	“ Bibliotekāru - gaismas nesēju “ desmitgades salidojums		Līgita Kalnēja (Lazdukalna bibliotēka)
8.	5. aprīlī	Latvijas Nacionālajā	LNB Bibliotēku attīstības centrs	“Bibliotēku novadpētniecības	5	Sarmīte Vorza (Balvu CB)

		bibliotēkā		diskusija”		
9.	20. aprīlī	Latvijas Nacionālajā bibliotēkā	LNB Kompetenču attīstības centrs	Sanāksme par profesionālo kompetenci	4	Ruta Cibule (Balvu CB)
10.	21. aprīlī	Latvijas Nacionālajā bibliotēkā	LNB Bērnu literatūras centrs	Konference bērnu literatūras un bibliotēku speciālistiem “ES PIEDERU ŠEIT”	6	Ligita Pušpure (Balvu CB)
11.	25. aprīlī	Latvijas Nacionālajā bibliotēkā	LNB Bibliotēku attīstības centrs	Lasītāju apkalpošanas speciālistu konference	6	Ingrīda Supe (Balvu CB)
12.	5.-6.maijs	Rēzeknes tehnoloģiju akadēmijā	Rēzeknes tehnoloģiju akadēmijas mūžizglītības centrs	Latgolys symtgadis kongresa plenārsēde, sekceju dorbs un diskusejas	12	Sarmīte Vorza (Balvu CB)
13.	6.-7. jūnijs	Jelgavas pilsētas bibliotēkā	LNB Bibliotēku attīstības centrs, Jelgavas pilsētas bibliotēka	Reģionu galveno bibliotēku metodiķu seminārs	12	Anita Zača (Balvu CB)
14.	24.-25. augusts	Saulkrastos	Latvijas Drošākā interneta centrs	Latvijas Interneta asociācijas Drošākā interneta centra reģionālo vēstnešu programmas apmācību ievadseminārs	10	Evita Arule(Balvu CB)
15.	8. septembrī	Latvijas Nacionālajā bibliotēkā	LNB Bērnu literatūras centrs	Zviedru literatūras diena	5	Anita Zača (Balvu CB)
16.	27. septembrī	Rēzeknes kultūras namā	Rēzeknes pilsētas Centrālā bibliotēka	Latgales reģiona bibliotekāru konference	4	Ruta Cibule, Sarmīte Vorza, Ināra Bobrova (Balvu CB), Silvija Apare (Briežuciema pagasta bibliotēka), Anita Smuškova (Medņevas bibliotēka), Vija Circāne, Regīna Dūna(Viļakas novada bibliotēka), Anita Magina, Evita Sproģe (Rugāju novada bibliotēka)
17.	18. oktobrī	Latvijas Nacionālajā bibliotēkā	LNB Bibliotēku attīstības centrs	Reģionu galveno bibliotēku metodiķu seminārs	5	Anita Zača (Balvu CB)
18.	25.oktobrī	Viļakas dome	Alūksnes valsts zonālais arhīvs	Alūksnes valsts zonālā arhīva seminārs	5	Lolita Spridzāne (Upītes bibliotēka)
19.	8. novembrī	Latvijas Nacionālajā bibliotēkā	LNB Bibliotēku attīstības centrs	Seminārs krājuma komplektēšanas speciālistiem	6	Anita Zača (Balvu CB)

20.	10. novembrī	Gulbenes novada bibliotēkā	LNB Bibliotēku attīstības centrs	Mācību seminārs "Ievads medijpratībā"	5	Anīta Zača, Evita Arule, Sarmīte Vorza, Svetlana Kirillova (Balvu CB), Ināra Bubnova (Baltinavas bibliotēka), Evita Sproģe (Rugāju novada bibliotēka), Rutta Jeromāne (Viļakas novada bibliotēka), Lolita Spridzāne (Upītes bibliotēka), Ilze Pugača (Tilžas pagasta bibliotēka), Silvija Apare (Briežuciema pagasta bibliotēka)
21.	14. novembrī	Latvijas Nacionālajā bibliotēkā	Tieto Latvia	Ievadlekcija par RDA (resursu apraksts un piekļuve)	4	Gita Paidere (Balvu CB)
22.	24. novembrī	Gulbenes novada bibliotēkā	Gulbenes novada bibliotēka	Novadpētniecības mācības bibliotekāriem. Lekcija "Mājvietas Latvijā"	6	Sarmīte Vorza, Ināra Bobrova (Balvu CB), Ilze Pugača (Tilžas pagasta bibliotēka), Silvija Apare (Briežuciema pagasta bibliotēka), Regīna Dūna (Viļakas novada bibliotēka)
23.	28. novembrī	Tieto Latvia	Tieto Latvia	Padziļinātie kursi Alisē Datu apstrāde (katalogizācija, analītika, novadpētniecība).	8	Sarmīte Vorza (Balvu CB)
24.	30. novembrī-1. decembrī	Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmijā	Rēzeknes tehnoloģiju akadēmijas zinātniskais institūts	10. storptautisko latgalistikas konference "Ziemeļlatgols izlūkšņu daudzveidība Bolvu Centraluos bibliotekys kruojumā"	16	Sarmīte Vorza (Balvu CB)
25.	1. decembrī	Gulbenes novada bibliotēkā	Gulbenes novada bibliotēka	Novadpētniecības mācības bibliotekāriem. Lekcija "Ekspedīcijas un to organizēšana"	6	Ināra Bobrova (Balvu CB), Ilze Pugača (Tilžas pagasta bibliotēka), Silvija Apare (Briežuciema

						pagasta bibliotēka), Regīna Dūna (Viļakas novada bibliotēka), Ināra Bubnova (Baltinavas bibliotēka)
26.	6.decembrī	Latvijas Nacionālajā bibliotēkā	LNB Bērnu literatūras centrs	No grāmatu starta līdz mediju un informācijpratībai bibliotēkās	6	Līgita Pušpure (Balvu CB)
27.	12. decembrī	Tieto Latvia	Tieto Latvia	BIS ALISE administrēšana	8	Ināra Bobrova (Balvu CB)

Katra novada pašvaldība organizē ekskursijas saviem novada iestāžu darbiniekiem, kurās piedalās arī bibliotēku darbinieki. 2017. gadā Viļakas novada bibliotēku darbinieki devās Kultūrvēsturiskās studijās izzinošā ekskursijā pa Latgali un Sēliju (Daugavpils, Krustpils, Dunava).

Baltinavas novada bibliotēkas vadītāja kopā ar Baltinavas domes darbiniekiem piedalījās pieredzes apmaiņas braucienā uz Raunas pašvaldību, apmeklēja un iepazīnās ar Raunas bibliotēkas darbu.

- Problēmas un to risinājumi personāla jomā

Joprojām pagastu bibliotekāri ir pasīvi LNB Kompetenču attīstības centra Izglītības programmu un mācību kursu apmeklētāji. Kā iemesli tiek minēti finanšu trūkums, sliktā sabiedriskā transporta pieejamība, kā arī pašu darbinieku kūtums. Reģiona bibliotekāri priekšroku dod semināriem un kursiem reģionā. Maz tiek izmantotas tālmācības iespējas.

Kā problēmu pagastos var minēt piemērotu darbinieku izvēli vakantām bibliotekāru vietām. Konkursos piesakās cilvēki bez speciālās izglītības.

5. Pakalpojumu piedāvājums un pieejamība

- Galvenie rādītāji:
 - ✓ tabula “Bibliotēkas pamatrādītāji” + rādītāju vērtējums, skaidrojums, analīze

Tabula “Balvu reģiona bibliotēkas pamatrādītāji (bez Balvu CB)”

	2015	2016	2017	% salīdzinot ar iep. gadu
Lietotāju skaits	4529	4422	4199	-2,4/ -5
<i>t. sk. bērni</i>	1613	1562	1436	-3,2/ -8,1
Bibliotēkas apmeklējums	93200	90842	84980	-2,5/ -6,5
<i>t. sk. bērni</i>	40903	39015	31765	-4,6/-18,6
Virtuālais apmeklējums	56195	55331	53064	-1,5/-4,1
Sociālo tīklu	3502	3759	11829	+7,3/+214

apmeklējums (skatījumi)				
Izsniegums kopā	177746	171183	162406	-3,7/-5,1
<i>t. sk. grāmatas</i>	70321	69925	67144	-0,6/-4
<i>t. sk. periodiskie izdevumi</i>	92718	94471	93659	+1,9/-0,9
<i>t. sk. bērniem</i>	39479	34442	30172	-12,8/-12,4
Iedzīvotāju skaits(bez Balvu pilsētas)	15664	15155	14660	-3,2/-3,3

Kopumā visi darba pamatrādītāji Balvu reģiona bibliotēkās ir samazinājušies. Ir atsevišķas bibliotēkas, kurām daži rādītāji ir pieauguši. Rādītāju samazināšanos var pamatot ar augstajiem mirstības rādītājiem un zemo dzimstību mūsu reģionā. Iedzīvotāju sastāvs strauji noveco. Darba meklējumos cilvēki izbrauc uz ārzemēm. Rādītāji samazinās arī tāpēc, ka lielākā daļa pagastu bibliotēku ir viena darbinieka bibliotēka un darbinieka prombūtnes laikā apmeklētāji paliek neapkalpoti. Katru gadu reģionā tiek slēgta kāda skola. 2016/2017. mācību gadā slēdza Balvu novada Briežuciema pamatskolu. Skolēni tiek vesti uz kaimiņu skolām, līdz ar to bērniem- lietotājiem ir maz iespēju apmeklēt sava dzimtā pagasta bibliotēku. Bibliotēku darbinieces savos pārskatos uzsver, ka ievērojami samazinājusies datoru izmantošana. Bērni un jaunieši izmanto interneta pieeju telefonos, kā arī lielākajai daļai strādājošo iedzīvotāju datori ar interneta pieslēgumu ir pieejami mājās. Mainoties informācijas iegūšanas iespējām, samazinās bibliotēku fiziskais apmeklējumu skaits.

Tā kā reģiona bibliotēkas apkalpo visus apmeklētājus, kas ienāk bibliotēkā, tad nav īsti objektīvi aprēķināms lietotāju skaits procentos no iedzīvotāju skaita pagastā. Tas pats attiecas arī uz bērnu bibliotekāro atvērumu, jo bibliotēkas apmeklē arī citu Latvijas novadu un valstu iedzīvotāji.

Tabula "Baltinavas bibliotēkas pamatrādītāji"

	2015	2016	2017	% salīdzinot ar iepr. gadu
Lietotāju skaits	318	292	288	-8/ -1
<i>t. sk. bērni</i>	102	98	87	-4/ -11
Bibliotēkas apmeklējums	10576	10566	10665	-0,1/ +1
<i>t. sk. bērni</i>	5960	6122	6075	+3/ -0,7
Virtuālais apmeklējums	903	73	-	-87
Sociālo tīklu apmeklējums (skatījumi)				
Izsniegums kopā	14760	14791	14778	+0,2/ -0,1
<i>t. sk. grāmatas</i>	9942	9876	9050	-1/ -8,3
<i>t. sk. periodiskie izdevumi</i>	4818	4905	5714	+2/ +16,5
<i>t. sk. bērniem</i>	4738	4675	3849	-1/ -17,6
Bibliotekārais aptvērums % no iedz. skaita pašvaldībā	26	25	26	-0,8/ +1,2
<i>t. sk. bērni līdz 18 g.*</i>	70	75	70	12,3/ -12,7
Iedzīvotāju skaits	1240	1160	1140	-7/ -1, 7

Baltinavas novada bibliotēkā lietotāju skaits samazinājies par 4, bet apmeklējumu skaits ir palielinājies par 99. Bibliotēkāre to skaidro, ka *“ir izveidojusies interesentu grupiņa 7 cilvēki, kuri katru dienu nāk, lai iepazītos ar jaunāko presi un arī mentori nāk strādāt ar bezdarbniekiem 2 reizes mēnesī.”* Palielinājies periodisko izdevumu izsniegums par 809 vienībām, savukārt, grāmatu izsniegums samazinājies par 826 vienībām.

Tabula “Balvu novada bibliotēku pamatrādītāji”

(bez Balvu CB pamatrādītājiem, tos skat. Balvu Centrālās bibliotēkas darba pārskatā par 2017. g.)

	2015	2016	2017	% salīdzinot ar iepr. gadu
Lietotāju skaits	1713	1705	1658	-0,5/ -2,8
<i>t. sk. bērni</i>	522	492	483	-6/ -1,8
Bibliotēkas apmeklējums	30976	32421	30267	+5/ -6,6
<i>t. sk. bērni</i>	12293	11256	9383	-8/ -16,6
Virtuālais apmeklējums	21757	15737	15486	-28/ -2
Sociālo tīklu apmeklējums (skatījumi)	1715	1412	6816	-18/ +382
Izsniegums kopā	63377	59895	57883	-5/ -3,4
<i>t. sk. grāmatas</i>	22799	23797	23672	+4/ -0,5
<i>t. sk. periodiskie izdevumi</i>	36507	34036	33810	-8/ -0,7
<i>t. sk. bērniem</i>	14414	13232	10306	-8/ -22
Bibliotēkārāis aptvērums % no iedz. skaita pašvaldībā	25	26	30	+4/ +15
<i>t. sk. bērni līdz 18 g. *</i>	46	42	41	-8,7/ -2,4
Iedzīvotāju skaits	6837	6616	6406	-3,2/ -3,2

Vērtējot pamatrādītājus desmit Balvu novada bibliotēkās, jāsecina, ka tie visi ir samazinājušies. Lietotāju skaits par 47 personām, apmeklējums- par 2154 apmeklētājiem, izsniegums- 2012 vienībām. Pieaugums vērojams sociālo tīklu skatījumos- par 5404 skatījumiem vairāk kā 2016. gadā.

Tabula “Rugāju novada bibliotēku pamatrādītāji”

	2015	2016	2017	% salīdzinot ar iepr. gadu
Lietotāju skaits	631	626	625	-1/ -0,2
<i>t. sk. bērni</i>	268	282	276	+5/ -2,1
Bibliotēkas apmeklējums	14133	12790	12493	-10/ -2,3
<i>t. sk. bērni</i>	4764	6853	3878	+44/ -43
Virtuālais apmeklējums	7630	9353	9599	+23/ +2,6
Sociālo tīklu apmeklējums (skatījumi)	166	169	547	+2/ +223
Izsniegums kopā	22189	22936	23984	+3/ 4,6

<i>t. sk. grāmatas</i>	10303	10003	8367	-3/ -164
<i>t. sk. periodiskie izdevumi</i>	11508	12840	15607	+12/ +21,5
<i>t. sk. bērniem</i>	4357	4445	3203	+2/ -28
Bibliotekārais aptvērums % no iedz. skaita pašvaldībā	26	26	31	0/ +19
<i>t. sk. bērni līdz 18 g.*</i>	43	49	44	+14/ -10
Iedzīvotāju skaits	2471	2394	2341	-3/ -2,2

Iesaistot novada iedzīvotājus bibliotēkas aktivitātēs un uzrunājot iedzīvotājus individuāli, ir izdevies palielināt **Rugāju novada bibliotēkas** lietotāju pieaugumu par 40 lietotājiem (t.sk. bērnus par 10 lietotājiem). Pārējās novada bibliotēkās lietotāju skaists samazinājies. Vislielākais kritums Skujetnieku bibliotēkā- par 27 lietotājiem.

Tabula "Viļakas novadu bibliotēkas pamatrādītāji"

	2015	2016	2017	% salīdzinot ar iepr. gadu
Lietotāju skaits	1867	1799	1628	-4/-9,5
<i>t. sk. bērni</i>	721	690	590	-4/-14,5
Bibliotēkas apmeklējums	37515	35065	31555	-7/-10
<i>t. sk. bērni</i>	17886	14784	12429	-17/-15,9
Virtuālais apmeklējums	25905	30168	27979	+16/-7,3
Sociālo tīklu apmeklējums (skatījumi)	1621	2139	4466	+32/+109
Izsniegums kopā	77420	73561	65761	-5/-10,6
<i>t. sk. grāmatas</i>	27277	26249	26055	-4/-0,7
<i>t. sk. periodiskie izdevumi</i>	39885	42690	38528	+7/-9,7
<i>t. sk. bērniem</i>	15970	12090	12814	-24/+6
Bibliotekārais aptvērums % no iedz. skaita pašvaldībā	36	36	37	0/+2,8
<i>t. sk. bērni līdz 18 g.*</i>	66	65	61	-1,5/-6,2
Iedzīvotāju skaits	5116	4985	4773	-3/-4,3

Arī Viļakas novada bibliotēkās galvenie darba rādītāji samazinās, pieaudzis vienīgi sociālo tīklu skatījumu skaits.

- Pakalpojumu attīstība, jauninājumi – kopaina, piemēri, vērtējums

Pārskata periodā bibliotēkās ir bijuši pieejami visi līdzšinējie pakalpojumi. Jauni nav ieviesti.

“Bibliotēku lietotājiem nepieciešama palīdzība dažādu darbību veikšanai internetā, piem. e-pastu izveidē un nosūtīšanā, deklarāciju aizpildīšanā un daudzās citās lietās, jo arvien vairāk dažādas iestādes pāriet uz elektronisko apkalpošanu. Lauku iedzīvotājiem tā ir liela problēma un bibliotēkām

ir daudz jaunu pienākumu. Vērtējums šim visam-lauku bibliotēkara loma pagasta dzīvē tikai un vienīgi pieaug”- secinājums no Skujetnieku bibliotēkas pārskata.

Baltinavas novada bibliotēkas vadītāja rudenī uzsāka jaunu pakalpojumu- sakomplektēt bērnu grāmatu kopas, kuras nest uz bērnudārza grupiņu. Grāmatas audzinātājas izmanto priekšā lasīšanai bērniem pirms miega.

Tilžas pagasta bibliotēkā, noslēdzot gadu, tika izveidots TOP 10 ar lasītājiem, kas izlasījuši visvairāk grāmatu. Čaklākais lasītājs gada laikā izlasījis 112 grāmatas. Bērnu/jauniešu grupā gada laikā čaklākais lasītājs izlasījis 95 grāmatas.

Lazdulejas pagasta bibliotēkas vadītāja pārskatā raksta *“Bibliotēkā novērota tendence, ka lietotāji aizvien biežāk izvēlas lasīt vieglāka sižeta grāmatas, viņiem rodas grūtības saprast sarežģītākus tekstus, kritiski izvērtēt informāciju, saprotami noformulēt savu domu, izdarīt no izlasītā secinājumus. Speciāla piesaistīšana grāmatu lasīšanai bieži vien sagādā liekas problēmas, piemēram, nevar atgūt izsniegto izdevumu. Ir cilvēki, kuri nāk uz bibliotēku tikai apskatīt sludinājumus preses izdevumos vai interneta portālos. Ir vēl daži bibliotēkas apmeklētāji, kuri spēj lasīt, bet lasīšana viņiem izraisa veselības problēmas- sāp galva, acis. Ir izmēģināta priekšā lasīšana, iesaistot tajā arī tos bibliotēkas apmeklētājus, kuri sēž tikai īsinot savu laiku un gaidot jaunu vietējo informāciju no ienākušajiem. Tādejādi arī viņi reizēm nonāk pie sev vērtīgas informācijas, vai pat kļūst par bibliotēkas lietotājiem”*

No **Rugāju bibliotēkas** pārskata *“Lai piesaistītu apmeklētājus bibliotēkai, aizvadītajā gadā sadarbojāmies ar Valsts nodarbinātības aģentūru, uzņemot bibliotēkā ESF projekta “Atbalsts ilgstošiem bezdarbniekiem” programmas dalībniekus. Iesaistījāmies bezdarbnieku pašapziņas celšanā, sagatavojot nodarbības “Grāmata- līdzeklis pašapziņas celšanai un izklaidei”, “Iepazīsim bibliotēku”, kurā tika stāstīts par bibliotēkas vēsturi, pakalpojumu veidiem, elektroniskajām iespējām. Nodarbībā “Bibliotēkas iespējas darba piedāvājumu meklēšanā” tika stāstīts un rādīts kā internetu var izmantot darba piedāvājumu meklēšanā. Rezultātā ieguva arī bibliotēkā, iesaistot šīs grupas dalībniekus par bibliotēkas apmeklētājiem un lietotājiem.”*

Savā darba pārskatā **Medņevas bibliotēkas** vadītāja Anita raksta *“Līdz pusdienām bibliotēku vairāk apmeklē pieaugušie lasītāji, kas nāk uz pagasta pārvaldi, veikalu, vai atved bērnus uz skolu, kā arī bērnudārza bērni ejot pastaigā. Šajā laikā es veicu arī dokumentu un grāmatu kārtošanu. Lielākais apmeklētāju skaits ir pēcpusdienā, kad skolā beidzas stundas un skolēni izmanto savu brīvo laiku apmeklējot bibliotēku. Skolēni bibliotēkā uzturas līdz skolēnu autobusam, deju nodarbībām, bet internāta bērni līdz launagam. Visvairāk apmeklētas ir otrdienas, kad ir slēgts jauniešu iniciatīvu centrs „Saulesziens””*.

Viļakas novada bibliotēkas pārskatā lasāms *“Pavasārī un rudenī bibliotēkā tiek organizēti datorapmācības kursi senioriem, lai dotu iespēju vecāka gada gājuma cilvēkiem apgūt jaunas prasmes informācijas tehnoloģiju izmantošanā. Iesācējiem tika sniegta palīdzība e-pastu izveidē un lietošanā, interneta banku, lauku atbalsta dienesta pakalpojumu saņēmēju un Latvijas valsts portālā pieejamo*

pakalpojumu izmantošanā. Bibliotēkas darbinieki nodrošina individuālās apmācības elektroniskā kataloga lietošanā. Aizvien biežāk bibliotēkā ierodas arī seniori ar personīgo datortehniku, lai saņemtu palīdzību tehniskos jautājumos. Regulāra sadarbība veidojas ar lasītāju interešu klubiņa "Mantinieces" dalībniecēm. Martā viņas tikās ar radošu sievieti Zinu Loginu, aprīlī ar rakstnieci Ingu Ābeli, maijā – ar novadnieci, Modes muzeja darbinieci, vizāžisti Karīnu Augustāni, novembrī klausījās ziemeļvalstu bibliotēku nedēļas Krēslas stundas lasījumus, Adventa laikā pildīja īpašu apņemšanos, bet gada nogalē sanāca kopā, lai atcerētos paveikto un vienotos par jaunām iecerēm. 2017.gada laikā klubiņa dalībnieces bibliotēkā pulcējās 8 reizes. Regulāra sadarbība ir ar literātu biedrību "Viļakas Pegazs", kuras biedri kopā ar dzejas draugiem bibliotēkā organizē savas tikšanās un radošo darbu lasījumus. Jūlijā Viļakā viesojās Rēzeknes dzejas kopa "Latgales ūdensroze", augustā Viļakas literāti kopā ar novada bibliotekāriem kultūrvēstures studiju ietvaros apskatīja Daugavpils cietoksni, Krustpils muzeju un Sēļu brīvdabas sētu. Decembrī literātu pulkam piebiedrojās Ilze Šaicāne, kura jau ilgāku laiku raksta dzeju un miniatūras. Bibliotēkas izstāžu zālē bija izvietota Latvijas Neredzīgo biedrības Rehabilitācijas centra dalībnieku darbu izstāde, notika arī tās svinīga atklāšana."

Tikaiņu bibliotēkas vadītāja pārskatā raksta "bibliotēka ir arī vieta, kur cilvēki pavada savu brīvo laiku, paskatās televīziju, lasa žurnālus, pārrunā izlasīto pie tējas vai kafijas tases. Cilvēkiem, kas dzīvo vieni, ir ļoti svarīgi atnākt aprunāties, satikties un kopā pavadīt laiku. Bibliotēkas lietotāji piedalās Lielās Talkas aktivitātēs, kad tiek sakopta bibliotēkas apkārtnē. 2017. gadā tika iestādīti 15 ozoliņi. Kā katru gadu novembrī sievas sanāca kopā uz psalmu dziedāšanu. Bibliotēkā notiek arī Rugāju novada domes deputātu, vadības un speciālistu tikšanās ar iedzīvotājiem. Piemēram, augustā notika Rugāju novada teritorijas plānojuma publiskā apspriešana."

Vecumu bibliotēkas vadītāja pārskata gadā katru mēnesi Viļakas novada domei nosūtīja vēsturiskos datus, kuri tika publicēti pašvaldības avīzē, tā sniedzot ziņas par pagasta vēsturiskajiem notikumiem un ievērojamām personībām.

2017. gadā Viļakas novada bibliotēkas un dažas pagastu bibliotēku telpas tika izmantotas arī mentoru sarunām ar bezdarbniekiem, kuriem bija nepieciešamas konsultācijas darba meklēšanas jautājumos. Vienlaikus arī bezdarbnieki iepazīstas ar bibliotēku, tās krājumu un kļūst par bibliotēkas lietotājiem.

- Sabiedrības, lasītāju viedokļa izzināšana par bibliotēkas darba kvalitāti, to rezultāti (pētījumi, aptaujas, anketas u. tml.); jaunu lasītāju piesaiste

Skujetnieku bibliotēkā pārskata gadā tika veikta aptauja „Elektroniskā grāmata-jā vai nē?” Aptaujā piedalījās 21 respondenti un iegūtie rezultāti parādīja ainu, ka e-grāmata vēl nav iekarojusi bibliotēkas lasītāju sirdis un to iegāde būtu bezjēdzīga. Kā ieguvumu respondentiem bibliotēkā min- viņi uzzināja elektroniskās adreses, kurās iespējams lasīt grāmatas bez maksas.

Citās reģiona bibliotēkās aptaujas un anketēšana netika veikta.

- Ārējie apkalpošanas punkti kā pakalpojums

Ārējie apkalpošanas punkti kā pakalpojums Balvu reģionā nav reģistrēts.

Vairākām bibliotēkām ir atvērti grāmatu un periodisko izdevumu izsniegšanas punkti attālākās pagastu vietās. Balvu novada **Bērzkālnes pagasta bibliotēkai** izsniegšanas punkts darbojās no 2012. gada.

Bērzkālnes pagasta bibliotekāre reizi mēnesī brauc ar grāmatām uz attālāko Rubeņu ciemu, kas atrodas 14 km attālumā no pagasta bibliotēkas. 2017.gadā izsniegšanas punktā lasīja 15 lietotāji. Bibliotekāre atlasot lasāmvielu, ieklausās lasītāju pieprasījumos un katreiz aizved konkrētas grāmatas un periodiskos izdevumus. Arī Rubeņu ciemā lasītāji tiek informēti par bibliotēkas jaunieguvumiem un piedāvāta iespēja lasīt pašvaldības avīzi „Balvu novada ziņas.”

Jau otro gadu Rugāju novada **Tikaiņu bibliotēka** piegādā grāmatas Rugāju sociālās aprūpes centra iemītniekiem. Grāmatas tiek piedāvātas vidēji reizi mēnesī, vai pēc pieprasījuma, sazinoties ar centra vadītāju.

Vecumu bibliotēka gada nogalē atvēra grāmatu un periodikas izsniegšanas punktu Kozīnes ciemā.

Kā savā pārskatā raksta bibliotēkas vadītāja *“atsaucīga bija vietējā veikaliņa “Lazdenieki” vadītāja Anita Kokoreviča. Viņa bija ar mieru savā nelielajā veikaliņā rast vietu grāmatām un žurnāliem, kā arī reģistrēt iedzīvotājiem literatūras izsniegumu”*.

- Bibliotēkas pieejamība un pakalpojumi personām ar īpašām vajadzībām – īss situācijas raksturojums

Ne visās reģiona bibliotēkās ir iespēja apmeklētājiem ar kustību traucējumiem nokļūt bibliotēkā, jo tās atrodas gan daudzdzīvokļu mājās, gan iestāžu 2. stāvā. Uzbrauktuve apmeklētājiem, kas pārvietojas ratiņ krēslā 2017.gadā tika izveidota **Bērzkālnes pagasta bibliotēkai**.

Bibliotēku vadītājas savos pārskatos atzīmē, ka, lai apkalpotu lietotājus ar kustību traucējumiem un gados vecākus pagasta iedzīvotājus, kuriem sagādā grūtības nokļūt bibliotēkā, grāmatas tiek piegādātas mājās, iepriekš sazinoties pa telefonu un izzinot lasītāja vēlmes.

- Pakalpojumi un pasākumi atsevišķām lasītāju mērķgrupām vai interešu grupām (uzņēmēji, bezdarbnieki, imigranti, mājsaimnieces, seniori, ģimenes u. c.), tematiskie pasākumi – situācijas raksturojums, skaitliskie dati nav tik būtiski

Aizvadītā gada aprīlī, pagasta bibliotēkās tika veiktas klientu apmācības kopā ar LAD pārstāvjiem, palīdzot iedzīvotājiem aizpildīt platību maksājumu iesniegumus. Bibliotēkā LAD speciālisti no Gulbenes palīdzēja atnākušajiem apmeklētājiem aizpildīt iesniegumus platību maksājumiem par 2017. gadu. Tika konsultēti par dažādiem jautājumiem – aizpildīt platību maksājumu iesniegumu, par dažādiem precizējumiem, jautājumiem un citiem jaunumiem. Iedzīvotāju aktivitāte bija liela, kas

liecināja par to, ka šāda veida pakalpojums ir nepieciešams vietējiem lauku iedzīvotājiem. Tilžas bibliotēkā šo pakalpojumu izmantoja 30 iedzīvotāji, Rugāju bibliotēkā -22, Lazdukalna bibliotēkā-22.

Tilžas pagasta bibliotēkas telpās notika SIA “Dauseb” seminārs bezdarbniekiem par CV un pieteikuma vēstules sagatavošanu, vakanču portāla izmantošanu. To apmeklēja un zināšanas papildināja 12 bezdarbnieki.

Vīksnas pagasta bibliotēkā E-prasmju nedēļas ietvaros notika apmācības ganāmpulku īpašniekiem, par elektronisko datu ievadi, kuras vadīja pārstāvis no Lauksaimniecības datu centra Nora Klūga. **Briežuciema pagasta bibliotēkai** laba sadarbība ar aušanas un rokdarbu pulciņa „Atspole” dalībniecēm. Viņām tiek piegādāta literatūra par dažādiem rokdarbu veidiem, ēdienu gatavošanu, idejas svētkiem, idejas dāvanu saiņošanai, par mājas interjeru.

Oktobrī Balvu CB organizēto “Grāmatu svētku” laikā, **Vīksnas pagasta bibliotēkā** iedzīvotājiem un citiem interesentiem bija piedāvāta iespēja Vīksnas pagasta bibliotēkā tikties ar Gabrielu Cīruli, grāmatas “Kritiens uz augšu” autori. Šāds pasākums Vīksnas bibliotēkā notika pirmo reizi. Tas bija ļoti kupli apmeklēts.

Februāra mēnesī **Lazdulejas pagasta bibliotēkā** jau 15. gadu atzīmēja Vispasaules Drošāka interneta dienu „Mācīsim bērnus lietot internetu ar galvu”, kurā notika viedokļu apmaiņa pieaugušajiem. E-prasmju nedēļā no 27. marta līdz 31. martam, mācījās e – prasmes ikdienā „Bankas jaunās kodu kartes”. Lazdulejas pagasta bibliotēkas vadītājas secinājums “*lai arī bibliotēka no grāmatu krātuves ir pārveidojusies par informācijas piekļuves vietu, aizvien vairāk lietotāji izvēlas lasīt grāmatas, ko var paturēt rokās, nevis lasīt to interneta vidē.*”

Krišjāņu pagasta bibliotēkā tiek rīkoti ģimeniski pasākumi, piemēram, „Svinam tētim svētkus”, kur bibliotēku kopīgi apmeklē vecāki ar bērniem, lai kopīgi padarbotos un palasītu grāmatiņu.

Upītes bibliotēkā aktīvākie lasītāji ir seniori. Tāpat arī pēc Tautas namā notikušajiem pensionāru saietiem, viņi nāk uz bibliotēku skatīties fotogrāfijas un lasīt pasākumu aprakstus, kas ievietoti Viļakas novada mājas lapā.

No **Viļakas novada bibliotēkas** pārskata “2017.gadā gadā tika sniegtas konsultācijas un palīdzēts cilvēkiem apgūt elektroniskās datu bāzes šādās mājaslapās:

- www.ldc.gov.lv - kā elektroniskā veidā aizpildīt dzīvnieka piedzimšanas, apzīmēšanas aktus;
- www.lad.gov.lv – platību maksājumu pieprasījuma iesniegšana, lauku bloku karšu iesniegšana, labojumu veikšana, akcīzes degvielas pieprasījuma veidlapu iesniegšana;
- www.vid.gov.lv - ceturkšņa atskaites par izlietotām kvītīm iesniegšana, gada deklarācijas iesniegšana;
- www.ibanka.lv – dažādu maksājumu veikšana;
- www.elektrum.lv – elektroenerģijas pakalpojumi;

- mans.lattelecom.lv/myltc/ - sakaru pakalpojumi;
- www.latvija.lv/ - Latvijas valsts portāls.

Bibliotēku darbinieki regulāri sniedz padomus datoru lietotājiem, taču vidējai un vecākajai paaudzei trūkst iemaņu darbam ar datubāzēm un banku kontiem, bail pieļaut kļūdas. Vecāka gadagājuma cilvēki jau pieraduši pie palīdzības un regulāri katru mēnesi nāk uz bibliotēku nomaksāt rēķinus.

- Uzziņu un informācijas darbs

Neskatoties uz interneta piedāvātajām iespējām informācijas iegūšanā, bibliotēku lietotāji izmanto arī uzziņu literatūras klāstu mācībām, pašizglītībai, darbam u.c. vajadzībām. Bibliotekāres ikdienā strādā ar dažādām informācijas lietotāju grupām, palīdzot ne tikai apgūt datorlietošanas pamatiemaņas, bet arī veikt lietotāju vajadzībām dokumentu sagatavošanu, izdrukas, kopēšanu, skenēšanu, dokumentu nosūtīšanu uz e-pastu, aviobiļešu rezervēšanu un izdrukas, izdrukas no portāla e-latvenergo, lattelecom, no i-bankām, dažādu online veidlapu aizpildīšanu. Interneta pielietojums uzziņu izpildē saistīts ar Balvu Centrālās bibliotēkas veidoto Balvu reģiona kultūrvēstures datu bāzi. Izmantoti arī citu bibliotēku katalogi un datubāzes, īpaši LNB Analītikas datubāze un Digitālā bibliotēka. Uzziņu izpildē lietoti noderēja letonika.lv un news.lv piedāvātās iespēja.

Tā kā dažos pagastos nav ne pasta, ne naudas bankomāta, internets aizstāj šo iestāžu darbību, gados jaunākie lietotāji ietaupot naudu un laiku, apmaksā rēķinus internetā. Iedzīvotāji izmanto interneta adreses <https://www.elektrum.lv/>, lai samaksātu par elektrību, <https://www.vid.gov.lv/>, lai iesniegtu deklarācijas ieņēmumu dienestā; lauku atbalsta dienesta mājas lapu www.lad.gov.lv/; www ldc.gov.lv/- lauksaimniecības datu centrs mājas lapu, [https://www.latvija.lv/](http://www.latvija.lv/) u.c. iegādājās biļetes uz koncertiem, aviobiļetes.

Atskaites periodā biežāk pieprasītās uzziņu tēmas: Dziesmu svētku vēsture, ķermeņa valoda, ģimenes psiholoģija, mitoloģiskie tēli, latviešu gadskārtas un godi, dialekti Latvijā, atbildes konkursam “Cielavas gudrība”, smagsvara sporta veidi, fotoaparāta vēsture, fakti par ūdeni, kas ir ergonomika, darba apstākļi, par rododendriem, K. Kolumba atklātā sala Karību jūrā, salvešu locīšanas paņēmieni, auto ekspertu vērtēšanai nepieciešamie dokumenti u.c. Biežāk cilvēki interesējās par medicīnu, fizioloģiju, veselīgu dzīvesveidu un uzturu. Daudzas sniegto uzziņu tēmas atkārtojas gadu no gada - atbilstoši skolu mācību programmai. Uzziņas sniegtas gan pa telefonu, gan ar e-pasta starpniecību, gan klātienē lietotājiem bibliotēkā. Aktīvākais uzziņu darbs veikts ar skolēniem un studentiem zinātniski pētniecisko darbu izstrādē.

Visbiežāk bibliotekāriem nepieciešams sniegt konsultācijas un palīdzību sekojošos gadījumos:

- rezervējot aviobiļetes un reģistrējoties lidojumam Online režīmā;
- dokumentu skenēšanā un tālāk nosūtīšanā, izmantojot elektronisko pastu;
- teksta dokumentu rakstīšanā, labošanā, noformēšanā, izdrukā;
- CV rakstīšanā, izdrukāšanā un/vai nosūtīšanā elektroniskā formātā;

- izdrukājot rēķinus no apmeklētāju e-pasta u.c. portāliem.

Plašāk savu uzziņu darbu pārskatā apraksta Viļakas novada **Vecumu bibliotēkas** vadītāja ”uzziņu darbs tika sniegts plašā apjomā. Daži piemēri: Bāriņtiesas speciālistei -grāmatas par vardarbību pret bērniem. Caur SBA no Viļakas bibliotēkas tika saņemtas 5 grāmatas personāla vadībā un izsniegtas robežsardzes speciālistam – viņa tālākajām studijām. Viļakas novada domes Sociālā dienesta darbiniecēm, kuras uzsākušas studijas augstskolā, pieprasījums pēc grāmatām ekonomikā, cilvēktiesībās, attīstības psiholoģijā, vārdnīcas sociālajās zinātnēs. Iedzīvotājus interesēja literatūra par adīšanu, zemeņu audzēšanu, satiksmes noteikumiem un citiem jautājumiem. Uzņēmējiem lauksaimniecībā tika meklēta informācija, kā pareizi tiek aprēķināti bruto segumi, informācija par siena pārdošanu. LDC mājas lapā tika izpildīti dzīvnieku atnešanās paziņojumi un veikta dzīvnieku apzīmēšana. Kādam lauksaimniecības uzņēmējam, tika sniegta palīdzība gan skenēšanā, gan drukāšanā un tika sagatavotas dokumentu paketes LAD pārbaudei, ka arī saimniecības bioloģiskajai sertificēšanai”.

- Bibliotēkas izglītojošā darbība (situācijas apraksts, vērtējums)

Reģiona bibliotēkās nenotiek iedzīvotāju grupu apmācības. Tās ir individuālas. Atskaites periodā darbam ar datoru apmācīti vairāki bibliotēku apmeklētāji – pensionāri, ņemot vērā viņu interesējošos jautājumus: darbs ar internetbanku, informācijas meklēšana internetā.

- Pašvaldības, valsts institūciju un nevalstisko organizāciju informācijas pieejamība iedzīvotājiem

Pašvaldības, valsts institūciju, nevalstisko organizāciju informācija pieejama dažādos veidos, piemēram, apmeklējot interneta portālus, lasot novadu avīzes, Ziemeļlatgales laikrakstu „Vaduguns“. Visās reģiona bibliotēkās ir pieejams sava novada pašvaldības informatīvais izdevums: Baltnavas novadā- “Baltnavas vēstis”, Balvu novadā- “Balvu novada ziņas”, Rugāju novadā- “Kurmenīte”, Viļakas novadā- “Viļakas novadā”. Izdevumi informē par visiem novadu domēs pieņemtajiem lēmumiem, saistošajiem noteikumiem, nevalstisko organizāciju aktualitātēm, kultūras un sabiedriskajiem notikumiem novadā. Arī bibliotēkas regulāri iesūta informāciju par aktualitātēm, plānotajiem pasākumiem un notikumiem vietējās bibliotēkās. Šie izdevumi pieejami gan drukātā, gan elektroniskā formātā. Bibliotēkās pieejams arī Latvijas Pašvaldību savienības izdevums “Logs”, tāpat arī pieejami dažādi informatīvi materiāli, piemēram, Valsts un pašvaldības vienotajā klientu apkalpošanas centrā (Balvos) sniegto pakalpojumu klāsts, kur paskaidrots, kad un kā Centra darbinieki sniedz informāciju un konsultācijas par valsts iestāžu e – pakalpojumu lietošanu: Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra, Valsts zemes dienests, Lauksaimniecības datu centrs, Uzņēmumu reģistrs, Nodarbinātības valsts aģentūra, Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde, Valsts darba inspekcija, Lauku atbalsta dienests un valsts ieņēmumu dienests.

- Elektroniskais katalogs kā pakalpojums

Balvu, Baltinavas, Rugāju un Viļakas novadu bibliotēku kopkatalogs <https://balvi.biblioteka.lv/Alise/lv/home.aspx> atspoguļo četru novadu bibliotēku krājumus. Šobrīd kopkatalogā ir ieraksti, atspoguļotas ziņas par eksemplāriem.

Katalogizācijas darbu, autoritatīvo ierakstu pievienošanu, aprakstu priekšmetizāciju, resursu attēlu un anotāciju pievienošanu, kā arī MARC ierakstu rediģēšanu veic reģiona galvenās bibliotēkas speciālisti.

Balvu CB informācijas sistēmas administratore un komplektēšanas nodaļas speciālisti apmāca un sniedz individuālas konsultācijas publisko un skolu bibliotēku darbiniekiem BIS ALISE moduļos.

Lietotāji tiek apmācīti Elektroniskā kataloga izmantošanā

Tabula “BIS ALISE izmantošana”

Reģions/ Pilsēta/ Novads	Bibliotēku skaits	Cik bibliotēkas strādā ar BIS ALISE un ALISE-i	Strādā ar moduļiem			Autorizēti lietotāji (2017)	Pasūtīts (Web) eksemplāru (2017)
			Cirkulācija	SBA	Komplektēšana		
Balvu Centrālā bibliotēka						58	209
Balvu novads	10	4	4	4	4		16
Baltinavas novads	1						
Rugāju novads	4	2	2	2	2		1
Viļakas novads	7	2	2	2	2		3

Šobrīd no 22 publiskajām bibliotēkām BIS Alise izmanto 8 bibliotēkās: Bērzpils, Briežuciema, Lazdukalna, Rekavas, Rugāju, Tilžas, Vīksnas un Viļakas bibliotēkās. Visām šīm bibliotēkām ir pieejami visi Alises moduļi: Katalogizācija, Komplektēšana, Cirkulācija, SBA, daļēji arī Administrācija. Bet jau kopš IIS Alise ieviešanas sākuma (2003.gada jūlijs) ir iegājies, ka Balvu Centrālā bibliotēka apstrādā jaunās grāmatas un citus izdevumus gan Balvu Centrālajai bibliotēkai, gan visām 22 reģiona bibliotēkām – veido/importē bibliogrāfiskos aprakstus un veido sasaisti ar autoritatīvajiem ierakstiem, veido sūtījumus, pievieno eksemplāru informāciju, izprintē vajadzīgos dokumentus – Inventāra grāmatu un aktu par saņemtajiem izdevumiem, pievieno anotācijas. Tādējādi nodrošinot kvalitatīvāku aprakstu veidošanu un precīzāku izdevumu uzskaiti. Reģiona bibliotēkas

pašas veido/importē vajadzīgos bibliogrāfiskos aprakstus un pievieno eksemplāra ziņas saņemtajiem periodiskajiem izdevumiem un veic krājuma norakstīšanu.

Jebkuram bibliotēkas elektroniskā kataloga lietotājam ir pieejama izdevumu meklēšana kopkatalogā – <https://balvi.biblioteka.lv/Alise/lv/home.aspx>. Ir iespējams noskaidrot, vai meklētais izdevums ir bibliotēkas krājumā, redzēt izdevuma pieejamību – vai tas atrodas plauktā vai izsniegts lasītājam. Daudz lielākas iespējas ir bibliotēkas reģistrētajiem lietotājiem, kuriem tiek piedāvāta iespēja pieslēgties bibliotēkas elektroniskajam katalogam un izmantot autorizētā lietotāja iespējas.

Kā rāda statistika, lasītāji daudz labprātāk lūdz pierakstīt viņus rindā uz attiecīgo izdevumu uz vietas bibliotēkā nekā attālināti (pasūtīts Web – 209, rezervēts bibliotēkā – 1300 eks.) Tāpēc, lai vēl vairāk atvieglotu lasītāja ceļu līdz grāmatai, Balvu Centrālās bibliotēkas darbinieki no 2017. gada novembra mēneša Jauno grāmatu sarakstā grāmatu nosaukumiem pievieno hipersaiti uz bibliotēkas Elektronisko grāmatu katalogu, kur uzreiz atveras informācija par attiecīgo grāmatu. Vai palielināsies attālināti pasūtīto eksemplāru skaits, vairāk redzēsim 2018.gadā.

No 2016.gada Alisē ir pieejams SBA modulis – iespēja pasūtīt izdevumu, kurš nav attiecīgajā fondā. Balvu Centrālā bibliotēka 2017.gadā saņēmusi 34 lasītāju SBA pieprasījumus pasūtot 153 izdevumus, bet pieprasījusi 44 izdevumus 22 lasītājiem.

Visiem interesentiem ir pieejama elektroniskā kataloga mobilā versija.

- Iekšzemes un starptautiskais SBA:
 - ✓ tabula “SBA rādītāji” + secinājumi
 - ✓ pieprasījumu analīze pēc izvēles

Tabula “SBA rādītāji Balvu reģiona bibliotēkās (bez Balvu CB)”

SBA	2015	2016	2017
No citām Latvijas bibliotēkām saņemto dokumentu skaits	925	1117	985
Uz citām Latvijas bibliotēkām nosūtīto dokumentu skaits	410	463	516

Tabula “Baltinavas novada bibliotēkas SBA rādītāji”

SBA	2015	2016	2017
No citām Latvijas bibliotēkām saņemto dokumentu skaits	48	57	42
Uz citām Latvijas bibliotēkām nosūtīto dokumentu skaits	29	32	118

Baltinavas novada bibliotēkai laba sadarbība ar Baltinavas vidusskolas bibliotēku un Baltinavas Kristīgās internātpamatskolas bibliotēku, kuras SBA kārtā izmanto grāmatas izstādēm. Tāpat grāmatas pieprasa studenti, pedagogi – pārsvarā psiholoģijas, pedagoģijas un ekonomikas nozares grāmatas.

Tabula "Balvu novada bibliotēku SBA rādītāji"
(bez Balvu CB rādītājiem, tos skat. Balvu Centrālās bibliotēkas darba pārskatā par 2017. g.)

SBA	2015	2016	2017
No citām Latvijas bibliotēkām saņemto dokumentu skaits	501	573	579
Uz citām Latvijas bibliotēkām nosūtīto dokumentu skaits	125	167	147

Visaktīvākā SBA pakalpojumu izmantotāja **Briežuciema pagasta bibliotēka**, kas no citām bibliotēkām saņēma 356 izdevumus. SBA pakalpojumus 2017. gadā neizmantoja Balvu pagasta bibliotēka, Kubulu pagasta bibliotēka - tikai 2 eksemplārus.

Tabula "Rugāju novada bibliotēku SBA rādītāji"

SBA	2015	2016	2017
No citām Latvijas bibliotēkām saņemto dokumentu skaits	34	103	146
Uz citām Latvijas bibliotēkām nosūtīto dokumentu skaits	18	89	89

Rugāju novada bibliotēkās aktīvāka grāmatu apmaiņa notiek starp sava novada bibliotēkām.

Tikaiņu bibliotēka no citām reģiona bibliotēkām pārsvarā izmantoja daiļliteratūra krievu valodā, ko lietotāji pieprasa samērā reti, un to komplektēt bibliotēkai nav izdevīgi.

Rugāju bibliotēka aizvadītajā Tikaiņu bibliotēkas saviem lasītājiem paņēma 80 grāmatas.

Tabula "Viļakas novada bibliotēku SBA rādītāji"

SBA	2015	2016	2017
No citām Latvijas bibliotēkām saņemto dokumentu skaits	342	384	218
Uz citām Latvijas bibliotēkām nosūtīto dokumentu skaits	238	175	162

Aktīvāk SBA pakalpojumus izmantoja Viļakas novada bibliotēka, Žīguru un Vecumu bibliotēkas. Vecumu bibliotēka SBA kārtā pieprasa vecāko gada gājumu periodiskos izdevumus.

- Problēmas un risinājumi bibliotēkas pakalpojumu un pieejamības jomā

"Bibliotēkai ir labs pozitīvais tēls, bet dažādas problēmas varēs atrisināt tikai tad, kad uzlabosies ekonomiskā situācija valstī. Bibliotēka viena nevar neko darīt, lai cilvēki nebrauktu projām, bet tiem, kuri nevar doties labākas dzīves meklējumos, bibliotēka ir vajadzīga kā vēl nekad. Šīs lietas var redzēt katru dienu un saprast tikai reāli strādājot ar cilvēkiem. Nopietnas problēmas sagādāja tas, ka bieži

nebija piekļuves internetam. Ja cilvēks atnāk vienu reizi, otru reizi, lai samaksātu rēķinus, tad trešo reizi viņš vairs nenāk. ” (Lazdulejas pagasta bibliotēka)

Dažās pagastu bibliotēkās nav skolu, un skolēnus ved uz kaimiņu pagastu skolām, tad šiem skolēniem vietējās pagasta bibliotēkas apmeklējums ir maz pieejams. Ir daļa pagastu bibliotēku, kas sestdienās ir slēgtas.

Vecumu bibliotēkas vadītāja atzīst, ka *“pakalpojumu un pieejamības jomā ir problēmas, kuras būtu jācenšas risināt turpmākajos gados. Pagastā ir sociālā riska daudz bērnu ģimenes, kuras dzīvo tālu no pagasta centra un bibliotēkas, līdz ar to nesaņem šos bibliotēkāros pakalpojumus. Šo problēmu varētu risināt, bibliotēkas darbiniecei veicot izbraukumus pie sociālā riska ģimenēm.”*

6. Krājums

- Krājuma komplektēšanas politika un organizācija:
 - ✓ krājuma komplektēšanas un organizācijas prioritātes pārskata periodā

Galvenais bibliotēkas mērķis ir veidot universālu, aktuālu, dažādiem vecumiem un izglītības līmeņiem atbilstošu, dažādu nozaru, valodu, veidu resursu krājumu, kas atbilstu galvenajiem virzieniem - informācija, izglītība, izaugsme, izklaide. Katrai reģiona bibliotēkai izstrādāta atbilstoša krājuma komplektēšanas politika, pēc kuras tā vadās, organizējot savu krājumu. Nelielās pagastu bibliotēkās krājuma komplektēšanas prioritātes ir balstītas uz latviešu oriģinālliteratūras, bērnu un jauniešu grāmatu iegādi. Nozaru literatūras grāmatas tiek iegādātas ļoti maz, tās lasītājiem tiek piegādātas caur SBA no citām bibliotēkām. Bibliotēku krājumi pamatā tiek komplektēti latviešu valodā, tikai piecas reģiona publiskās bibliotēkas 2017. gadā iepirka grāmatas krievu valodā. Un tas sastādīja 165 eksemplārus. Citās svešvalodās netika iegādāts neviens iespieddarbs. Pagastos, kurās darbojas skolas, publiskās bibliotēkas cenšas savstarpēji vienoties par preses izdevumu abonēšanu bērniem un jauniešiem, lai tie nedublētos.

- Krājuma komplektēšanas finansiālais nodrošinājums:
 - ✓ tabula “Krājuma komplektēšanas finansiālais nodrošinājums” + situācijas vērtējums

Tabula “Balvu reģiona bibliotēku krājumu komplektēšanas finansiālais nodrošinājums (Bez Balvu CB)”

	2015	2016	2017
Pašvaldības finansējums krājuma komplektēšanai	27482	28331	27963
<i>t. sk. grāmatām</i>	17309	17909	17462
<i>t. sk. bērnu grāmatām</i>	4254	4352	4384
<i>t. sk. periodiskajiem izdevumiem</i>	10175	10480	10501
Finansējums krājumam uz 1 iedz. pašvaldībā	1,72	2,05	2,53
Finansējums krājuma	34855	36535	35146

komplektēšanai kopā			
---------------------	--	--	--

Kopējais visa reģiona četru novadu pašvaldības finansējums uz vienu iedzīvotāju ar katru gadu palielinās.

Tabula "Baltinavas novada bibliotēkas krājuma komplektēšanas finansiālais nodrošinājums"

	2015	2016	2017
Pašvaldības finansējums krājuma komplektēšanai	1600	2033	2221
t. sk. grāmatām	1032	1399	1580
<i>t. sk. bērnu grāmatām</i>	151	252	271
t. sk. periodiskajiem izdevumiem	568	634	641
Finansējums krājumam uz 1 iedz. pašvaldībā	1,29	1,75	1,95
Finansējums krājuma komplektēšanai kopā	2168	2267	2672

Baltinavas novada bibliotēkai finansējuma sadalījums grāmatu u.c. izdevumu iegādei-sastāda 71%, bet periodikai-29 %.

Tabula "Balvu novada bibliotēku krājumu komplektēšanas finansiālais nodrošinājums"
(bez Balvu CB rādītājiem, tos skat. Balvu Centrālās bibliotēkas darba pārskatā par 2017. g.)

	2015	2016	2017
Pašvaldības finansējums krājuma komplektēšanai	11007	10262	10480
t. sk. grāmatām	6733	6039	6297
<i>t. sk. bērnu grāmatām</i>	1507	1435	1546
t. sk. periodiskajiem izdevumiem	4276	4281	4183
Finansējums krājumam uz 1 iedz. pašvaldībā	1,61	1,55	2,09
Finansējums krājuma komplektēšanai kopā	14663	13343	13198

Balvu novada bibliotēkās finansējuma sadalījums grāmatu u.c. izdevumu iegādei sastāda 60,1%, bet periodikai-39,9 %.

Tabula "Rugāju novada bibliotēku krājumu komplektēšanas finansiālais nodrošinājums"

	2015	2016	2017
Pašvaldības finansējums krājuma komplektēšanai	6937	7631	7027
t. sk. grāmatām	4755	5354	4684
<i>t. sk. bērnu grāmatām</i>	1224	1323	1260
t. sk. periodiskajiem izdevumiem	2182	2277	2343
Finansējums krājumam uz 1 iedz. pašvaldībā	2,81	3,19	4,07

Finansējums krājuma komplektēšanai kopā	7431	8605	8892
--	------	------	------

Rugāju novada bibliotēkās finansējuma sadalījums grāmatu u.c. izdevumu iegādei-sastāda 66,7%, bet periodikai-33,3%.

Tabula "Viļakas novada bibliotēku krājumu komplektēšanas finansiālais nodrošinājums"

	2015	2016	2017
Pašvaldības finansējums krājuma komplektēšanai	7938	8405	8235
t. sk. grāmatām	4789	5117	4901
t. sk. bērnu grāmatām	1372	1342	1307
t. sk. periodiskajiem izdevumiem	3149	3288	3334
Finansējums krājumam uz 1 iedz. pašvaldībā	1,16	1,69	1,99
Finansējums krājuma komplektēšanai kopā	10593	12320	10384

Viļakas novada bibliotēkās finansējuma sadalījums grāmatu u.c. izdevumu iegādei -sastāda 59,5%, bet periodikai-40,5%.

Tā kā ar katru gadu pagastos samazinās iedzīvotāju skaits, tad uz katru iedzīvotāju pašvaldības finansējums skaitliski ir lielāks.

- Rekatalogizācija

<i>Bibliotēka</i>	<i>Kopējais krājums (eks)</i>	<i>Grāmatu u.c. izd. veidu krājums</i>	<i>Grāmatu u.c. izd. krājums elektroniskajā katalogā (eks)</i>	<i>Grāmatu krājums elektroniskajā katalogā %</i>
Balvu pagasta bibliotēka	4295	3308	1429	43
Bērzkalnes pagasta bibliotēka	5028	3813	2186	57
Bērzpils pagasta bibliotēka	9047	7389	7389	100
Briežuciema pagasta bibliotēka	6024	5106	5106	100
Krišjāņu pagasta bibliotēka	4225	2733	2733	100
Kubulu pagasta bibliotēka	4288	2931	2503	85
Lazdulejas pagasta bibliotēka	4455	3503	1355	39
Tilžas pagasta bibliotēka	8255	6694	6694	100
Vectilžas pagasta bibliotēka	6113	4858	3871	80
Vīksnas pagasta bibliotēka	6440	4801	4801	100
Baltinavas novada	7222	5542	5280	95

bibliotēka				
Rugāju bibliotēka	7637	5768	5768	100
Lazdukalna bibliotēka	6411	4457	4457	100
Skujetnieku bibliotēka	4671	3121	1570	50
Tikaiņu bibliotēka	2830	1587	1428	90
Kupravas bibliotēka	4157	3799	2440	64
Medņevas bibliotēka	5445	4002	4002	100
Rekavas bibliotēka	6841	5351	5053	94
Upītes bibliotēka	5448	4337	2014	46
Vecumu bibliotēka	5637	4203	2297	55
Viļakas novada bibliotēka	17062	14228	14228	100
Žīguru bibliotēka	6364	5009	5009	100

Pārskata gadā Balvu Centrālās bibliotēkas metodiskā darba un komplektēšanas nodaļas darbinieces aktīvi strādāja pie reģiona bibliotēku krājumu rekatalogizācijas:

- Balvu novada Krišjāņu pagasta bibliotēka (pabeigta);
- Rugāju novada Tikaiņu bibliotēka (turpināsies 2018. gadā);
- Balvu novada Vectilžas pagasta bibliotēka (turpināsies 2018. gadā);
- Balvu novada Kubulu pagasta bibliotēka (uzsākta un turpināsies 2018. gadā)

2018. gadā plānots uzsākt rekatalogizēt Balvu novada Lazdulejas pagasta bibliotēkas, Viļakas novada Kupravas un Rugāju novada Skujetnieku bibliotēkas grāmatu krājumus. Pagastu bibliotēku vadītājas, kurām tuvākajā nākotnē netiek plānota Alises iegāde, secina, ka pilnībā rekatalogizēts krājums dod iespēju bibliotēkas lietotājiem apskatīties, kādas grāmatas ir pieejamas konkrētajā bibliotēkā. Bibliotekāres secina, ka līdz ar to mazliet palielinās lasītāju pieprasījumi pēc grāmatām.

- Krājuma pārbaude (inventarizācija) – īsi, aprakstoši + novērojumi, secinājumi

2017. gadā krājuma inventarizācija veikta Balvu novadā **Briežuciema** pagasta bibliotēkā (veikta elektroniski. Iztrūkstošo iespaiddarbu skaits- 23 eksemplāri) un Lazdulejas pagasta bibliotēkā (veikta manuāli. Iztrūkstošo iespaiddarbu skaits -12 eksemplāri. Lielākā daļa iztrūkstošo iespaiddarbu izdota 70. gados)

Viļakas novadā **Medņevas bibliotēkā** (veikta manuāli. Iztrūkstošo iespaiddarbu skaits- 70 eks. Inventarizācijas rezultāti tika salīdzināti gan ar Viļakas novada domes grāmatvedību, gan ar elektronisko katalogu); **Žīguru bibliotēkā** (veikta manuāli. Iztrūkstošo iespaiddarbu skaits- 2 eks.) un **Kupravas bibliotēkā** (veikta manuāli. Iztrūkstošo iespaiddarbu skaits- 370 eks.) Inventarizācijās, vērtējot krājuma kvalitāti, secināts, ka daļa resursu ir saturiski novecojuši un arī fiziski nolietoti. Konstatētas dažāda rakstura kļūdas eksemplāru uzskaitē elektroniskajā katalogā. Krājumos atradās norakstīti eksemplāri. Veicot inventarizāciju Briežuciema pagasta bibliotēkā, darba kvalitāti mazināja skenēšanai nederīgi svītrkodi.

2018. gadā krājuma inventarizācijas tiek plānotas Balvu novadā- Krišjāņu pagasta bibliotēkā; Rugāju novadā - Rugāju bibliotēkā, Skujetnieku bibliotēkā, Lazdukalna bibliotēkā; Viļakas novadā - Vecumu bibliotēkā un Upītes bibliotēkā.

- Krājuma rādītāji:

Tabula “Balvu reģiona bibliotēku krājuma rādītāji (bez Balvu CB)”

	2015	2016	2017
Jaunieguvumi kopā	11208	11058	10474
<i>t. sk. grāmatas</i>	3871	3930	3364
<i>t. sk. latviešu daiļliteratūra</i>	746	726	748
<i>t. sk. bērniem</i>	926	820	738
Izslēgtie dokumenti	8356	9592	10508
Krājuma kopskaits	137488	138960	137895
Grāmatu krājuma apgrozība	0,8	0,88	0,89
Periodisko izdevumu apgrozība	4,1	3,15	2,95

Salīdzinot trīs gadu jaunieguvumu rādītājus, ir jāsecina, ka ar katru gadu to skaits samazinās. To var izskaidrot ar straujo cenu pieaugumu grāmatām un periodiskajiem izdevumiem. Grāmatu krājuma apgrozība ir gandrīz nemainīga, bet periodisko izdevumu apgrozība samazinās.

Turpmākajās 4 tabulās tiek analizēts katra novada bibliotēku krājumi.

Tabula “Baltinavas novada bibliotēkas krājuma rādītāji”

	2015	2016	2017
Jaunieguvumi kopā	481	562	556
<i>t. sk. grāmatas</i>	184	275	250
<i>t. sk. latviešu daiļliteratūra</i>	36	49	28
<i>t. sk. bērniem</i>	29	70	58
Izslēgtie dokumenti	276	1122	1164
Krājuma kopskaits	8390	7830	7222
Grāmatu krājuma apgrozība	1,4	1,6	1,6
Periodisko izdevumu apgrozība	3,3	2,8	3,4

Par 25 iespieddarbiem samazinājies jaunieguvumu skaits Baltinavas novada bibliotēkā. Krietni samazinājies latviešu daiļliteratūras jaunieguvumu skaits, t.i. par 21 grāmatu. Grāmatu krājuma apgrozība stabila, bet periodisko izdevumu apgrozība palielinājusies.

Tabula “Balvu novada bibliotēku krājuma rādītāji”

(bez Balvu CB rādītājiem, tos skat. Balvu Centrālās bibliotēkas darba pārskatā par 2017. g.)

	2015	2016	2017
Jaunieguvumi kopā	5112	4364	4271
<i>t. sk. grāmatas</i>	1415	1273	1299
<i>t. sk. latviešu daiļliteratūra</i>	298	276	325
<i>t. sk. bērniem</i>	370	246	251
Izslēgtie dokumenti	2789	2783	3766
Krājuma kopskaits	57168	58755	58170
Grāmatu krājuma apgrozība	0,51	0,64	0,62
Periodisko izdevumu apgrozība	4,98	3,19	2,59

Arī Balvu novadā jaunieguvumu skaits samazinājies par 93 iespieddarbiem. Bibliotēkās bija lielāks pieprasījums pēc latviešu oriģinālliteratūras, tāpēc tās skaits palielinājies par 49 grāmatām. Kopumā samazinājusies gan grāmatu, gan periodisko izdevumu apgrozība.

Tabula “ Rugāju novada bibliotēku krājuma rādītāji”

	2015	2016	2017
Jaunieguvumi kopā	2252	2297	2395
<i>t. sk. grāmatas</i>	907	806	751
<i>t. sk. latviešu daiļliteratūra</i>	128	140	126
<i>t. sk. bērniem</i>	194	190	170
Izslēgtie dokumenti	739	1108	1502
Krājuma kopskaits	19467	20656	21549
Grāmatu krājuma apgrozība	0,78	0,76	0,73
Periodisko izdevumu apgrozība	2,76	2,4	2,33

Rugāju novada četrās bibliotēkās jaunieguvumu skaits ir palielinājies par 98 eks.. Kopējais grāmatu skaits ir samazinājies, bet palielinājums ir periodiskajiem izdevumiem. Mazliet samazinājās gan grāmatu, gan periodisko izdevumu krājuma apgrozība.

Tabula “ Viļakas novada bibliotēku krājuma rādītāji”

	2015	2016	2017
Jaunieguvumi kopā	3363	3835	3252
<i>t. sk. grāmatas</i>	1365	1576	1064
<i>t. sk. latviešu daiļliteratūra</i>	284	261	257
<i>t. sk. bērniem</i>	333	314	259
Izslēgtie dokumenti	4552	4579	4076
Krājuma kopskaits	52463	51719	50954
Grāmatu krājuma apgrozība	0,51	0,52	0,61
Periodisko izdevumu apgrozība	5,29	4,22	3,46

Vislielākais krājuma jaunieguvumu samazinājums ir Viļakas novada septiņās bibliotēkās. Kopā jaunieguvumu ir par 583 eksemplāriem mazāk, grāmatu par 512 mazāk. Novada bibliotēkās ir pieaugusi grāmatu apgrozība, bet samazinājusies periodisko izdevumu apgrozība.

- **Datubāzes:**

Aizvadītais gads bija īpašs, jo Balvu Centrālās bibliotēkas veidotajai Balvu reģiona (sākumā rajona) Kultūrvēstures datu bāzei apritēja desmitā gadskārta - 2007.gada vasarā VKKF organizētajā mērķprogrammu projektu konkursā tika atbalstīts pirmais projekts. Ar katru gadu datu bāze paplašinājās un tagad Kultūrvēstures datu bāzē jau ir vairāk kā 50 sadaļas ar vairāk kā 1220 ieraksta vienībām. Īpašu vietu datu bāzē ieņem sadaļa “Personības” ar vairāk kā 500 ierakstiem. Daudzi ieraksti

par folkloras teicējiem un etnogrāfiskajiem ansambļiem papildināti ar vēsturiskiem video materiāliem. Ja sākumā informāciju vairāk gatavoja pēc lasītavās esošajiem izdevumiem, tad tagad klāt nākuši lauka pētījumi un tikšanās ar pašiem cilvēkiem. Tas ļauj gan sagatavot pilnīgāku informāciju, gan papildināt to ar fotogrāfijām no personīgajiem arhīviem. Arī 2017.gada aprīlī – jūnijā tika realizēts projekts par datu bāzes papildināšanu – pievienota informācija un fotoattēli par 17 personībām – audējām, rokdarbniecēm, tautas muzikantiem, ilggadējiem kultūras darbiniekiem. Bet kopumā gada laikā pievienoti 39 jauni ieraksti. Nemitīgi gada ritumā datu bāze tiek arī papildināta. Parasti pārskatot preses izdevumus un novadu mājas lapas, ar jaunāku informāciju tiek papildināti arī Kultūrvēstures datu bāzes ieraksti, veidoti jauni avotu saraksti uz Novadpētniecības datu bāzi. Ar materiāliem datubāzei palīdz arī reģiona bibliotēku darbinieki, nododot jau savāktos materiālus Balvu Centrālās bibliotēkas darbiniecei. Datubāzē ir materiālu aptvērums par visu Balvu reģionu.

- ✓ datubāzu izmantojuma rādītāji – tabula “Bibliotēkā pieejamo datubāzu izmantojums” + secinājumi

Tabula “Balvu reģiona bibliotēkās pieejamo datubāzu izmantojums (bez Balvu CB)”

Dabubāze	2015	2016	2017
Letonika	2109	2449	3029
News	315	165	421

Reģiona bibliotēkās ir pieejamas divas abonētās datu bāzes “Letonika” un “News”. Pārskata gadā pieauguši abu datubāzu izmantojamības rādītāji. Letonika- par 580 skatījumiem, News- par 256 skatījumiem. Rudenī vairāku bibliotēku apmeklētāji piedalījās News organizētajā konkursā „Latvijai-100. Domā. Izzini. Stāsti”, kad aktīvāk izmantoja šo datubāzi.

Tabula “Baltinavas bibliotēkā pieejamo datubāzu izmantojums”

Dabubāze	2015	2016	2017
Letonika	20	102	29
News	-	-	

Baltinavas novada bibliotēkā News datubāze pēdējos trīs gados nav izmantota. Nepieciešams lielāks darbs, lai iepazīstinātu apmeklētājus ar šīs datu bāzes saturu un izmantošanas iespējām.

Tabula “Balvu novada bibliotēkās pieejamo datubāzu izmantojums”

(bez Balvu Centrālās bibliotēkas rādītājiem, tos skat. Balvu Centrālās bibliotēkas darba pārskatā par 2017. g.)

Dabubāze	2015	2016	2017
Letonika	815	393	1198
News	202	72	270

Balvu novada bibliotēkās datubāzes tiek izmantotas regulāri. Salīdzinoši ar 2016. gadu ir palielinājies skatījumu skaits.

Tabula "Rugāju novada bibliotēkās pieejamo datubāzu izmantojums"

Dabubāze	2015	2016	2017
Letonika	140	76	171
News	61	64	119

Tabula "Viļakas novada bibliotēkās pieejamo datubāzu izmantojums"

Dabubāze	2015	2016	2017
Letonika	1134	1878	1631
News	52	29	32

Viļakas novada bibliotēkās Letonika tiek labi izmantota, bet News izmantojamība ir minimāla.

- Krājuma un datubāzu popularizēšana (aprakstoši vai tabulas veidā – pēc izvēles)

Reģiona bibliotēkās krājuma popularizēšanai pamatā tiek uzliktas literatūras izstādes. Daiļliteratūras un dzejas krājumu popularizēja rakstnieku un dzejnieku jubilejām un atceres dienām uzliktās literatūras izstādes, kā piemēram, "Lata romāna" karalim "rakstniekam Egīlam Lukjanskim -80", "Rāznas krūze" dzejniekam Andrim Vējānam -90", "Putekļos izirst ideāli" dzejniekam Eduardam Veidenbaumam – 150", "Ar Dieva čukstu ausī Rakstniecei Irmāi Grebzdei – 105", "Īstos vārdus īstā laikā, Sirds lai vienmēr pateikt prot dzejniecei Kornēlijai Apškrūmai – 80" u.c. Nozaru literatūras krājumu popularizēja uzliktās izstādes: "Dārzs vaļaspriekam", "Veselības augi Latvijā", "Dvēseles spogulis", "Ceļošana ir pārliecība" un "Pirmo Latgolys latvīšu kongresa simtgadi sagaidīt".

Baltinavas novada bibliotēkā 2017. gadā noorganizēti literatūras izstāžu cikli:

- Lieldienām – "Liela diena, Liela diena, maza mana villainīt";
- "Kas, kur kad?" – izstāžu cikls Latvijas simtgadei, kurā 2 izstādes bija veltītas Latgales kongresam, 4. maijam LR neatkarības atjaunošanas dienai, kā arī LR proklamēšanas gadadienai;
- Ziemassvētkiem – "Atkal mēs esam ceļā uz, ceļā uz laimi, ceļā uz zvaigznēm,
Ceļā uz cerībām, ceļā uz nezināmo, ceļā uz prieku".

Baltinavas novadā notika dzejas dienu pasākums. Vietējā dzejniece Veneranda Andžāne izteica vēlēšanos lasīt dzeju novada iestāžu darbiniekiem. Kādā iestāžu vadītāju un galvenie speciālistu apspriedes laikā, bibliotekāre bija sagatavojusi autores dzejoļu krājumi no bibliotēkas krājuma, kur katrs klātesošais izvēlējās un nolasīja kādu dzejoli. 2017. gadā **Baltinavas novada bibliotēkas** vadītāja kopā ar Baltinavas kultūras nama vadītāju organizēja Veselības dienu, kuras tēma bija "Tējas". Veselības dienā Baltinavas kultūras namā viesojās Anna Danča no Salnavas, Andra Korņejeva no Žīguriem un Edgars Rāčenis no Šķilbēnu pagasta, lai apmeklētājus iepazīstinātu ar savu redzējumu par veselību. Bija grāmatu izstāde "Atveseļojies pats" par augiem tējai.

Krišjāņu pagasta bibliotēkas vadītājas un kultūras darba organizatores kopīgi organizētais pasākums - grāmatas „Ka dzersi šņabi, moš byus labi” atvēršanas svētki. Pasākumā savus joku stāstus lasīja grāmatas autori - Aizmourka Berta, Krapacu Ļuce, Zalta Ubags un Cybuļu Jurs.

Dažādi interesanti pasākumi tika organizēti **Lazdulejas pagasta bibliotēkā**:

- Kopīga grāmatu pārlapošana, skaļā lasīšana: lasīja M. Zālītes Eseja par prieku;

Kartupeļu stāstus; „ Es esmu kartupeļa sirds. Kāpēc jūs prasāt no manis rožu un neļķu dvesmu. Es esmu tas, kas esmu”(I. Ziedonis);

Gladiolu stāstus: Kad vasara galā un rudens kokus sāk ietērpt skaistos tērpos visi, kas esam bibliotēkā, lasām gladiolu stāstus.

- Tradicionālās piecminūtes: Vai jūs zināt, ka ir iznākusi Janīnas Kursītes grāmata,, Zīmju valoda – latviešu žesti “:

Gaisa satiksme pavasarī (kādi putni redzēti, kādi vēl drīz būs klāt, piedāvājumā Putnu dziesmu klausāmgrāmata);

- Jauno grāmatu apskati;

- Žurnālu apskati: tematiska izdevuma „ 30 dabas takas “ apskats;

Pārbaudi sevi: 100 jautājumi par Latviju;

- Vienas grāmatas izstādes: Ja tu pieļauj, ka ar mums dzīvē var notikt arī kas neparasts, tad noteikti izlasi šo grāmatu! (N. Geidmans „ Okeāns ielas galā “);

- Literatūras izstādes: Rakstītie ziņneši – vēstules (grāmatas, kas tapušas vēstuļu formā);

- Dzejas brīdis: Sarunas... apsi rudenī (pārlapojam dzejnieces Lijas Brīdakas grāmatu „ Gadskārtu sarunas “)

Lazdulejas pagasta bibliotēkas krājumu popularizēja arī tādi pasākumi, kā Rakstnieku grāmatu plaukti, piemēram, „ Būt nomodā par putniem, kas izšķīlas ligzdās... Par zvaigznēm, kas nokrīt bez laika... Par suņiem, kas skraida bez darba apkārt... “ / bibliotēkā esošās Ilzes Indrānes grāmatas /;

„ Katra grāmata ir citu cilvēku pieredze, un tās svešās pieredzes ienāk tevī “/ Ingas Ābeles darbi /.

Plaukta izstādes: Latviešu pilskalni vēl DEG / atceroties rakstnieku Laimoni Puru /;

100 jautājumi par Latviju / katru mēnesi viens jautājums interesentiem, meklējams visās iespējamās enciklopēdijās bibliotēkā / un citi pasākumi, kuri atspoguļoti Bibliotēkas dienasgrāmatā.

Lazdukalna bibliotēkas vadītāja pārskatā raksta “*lai popularizētu ziemeļvalstu literatūru bibliotēka Ziemeļvalstu literatūras nedēļā pirmoreiz notika Krēslas lasījums, no piedāvātā Fragmentu klāsta izvēlējās Ullas – Lenas Lundbergas grāmatas “Ledus” fragmentus, Skarbo un skaisto ziemeļu dabas vidi uzburt un iejusties tajā palīdzēja foto par Islandes salas dabu un mūzika. Diemžēl šoreiz šim pasākumam bija tikai 3 apmeklētāji. Citos gados jāpiestrādā pie pasākuma reklamēšanas, jāuzrunā konkrēti cilvēki.*”

Balvu Centrālās bibliotēkas organizēto Grāmatu svētku ietvaros Rugāju tautas namā notika tikšanās ar grāmatas “Kritiens uz augšu” autori Gabrielu Cīruli, viņa viesojās arī pie Vīksnas pagasta lasītājiem.

Tilžas pagastā notika tikšanās ar Ilgu Raščevsku.

Skujetnieku bibliotēkā vismaz reizi gadā tiek uzlikta „Nepelnīti aizmirsto grāmatu” izstāde. 2017. gadā, iedvesmojoties no Letonikas kalendāra, gandrīz katru mēnesi tika uzlikta izstāde mēneša grāmatai.

Upītes bibliotēkas pārskatā lasām *“visciešākā sadarbība bibliotēkai ir izveidojusies ar Upītes Tautas namu un Ontona Slišāna kultūrvēstures muzeju, jo mēs atrodamies zem viena jumta un veidojam Nemateriālās Kultūras mantojuma centru “Upīte”. Kopā strādājot, tika veiksmīgi noorganizēts “Ontona dīnas ļustes”. Kūkovas novada bērnu un jauniešu folkloras svētki “Pulkā eimu, pulkā teku” Upītē. Festivālā piedalījās ciemiņi no Rekavas, Balviem, Viļakas, Baltinavas, Rugājiem, Kārsavas, un Ciblas kā arī folkloras eksperti no Valsts Izglītības un Satura centra. Starptautiskais folkloras festivāls “Lipa kust”, kurā piedalījās viesi no Slovākijas folkloras kopa “Dubrava”, Rumānijas folkloras kopa “DOINA REBREI”, tradicionālās mūzikas klubs “Vešeta” no Lietuvas, kā arī etno kompānija “Zeidi”, folkloras kopa “Egle” un folkloras kopa “Rekavas dzintars”. Dzejas un dziesmu festivāls “Upītes uobeļduorzs”, kurā piedalās dzejnieki un muzikanti no dažādiem Latgales novadiem. Festivāla idejas autors – latgaliešu literāts, novadpētnieks un folklorists Antons Slišāns – nolēma izveidot pasākumu latgaliešu valodas popularizēšanai un saglabāšanai, un nu festivāls notika jau 16-to reizi. Pasākuma īpašais ciemiņš bija Renārs Kaupers. Latvijas Nacionālais teātris ar izrādi “Zēns”. Dirty Deal Teatro ar J.Jaunsudrabiņa “Baltā grāmata” un “Dvēseļu utenis” izrādēm Upītē. Vēl šogad festivālā piedalījās un savās dzejas vārsnās lika ieklausīties Ligija Purinaša, Mārīte Slišāne, Dagneja, Karonhisake, Mārīte Bikovska un Vucānu Voldiks. Festivālā izskanēja Upītes Uobeļduorza himna, kuru šim gadam par godu bija latgaliski iedziedājuši septiņi mākslinieki: Arnis Sobožaņins, Renārs Kaupers, Māra Upmale-Holšteina, Guntis Rasims, Kristaps Rasims, Guntra Kuzmina un Kaspars Zlidnis.”*

Jauno grāmatu izstāde un apskats **Vectilžas pagasta bibliotēkā**: „Grāmatas – domu daivas, kas peld laika viļņos un saudzīgi nes savu dārgo kravu no paaudzes uz paaudzi.”/Bēkons.F/

Vectilžas pagasta bibliotēkā tika organizētas Dzejas dienas. Viesos bija novadniece, dzejniece, scenāriste, tekstu autore Ineta Atpile-Jugane.

Viļakas novada bibliotēkā Ziemeļvalstu bibliotēku nedēļā novembra novakarē uz Krēslas stundas lasījumiem ieradās lasītāju klubiņa “Mantinieces” un etnogrāfiskā ansambļa “Abrenīte” dalībnieces. Bibliotēkas direktore Rutta Jeromāne klātesošos iepazīstināja ar šā gada Ziemeļvalstu bibliotēku nedēļas tēmām un lasīja Uillas-Lēnas Lundbergas (Ulla-Lena Lundberga) romāna “Ledus” fragmentus. Lasījuma beigās izvērtās diskusija par veco ļaužu dzīvi Somijā un tepat mūsu novadā.

Vecumu bibliotēkas vadītāja pārskatā par lasīšanas veicināšanas pasākumiem raksta *“Dzejas dienu ietvaros kopā ar Tautas namu tika noorganizēts pasākums „Draugos ar rudeni, dzeju un dziesmu”. Tā ir atbalstāma darba forma, jo literatūras popularizēšana tik plašai auditorijai bibliotēkas vēsturē notika pirmo reizi. Septembra pēdējā dienā Borisovas TN bija sapulcējušies dzejas un dziesmu*

mīļotāji, lai sveicinātu rudens atnākšanu, paklausītos labu dzeju un skaistu dziedājumu. Pasākums “Draugos ar dzeju, dziesmu un mūziku” bija domāts plašai mērķauditorijai. Pasākuma organizatore Iveta dzejas skanējumam izvēlējās dzejnieka Eduarda Veidenbauma dzejoļus, kurus izjusti nolasīja Vecumu pagasta jaunietes – Kristiāna, Agnese, Katrīna un Elīza. Ar patiesu sirsnību klātesošos saviļņoja dzejniece, Vecumu pagasta novadniece Eva Dortāne, sniedzot mums dažus savus gara darbus. Skanīgu un profesionālu dziedājumu klausītājiem dāvāja jaunā, daudzsološā māksliniece Viktorija Agnese Vancāne, kas dzimusi Vecumu pagasta Ezermalas ciemā. Normunda Orlova dzejas, komponēto dziesmu un ģitāras spēles dziļi emocionālais sniegums aizkustināja katru klātesošo. Pasākumu apmeklēja 38 dalībnieki, no tiem 9 bibliotēkas lasītāji. Tā ir atbalstāma darba forma, jo literatūras popularizēšana notiek plašai auditorijai. Ar TN darba organizatori nolēmām, ka šādi plaši tematiskie pasākumi būtu jāorganizē vismaz 1 reizi gadā.”

Žiguru bibliotēkas vadītāja pēc jaunieguvumu saņemšanas ar jaunāko literatūru iepazīstina bērnudārza audzinātājas, pagasta darbinieki, skolotāji un skolēni – aicinot bibliotēkā apskatīt izstādi vai arī aiznesot pēc pieprasījuma konkrētu grāmatu lasītājam.

- Darbs ar parādniekiem – aprakstoši

Darbs ar parādniekiem reģiona bibliotēkās notiek regulāri. Par saņemto dokumentu atgriešanu darbinieki sazinās ar parādniekiem telefoniski vai nosūtot atgādinājuma īsziņas, tāpat arī izmanto sociālos tīklus, kur atgādina par nenokārtotajām saistībām ar bibliotēku. Kā atzīst darbinieki, vislabākais veids darbā ar parādniekiem, atgādināts individuāli tiešā saskarsmē.

Vairāk parādnieku ir skolēnu vidū, kā arī to, kuri pabeiguši pamatskolu aizbrauc mācīties tālākās skolās un ir problēmas ar skolēniem, kad pēc vasarās ieteicamās literatūras lasīšanas, viņi piemirst nodot bibliotēkā grāmatas, tad bibliotekāri visbiežāk sadarbojas ar skolas bibliotekāriem.

Arvien vairāk par parādniekiem kļūst cilvēki, kas uz laiku vai pat pastāvīgu dzīvi dodas uz ārzemēm.

Kā pārskatā raksta kādas nelielas pagasta bibliotēkas vadītāja *“mazās pagastu bibliotēkās šī nav liela problēma, jo ciemats ir neliels un arī lasītāju salīdzinoši neliels skaits ļauj efektīvi kontrolēt kavētājus un laicīgi brīdināt par literatūras nodošanas laiku”.*

- Ar bibliotēkas krājumu saistītās problēmas un to risinājumi, vajadzības

Krājuma komplektēšanai līdzekļi katru gadu palielinās, bet problēmu sagādā tas, ka tiešām vērtīgas grāmatas paliek dārgākas un reizēm ir jāizvēlas, ko iepirkt savas bibliotēkas krājumam. Bibliotēku lietotāji vispirms interesējas par jaunākajām grāmatām. Sakarā ar to, ka pagastu bibliotēkas nevar iepirkt visas grāmatas, pēc kurām ir pieprasījums, arvien aktuālāk kļūst SBA pakalpojums, kad grāmatas var paņemt no Balvu Centrālās bibliotēkas vai no lielākajām novadu bibliotēkām. Lasītāji jau vēlās lasīt jaunākās grāmatas, bet bibliotēka, kuras krājumā nesen ir iegādāta šī grāmata, un liels savu lasītāju pieprasījums, tad to neizsniedz SBA kārtā cita reģiona bibliotēkai.

7. Darbs ar bērniem un jauniešiem

1. Darba ar bērniem un jauniešiem raksturojums un vispārīgie rādītāji

Darbs ar bērniem un jauniešiem aktīvāk notiek bibliotēkās, kuru mikrorajonos atrodas skolas vai pirmsskolas iestādes. Arvien grūtāk kļūst bibliotēkām, kuru mikrorajonos samazinās skolēnu skaits, vai skolas tiek vispār slēgtas. Tā 2017./ 2018. mācību gadā tika slēgta Briežuciema pamatskola, līdz ar to bibliotēka arī vairs nepiedalījās lasīšanas veicināšanas programmā Bērnu žūrija. No 2014.-2017.gadiem ir slēgtas skolas Vecumos, Kupravā, Vectilžā.

Darbā ar bērniem un jauniešiem bibliotekāriem, izmantojot dažādas darba formas un metodes, joprojām galvenie uzdevumi ir:

- uzturēt interesi par grāmatām un lasīšanu
- nodrošināt lasītājiem pieejamu jaunāko literatūru atbilstoši viņu vajadzībām gan brīvā laika pavadīšanai, gan mācību darbam
- nodrošināt iespēju visiem bērniem interesanti un saturīgi pavadīt brīvo laiku bibliotēkā.

Statistika Balvu reģiona bibliotēkās 2017. gadā (bez Balvu CB)

	Balvu novads	Viļakas novads	Rugāju novads	Baltinavas novads	Kopā	%
Lietotāji	1 658	1 628	625	288	4 199	
t.sk. bērni- līdz 18 g	483	590	276	87	1 436	34
Apmeklējumi	30 267	31 555	12 493	10 665	84 980	
t.sk. līdz 18 g.	9 383	12 429	3878	6075	31 765	37
Izsniegums	57 883	65 761	23 984	14 778	162 406	
t.sk. līdz 18 g	10 306	12 814	3 203	3849	30 172	19

Statistika pa novadu bibliotēkām:

Balvu novads

2017	Balvu p	Bērzkalne	Bērzpils	Briežu ciems	Krišjāņi	Kubuli	Lazduleja	Tilža	Vectilža	Vīksna	Kopā	%
Lietotāji	47	144	209	215	136	104	134	333	167	169	1658	
t.sk.- 18	6	50	64	48	41	38	17	127	21	71	483	29

g.												
Apmeklējums	901	4101	2465	5664	3723	982	2106	4096	3148	3801	30 267	
t.sk. – 18 g.	61	2024	904	871	1146	114	518	1325	1093	1327	9383	31
Izsniegums	3134	7232	6712	9652	4682	2999	4090	6598	9442	3342	57883	
t.sk. -18 g.	138	2156	710	989	559	173	162	2270	2454	695	10 306	18

Viļakas novads

2017	Kuprava	Medņeva	Rekava	Vecumi	Upīte	Viļaka	Žiguri	Kopā	%
Lietotāji	84	161	262	120	172	672	157	1628	
t.sk.- 18 g.	20	97	125	31	65	187	65	590	36
Apmeklējums	2496	4122	4311	1718	3457	12006	3445	31555	
t.sk. – 18 g.	614	3402	2920	228	1503	2228	1534	12429	39
Izsniegums	5020	5256	5569	5005	9009	30643	5259	65761	
t.sk. -18 g.	798	1139	3062	343	4085	1987	1400	12814	19

Rugāju novads

2017	Lazdukalns	Rugāji	Skujietnieki	Tikaiņi	Kopā	%
Lietotāji	171	263	113	78	625	
t.sk.- 18 g.	77	156	33	10	276	44
Apmeklējums	3534	4825	3079	1055	12493	
t.sk. – 18 g.	1422	1473	908	75	3878	31
Izsniegums	7196	6768	5988	4032	23984	
t.sk. -18 g.	790	1225	1014	174	3203	13

Baltinavas novads

2017	Baltinava	%
Lietotāji	288	
t.sk.- 18 g.	87	30

Apmeklējums	10 665	
t.sk. – 18 g.	6075	57
Izsniegums	14778	
t.sk.- 18 g.	3849	26

Pavisam Balvu reģions kopā

2017	Skaits	%
Lietotāji	4199	
t.sk.-18 g.	1436	34
Apmeklējums	84 980	
t.sk.-18g.	31 765	37
Izsniegums	162 406	
t.sk.-18g.	30 172	19

2.Bibliotēku krājuma veidošana un papildināšana, jaunieguvumu proporcionalitāte, salīdzinot iegādāto pieaugušo un bērnu un jauniešu literatūru un lasītāju sastāvu, alternatīvo lietu komplektēšana (spēles, puzles, diski u. c.)

Krājums bērniem un jauniešiem visās bibliotēkās tiek veidots un papildināts galvenokārt no piešķirtajiem budžeta līdzekļiem, par prioritāti ņemot latviešu bērnu oriģinālliteratūru, tulkoto bērnu literatūru, uzzīņu literatūru bērniem un jauniešiem. Mazajiem apmeklētājiem tiek piedāvātas bilžu, spēļu un rotaļu grāmatas. Krājums tiek veidots galvenokārt piešķirtā budžeta ietvaros. Regulāri katru gadu krājumi tiek atbrīvoti no nolietotās un maz izmantotās literatūras. Bibliotēkās, kuru mikrorajonos ir skolas un pirmskolas izglītības iestādes tiek piedomāts pie krājuma veidošanas šim lasītāju kontingentam,

Balvu novada krājuma statistika											
2017.gads	Balvu p.	Bērzkalne	Bērzpils	Briežuciems	Krišjāņi	Kubuli	Lazduleja	Tilža	Vectilža	Vīksna	Kopā
Budžeta līdzekļi	600	910	1259	1223	964	866	872	1542	1120	1124	10480
t. sk. grāmatām	330	530	780	760	584	496	500	947	680	690	6297
t. sk. bērnu grāmatām	41	132	180	68	200	125	120	264	201	215	1546

Balvu novadā 25% no visiem līdzekļiem grāmatu iegādei tika atvēlēts bērnu grāmatām.

Viļakas novada krājuma statistika								
2017.gads	Viļaka	Kuprava	Medņeva	Rekava	Upīte	Vecumi	Žiguri	Kopā
Budžeta līdzekļi	2474	678	914	1698	841	751	879	8235
t. sk. grāmatām	1582	388	507	1049	482	409	484	4901
t. sk. bērnu grāmatām	380	70	173	244	125	92	223	1307

Viļakas novadā 27% no visiem līdzekļiem grāmatu iegādei tika atvēlēts bērnu grāmatām.

	Rugāju novada krājuma statistika				
2017.gads	Rugāji	Tikaiņi	Lazdukalns	Skujetnieki	Kopā
Budžeta līdzekļi	2141	1289	2131	1466	7027
t. sk. grāmatām	1476	887	1477	844	4684
t. sk. bērnu grāmatām	576	63	468	153	1260

Rugāju novadā 27 % no visiem līdzekļiem grāmatu iegādei tika atvēlēts bērnu grāmatām.

2017.gads	Baltinava
Budžeta līdzekļi	2221
t. sk. grāmatām	1580
t. sk. bērnu grāmatām	271

Baltinavas novadā 17 % no visiem līdzekļiem līdzekļiem grāmatu iegādei tika atvēlēts bērnu grāmatām.

	Balvu reģiona krājuma statistika(bez Balvu CB)				
2017.gads	Balvu	Viļakas	Rugāju	Baltinava	Kopā
Budžeta līdzekļi	10480	8235	7027	2221	27 963
t. sk. grāmatām	6297	4901	4684	1580	17 462
t. sk. bērnu grāmatām	1546	1307	1260	271	4384

Pavisam kopā **Balvu reģionā** bērnu grāmatām ir atvēlēti **25%** no visiem līdzekļiem, kas paredzēti grāmatu iegādei

3.Uzziņu darbs, pakalpojumi, prasmju un iemaņu attīstīšana, pasākumi dažādām vecuma grupām.

Balvu novada Bērzpils bibliotēkā

bērniem un jauniešiem uzziņas sniegtas galvenokārt mācību darbam, gatavojot patstāvīgos pētnieciskos darbus par dažādām tēmām, gatavojoties konkursiem novadā, reģionā u.c. Janvārī tika veikta literatūras un materiālu atlase par Latgali, tās ģeogrāfiju, kultūrvēsturi, ļaudīm u.c., kad bibliotēkāre palīdz skolotājiem sagatavot skolēnus reģionālajai olimpiādei.

Uzziņu darbā izmantots bibliotēkas krājums – uzziņu un nozaru literatūra, tematiskās un novadpētniecības materiālu mapes. Tā kā ļoti daudz tiek izmantots novadpētniecības krājums, tad apmeklētājiem ir sagatavota un pieejama informācija par bibliotēkā pieejamām novadpētniecības, tāpat arī tematiskajām mapēm, par šo mapju jaunumiem.

Februāra sākumā Bērzpils vidusskolā parasti ir projektu nedēļa, un tad bibliotēkā ir lielāks apmeklētāju pieplūdums. Pieaugušie visu informāciju galvenokārt meklē internetā, bet mazie

grāmatās. Mazajiem apmeklētājiem vajadzēja palīdzēt sameklēt tautasdziesmas un dzejoļus par Tēvzemi, par Latviju; lielākajiem bērniem – par Latvijas ģeogrāfiju, dabu u.c. jautājumiem.

2017. gadā sniegtas individuālas informācijas par elektroniskajiem resursiem, par bibliotēkā pieejamām tiešsaistes un bezmaksas datu bāzēm, informācija par droša interneta izmantošanu, dažāda praktiska palīdzība, uzlabojot datorlietotāju prasmes darbā ar datoru u.c.

Balvu novada **Briežuciema bibliotēkā**

februārī ar skolēniem tika veiktas pārrunas par drošību internetā, darbošanos sociālajos tīklos, kopīgs mājas lapas bērniem www.drossinternets.lv apmeklējums. Izspēlētas spēles par drošību internetā.

E – prasmju nedēļā sniegtas individuālas konsultācijas. Sniegta informācija par Balvu CB elektronisko kopkatalogu, Balvu reģiona kultūrvēstures datu bāzi, Balvu CB virtuālajām izstādēm un digitālām kolekcijām.

Bibliotēku nedēļā notika novadpētniecības materiālu popularizēšana . Novadniekam T. Sīlim -105 (1912 – 1986) – jaunumi, teikas un nostāsti, ko Teodors Sīlis pierakstījis 1930.gadā mūsu pusē. Materiāli no www.garamantas.lv .

Mazākie bibliotēkas apmeklētāji tika iepazīstināti ar interneta portālu www.pasakas.lv. Bibliotēkā pieejami materiāli par interneta resursiem bērniem un jauniešiem – apkopotas noderīgas adreses.

Balvu novada **Krišjāņu bibliotēkas**

vadītāja uzskata, ka milzīgajā informācijas plūsmā ir nepieciešama rūpīga informācijas meklēšanas prasmju attīstīšana un uzlabošana. Jo agrāk skolēni apgūst informācijpratības pamatus, jo kvalitatīvāk norisinās mācību process, veidojas informācijas atlases un vērtēšanas iemaņas. Bibliotēka kļuvusi par uzticamākas informācijas piegādes avotu. Uzziņu sniegšanā tiek izmantota nozaru literatūra, uzziņu izdevumi, ieteiktas datu bāzes, interneta vietnes. Taču skolēni vēlas izmantot vienkāršāko meklētāju Google. Mazākie bibliotēkas lietotāji tiek iepazīstināti un darbojās www.pasakas.net.

Balvu novada **Tilžas pagasta bibliotēkā**

Uzziņas bērniem un jauniešiem netiek atsevišķi uzskaitītas.

Informācija uzziņu sniegšanai tiek meklēta dažādos interneta portālos un datu bāzēs,

Ir pieaugusi www.letonika.lv un www.news.lv izmantošana. Joprojām vēl tiek izmantotas bibliotēkā esošās tematiskās mapes, enciklopēdijas, grāmatas, preses izdevumi, tiek izmantots bibliotēkas elektroniskais katalogs www.balvurcb.lv.

Vairāk informācijas vajag skolas projektu nedēļā, kad ir dažādu pētniecisko darbu izstrādāšana. Lielākā daļa bērnu internetā informāciju meklē paši un palīdzību neprasa. Ikdienā bērni un jaunieši internetā daudz apmeklē sociālos tīklus www.draugiem.lv, www.facebook.lv, www.youtube.com u.c.. Taču ienākot sadzīvē arvien vairāk dažādām tehnoloģiskām iespējām, bērni bibliotēkas internetu apmeklē retāk.

Viļakas novada bibliotēkā

drošāka interneta dienas rītā 7. februārī Viļakas pamatskolas 3. klases skolēni bija apņēmušies izpildīt savu uzdevumu un noskaidrot atbildes uz konkursā prasīto informāciju.

Noskaidrojuši konkursa noteikumus un iepazinušies ar konkursa jautājumu būtību, nepilnas mācību stundas laikā bērni savirknēja konkursa atbildi: “Esam gudri internetā”. Atrastās atbildes internetā aizsūtīja Drošāka interneta dienas konkursam. Priecīgi par paveikto 3. klases skolēni pacēla īkšķus un visi reizē paziņoja: “Mēs to izdarījām!”

Viļakas novada Medņevas bibliotēkā

skolēni meklējot vajadzīgo informāciju, izmanto datu bāzi www.letonika.lv, kā arī meklēšanas programmas <https://www.google.lv/> un <http://wikipedia.lv/>, kurās var viegli orientēties un ātri atrast vajadzīgos materiālus. Katru gadu 5.-6.klašu skolēni piedalās konkursā “Cielavas gudrība”, tad tiek meklētas atbildes uz anketas jautājumiem. Nāk skolēni un gatavo prezentācijas ģeogrāfijas un vēstures stundām, meklē materiālus par rakstniekiem, mūziķiem, sportistiem.

E-prasmju nedēļā 7.-9.klašu skolēni tika iepazīstināti ar datubāzu www.letonika.lv un www.news.lv lietošanu.

Viļakas novada Vecumu bibliotēkā

vecāko klašu skolēniem bija jāraksta zinātniski pētnieciskie darbi par Dziesmu svētkiem, par stresu un dabisko kosmētiku. No bibliotēkas krājuma vērtīgu materiālu varēja atrast skolēnu projektiem par atkritumu šķirošanu, Norvēģiju, Japānu, Ķīnu. Skolu jaunatnei bija vajadzīgas grāmatas ieteicamajā literatūrā: V. Plūdoņa balādes,

Raiņa un M. Zālītes dzeja, K. Ulmaņa atziņas, kā arī jaunākā daiļliteratūra 7.-9. klasei. Ieteicamās literatūras meklēšanā tika izmantots elektroniskais katalogs. Rīgas skolas audzēknei, kura brauc ciemos pie vecmāmiņas uz Borisovu, mācību darbam bija nepieciešamas „Sengrieķu traģēdijas”. Caur SBA šī grāmata tika saņemta no Balvu Centrālās bibliotēkas. Savukārt Viļakas bibliotēkai tika izsniegta grāmata „Harijs Poters un Uguns biķeris”. Skolēnu vasaras brīvdienās ieteicamajā literatūrā tika izsniegtas 20 grāmatas. Bērni un jaunieši tika informēti par jaunieguvumiem attiecīgi savai vecuma grupai.

Lai popularizētu latviešu folkloru, 28.oktobrī bibliotēkā tika sarīkota folkloras diena. Pasākums tika adresēts vidējā vecuma skolas bērniem..Par katru folkloras žanru bibliotēkas darbiniecei bija sagatavots stāstījums, turklāt dalībniekiem bija jāpabeidz ticējumi, jāuzmin mīklas. Bērni no literatūras izstādēm varēja izvēlēties sev tīkamāko pasaku, ticējumu vai tautas dziesmu grāmatu. Pasākuma beigās kopā ar bērniem tika izgrebts Helovīna ķirbis. Lai gan Helovīna ķirbja pagatavošana nav īsti latviska tradīcija, tomēr bibliotekāre uzskata, ka bērnu piesaistīšanai šī meistardarbnīca bija vajadzīga.

Rugāju novada Lazdukalna bibliotēkā

no 128 uzziņām, kas sniegtas gada laikā bibliotēkā 74 sniegtas bērniem. Lielākais skaits uzziņu sniegts projektu nedēļas laikā skolā, kad katra klase gatavo darbus par dažādām tēmām, nereti tie ir

materiāli par novadpētniecību. Datorprasmes skolēni apgūst skolā mācību procesā, ja bibliotēkā darbojoties pie datora rodas kādi jautājumi, bibliotekāre konsultē individuāli. Gada laikā bērniem sniegtas 72 konsultācijas pie datora.

Tematiskās mapes tiek izmantotas skolēnu zinātniski pētniecisko darbu sagatavošanai, skolēniem projektu nedēļas ietvaros pēc interesējošām tēmām, studentiem bakalauru darba izstrādei. Tā mapi” Dzelzeļa līnija Sita – Burzova” izmantoja zinātniski pētnieciskā darba rakstīšanai Balvu Valsts ģimnāzijas skolniece. Pēc Eglaines pamatskolas lūguma no bibliotēkā esošajiem materiāliem prezentācijas gatavošanai atlasīti Beņislavas etnogrāfiskā ansambļa fotoattēli par tēmu - ķekātās iešana,.

Rugāju novada bibliotēkā ir sniegtas 621 uzziņa, no tām 86 uzziņu meklēšana ir prasījusi laiku ilgāk par vienu stundu. Pa telefonu sniegtas 12 uzziņas. Uzziņas pārsvarā tiek sniegtas skolēniem referātu, projektu izstrādei dažādos mācību priekšmetos. Daudz uzziņu tiek sniegtas laikā, kad skolā notiek projektu nedēļa un skolēni vāc materiālus projektiem.

Baltinavas novada bibliotēkā

uzziņu un informāciju skaits bija 78. Visbiežāk pieprasītākās tēmas: par rakstniekiem, par atsevišķām valstīm, tradīcijām, folkloru. Uzziņu sagatavošanā tiek izmantotas attiecīgās nozares grāmatas, uzziņu literatūra un periodika. Informācijas atlasīšanai uzziņām no preses pamatā tiek izmantotas analītiskās datu bāzes, gan Balvu RCB datu bāzēs, kā arī bibliotēkā esošajās tematiskajās mapē. Pagājušajā gadā daudz informācijas skolēni prasīja par padomju saimniecības “Baltinava” vēsturi, jo projektu nedēļā viņiem bija dots tāds uzdevums.

Lai noskaidrotu bērnu vēlmes un intereses, iesaistot bibliotēkas aktivitātēs, joprojām svarīga ir individuālā darba nepieciešamība – sarunas, uzmundrinājums, pārliecināšana un arī atzinība.

Februārī bija interneta drošības diena, kuru apmeklēja bērni un jaunieši. „Atklāsim digitālo pasauli kopā un droši”. Pārrunās tika noskaidrots, ko drīkst un ko nevajadzētu darīt internetā, lai pēc tam pašiem nav kauns. E- prasmju nedēļā jau ceturto gadu uz iepazīšanos ar datoru nāk bērnudārza audzēkņi.

Pavasārī jau otro gadu Kristīgās internātpamatskolas skolēni pēc putnu dienām bibliotēkā izliek savas sagatavotās sienasavīzes par putnu dzīvi.

UNESCO nedēļas ietvaros kopā ar Baltinavas Mākslas skolas skolēniem un skolotāju Ivetu Gabrāni notika pārrunas par veselīgu uzturu, kā būtu jāēd pusaudžiem, kā samērot ēdienkarti ar fiziskā aktivitātēm.

4.Veiksmīgākās lasīšanas veicināšanas aktivitātes.

Dalība lasīšanas veicināšanas programmā **Bērnu- Jauniešu- Vecāku žūrija** notiek bibliotēkās, kuru mikrorajonos ir skolas vai pirmsskolas izglītības iestādes.2017. gadā bērnu- jauniešu- vecāku žūrijā darbojās 15 pagastu un 5 skolu bibliotēkas.

Bibliotēka	Bērni- jaunieši	Vecāki	Kopā
Balvu novads			
Balvu RCB	138	22	160
Bērzkalne	18		18
Bērzpils	12		12
Krišjāņi	13	1	14
Tilža	31	5	36
Vecilža	13	3	16
Vīksna	16	2	18
Baltinava	20	2	22
Viļakas novads			
Medņeva	12		12
Rekava	16		16
Upīte	10		10
Viļaka	43	2	45
Žiguri	3		3
Rugāju novads			
Lazdukalns	18	2	20
Rugāji	17	12	29
Skolas			
Balvu pamatskola	146	13	159
Stacijas pamatskola	8		8
Tilžas internātpamatskola	18		18
Tilžas vidusskola	11	1	12
Rugāju vidusskola	18		18
Kopā reģionā	581	65	646

Balvu novada **Bērzkālnes bibliotēkā**

ir izveidojusies ļoti laba sadarbība ar pirmsskolas izglītības iestādi, kura atrodas vienā ēkā ar bibliotēku. 2017. gadā bibliotēkā notika 11 pasākumi bērniem.

Janvārī veselības nedēļas ietvaros notika radošs pasākums bērniem: "Vesels mājās, vesels dārziņā", tika izlikta izstāde un katru dienu bērniem dārziņā lasījām dažādas grāmatas par veselīgu dzīvesveidu. Nedēļas nogalē notika pārrunas, kad bērni paši pastāstīja, kas jādara lai būtu veseli, tika veidoti veselības piekariņi no ķiplokiem. Bērni ir tā auditorija, kas visu uztver ļoti nopietni.

Februārī bija **izstāde**, kas veltīta draudzībai. Izstādē tika izliktas bērnu grāmatas, lai bērni, kas apmeklē bibliotēku, var tās apskatīt un arī paņemt lasīšanai. Bibliotēkai ir izveidojusies ļoti laba sadarbība ar pirmsskolas izglītības iestādi, kurā katru nedēļu mainās tēmas. Tāpēc katru nedēļu bibliotēka piedāvā attiecīgās tēmas grāmatas, kā arī bibliotekāre lasa priekšā bērniem. Pēc lasīšanas parasti vai nu tiek zīmēts, veidotas kolāžas, notiek pārrunas par izlasīto. Tā arī radās pasākums bērniem: „Kad smaids pārtop draudzībā”

Martā **radošajās darbnīcās** bērniem: „Mūsu čaklās rociņas” tika gatavoti apsveikumi no kaltētām lapām, ziediem un citām dabas veltēm.

Aprīlī starptautiskās bērnu grāmatu dienas ietvaros pasākumā “Kas visu izteic bez vārdiem?” bija izlikta bērnu grāmatu izstāde, tika sagatavotas kartītes ar vienkāršiem bērniem saprotamiem jautājumiem, bērniem vajadzēja atrast grāmatu, kurā varētu būt attiecīgais tēls.

Maijā gatavojoties mātes dienai kopā ar bērniem tika lasīti dzejoļi, veltīti mātei, zīmēti apsveikumi māmiņām. Bērni iesaistījās sarunās par to, ar kādiem vārdiem mēs sveiksim savas mīļās māmiņas.

Jūlijā tika izlikta izstāde ar bērnu ieteicamo literatūru no skolotāju dotiem sarakstiem, skolēniem ļoti patīk, ka var pieiet pie izstādes plaukta, kur visa nepieciešamā literatūra atrodas vienkopus.

Augustā tika izlikta izstāde - Lasi un piedalies „Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija – 2017” Kurā izliktas jaunās bērnu/jauniešu žūrijas grāmatas. 2017.gadā bērnu/jauniešu žūrijā piedalījās 18 bērni.

Septembrī pasākumā bērniem: „Pirmā tikšanās bibliotēkā”, bērni tika iepazīstināti ar bibliotēku, kā uzvesties bibliotēkā, kā apieties ar grāmatām, kā kļūt par bibliotēkas apmeklētāju un lasītāju. Ir prieks redzēt pēc tam, kad atnāk bērns ar mammu uz bibliotēku, un jau kā pilntiesīgs bibliotēkas lasītājs, izvēlas pats sev grāmatas.

Oktobrī pasākumā bērniem: „Rudens mežmalā” Interesantākais bērnu izteiciens- „Nosalušās lapas nobira”, ir interesanti ieklausīties bērnu valodā, skatīties kā mazie kāpēcīši klausās un uzdod jautājumu, kā paši spriež un ir pārliecināti par savu spriedumu, jā tie ir mūsu bērni.

Novembrī par godu Latvijas Republikas proklamēšanas 99.gadadienai tika runāts par Latviju, tās skaistumu un diženumu, par Latvijas skaisto dabu, kokiem un akmeņiem, par Latvijas karogu, himnu un prezidentu.

Decembrī uz bibliotēku atnāca ķekatnieki, kad tika minēta mīklas, iets rotaļās un runāts par ziemassvētkiem. Ir interesanti bērnu spriedumi par šo svētku nozīmi.

Rudens mežmalā.

Ķekatnieki sanākuši

Balvu novada **Bērzpils bibliotēkā**

lielākais lasīt prieka veicināšanas pasākums bija noorganizēts Bērnu-Jauniešu- vecāku žūrijas ekspertiem, pēc grāmatu lasīšanas un vērtēšanas. Kopumā žūrijas darbā piedalījās 25 cilvēki, no kuriem veiksmīgi ar lasīšanu un vērtēšanu tika galā 13 eksperti – 12 skolēni un 1 pieaugušais. Uz noslēguma pasākumu 18. maijā bibliotēkā bija ieradušies 11 bērni, 1.- 6. klase no Bērzpils vidusskolas. Aktīvākie lasītāji bija 4. klasē 4 eksperti un 2. klasē 3 eksperti, no pārējām klasēm – pa 1 ekspertam. Kopumā Bērzpils vidusskolā no 1. – 6. klasei mācās 32 skolēni.

Pasākuma laikā, iesaistot pārrunās pašus lasītājus, tika pārrunāts par Bērzpils ekspertu atzītajām 10 labākajām un interesantākajām grāmatām. Atsvaidzinot atmiņā notikumus grāmatās, tika lasīti fragmenti no tām. Bibliotekāre sniedza nelielas anotācijas par grāmatām. Bērniem vajadzēja nedaudz piepūlēties un atbildēt uz dažādiem āķīgiem jautājumiem par darbu varoņiem, par notikumiem grāmatās. Noslēgumā bērni piedāvāja paspēlēt spēli, kur 1 bērns klusi pie sevis skaita alfabētu, pārējie pēc brītiņa saka – stop, pie kāda burtu skaitītājs apstājas, ar tādu burtu jāpasaka grāmatas nosaukums. Izrādījās, ka grāmatu nosaukumus nevar nemaz tik ātri atcerēties, tāpēc sākās neliela burzma, kad bērni nosaukumus meklēja pēc plauktos esošajām grāmatām. Bērniem pasākums ļoti patika, tas izdevās

interesants. Pasākums notika sadarbībā ar Bērzpils vidusskolu un Bērzpils pagasta pārvaldi.

Aprīlī bibliotēku nedēļas ietvaros noorganizēta pirmsskolas izglītības iestādes “Kripiņās” bērnu **ekskursija** uz pagasta bibliotēku “Pirmā tikšanās ar bibliotēku”, kur bērni tika iepazīstināti ar bērnu grāmatu krājuma atrašanās vietu, kā meklēt grāmatas, grāmatu sadalījumu tematiski u.c.

Bērniem tika noorganizētas 3 jauno grāmatu dienas, kur pie grāmatu izstādēm notika grāmatu apskati, pārrunas par grāmatām; 1 literārā pēcpusdiena veltīta A. Lindgrēnei, grāmatu apskati, lasījumi no grāmatām, kurā piedalījās 10 bērni.

Balvu novada **Briežuciema bibliotēkā**

ir notikusi kopā lasīšana un **pārrunas** par grāmatu „Labas uzvedības ābece”

Dalība Ziemeļvalstu bibliotēku nedēļā . Tēma – Salas. Bibliotēkas apmeklētāji tika iepazīstināti ar Latvijas salām, zināmām, nezināmām, lielām, mazām: Ķīpsala, Lucavsala, Buļļu, Kundziņsala, Nāves, Mārtiņsala u.c.

Bibliotēkā regulāri tiek izliktas bērnu autoru literatūras izstādes, tematiskās izstādes, ar mērķi popularizēt bērnu literatūru un veicināt bērnos lasītprieku.

Balvu novada **Krišjāņu bibliotēka**

Krišjāņu bibliotēkas apkalpošanas teritorijā ir Bērzpils vidusskolas Krišjāņu filiāle, kurā mācās 24 skolēni, bibliotēkas aktivitātēs iesaistīti visi skolēni, kā arī kaimiņpagastu Tilžas un Bērzpils skolu skolēni. Skolēni bibliotēku apmeklē regulāri. Kopumā bibliotēkā bija 8 pasākumi bērniem- 2 radošās darbnīcas, 2 skaļās lasīšanas stundas, ekskursija, viens pasākums veltīts tēva dienai „Svinam tētīm svētkus!”, spēļu pēcpusdiena un tika atzīmēta lāčuka Vinnija Pūka dzimšanas diena. Veismīgākās lasīšanas veicināšanas aktivitātes ir Bērnu-jauniešu-vecāku žūrijas dalībnieku pieredzes apmaiņas brauciens uz Rūjienas novadu, kas bija kā balva lasīšanas ekspertiem. Balva par lasīšanu- **ekskursija** bērniem ir ļoti liels stimuls nākt un lasīt grāmatas, pat sacensties-kurš būs izlasījis pirmais visas žūrijas grāmatas. Bērniem ļoti patīk skaļās lasīšanas stundas –parasti tiek izvēlēta kāda grāmata, kurā viņi var darboties līdzī-atdarināt kādas skaņas u.c. **Ziemeļvalstu bibliotēku nedēļa** izvērtās ar aktīvu darbošanos gan lasīšanas, gan radošuma jomā-vispirms tika lasīti grāmatu fragmenti, tad tika veidoti kuģi no kartona kastēm. Vienmēr visus pasākumus papildina arī www.youtube.com skatījumi-Ziemeļvalstu bibliotēkas ietvaros dalībnieki skatījās un klausījās pirātu dziesmas, notika radošās darbnīcas „Reiz uz maniem pleciem nolaidās divi eņģeļi” laikā skanēja dziesmas par eņģeļiem

Vinnija Pūka dzimšanas dienas svinības!

Balvu novada **Kubulu bibliotēkā**

ikdienā sanāk strādāt ar jaunākā un vidējā skolas vecuma bērniem. Šī vecumposma bērniem 2017.gadā Stacijas pamatskolā, lai veicinātu bērniem lasīt prieku un lasītprasmes ierosināja, ka katram mēnesī jāizlasa 3 grāmatas un jāapraksta savā ārpus klases lasīšanas dienasgrāmatā, līdz ar to aktīvākie un apzinīgākie bērni biežāk apmeklēja bibliotēku. Bibliotēkā piedāvātie pasākumi bērniem bija: multfilmu skatīšanās stunda, izmantojot www.paasakas.net, literatūras izstādes, 2. klases ekskursija uz bibliotēku. Pirmsskolas iestādes darbiniekiem tika piedāvāti iespieddarbi bērnu pasākumu un nodarbību vadīšanai savās bērnudārza grupiņās. 2014.gadā izveidojās vecmāmiņu un mazbērnu grupiņa, kurā darbojas 3 vecmāmiņas un 7 mazbērni vecumā no 4-8 gadi. 2017.gadā šajā grupiņā darbojās 2 vecmāmiņas un 5 mazbērni vecumā no 3-5 gadi. 2017. gadā šī interesentu grupa bibliotēkā sanāca 2 reizes, kopā tika skatītas multfilmas,

Balvu novada **Lazdulejas bibliotēkas** mikrorajonā nav izglītības iestāžu, bērni mācās dažādās reģiona skolās un tāpat kā iepriekšējā gadā uz bibliotēku pārsvarā nāk brīvdienās un projektu nedēļu laikā. Mazie bērni bieži tiek atstāti bibliotēkā, kamēr vecāki apmeklē pagasta pārvaldi, medpunktu. Šajā laikā bērni spēlē galda spēles, liek puzzles, rotaļājas. Pagastā ir tikai 6 pirmsskolas vecuma bērni, no tiem bibliotēku apmeklēja trīs bērni. Ir novērots, ka bērniem trūkst pastāvīgas prasmes, jo visā pasaulē valda jauna tendence – *bērna pār aprūpe*, kad vecāki ļoti daudz dara viņu vietā. Bērns līdz 7 gadu vecumam nekur nedrīkst atrasties viens, ne mājās, ne ārpus mājas. 2017. gadā pagastā ir piedzimis tikai viens bērniņš.

Aizvadītajā gadā bērni vairāk laika pavadīja spēlējot galda spēles, piemēram, spēli

„Monopols“, lika puzzles. Tikai puse no reģistrētajiem bērniem lasa regulāri. To bērnu vidū, kuri lasa grāmatas, populārākās joprojām ir Ē. Kūļa un M. Runguļa grāmatas. Vasaras sākumā skolēni nāca ar ieteicamās literatūras sarakstiem.

Daži no bērnu grāmatu popularizēšanas pasākumiem: Bērniņa nezūd, bērniņai nav pagātnes – tāpēc „pašā Meža vidū, apburtā vietā tevi vienmēr gaidīs Lācītis – Pūks un viņa draugi“: kopīga fragmentu lasīšana bērniem un pieaugušajiem par lācīti Pūku ;

Grāmatu plaukts bērniem: Sīki, mazi kukaiņi : arī interesantākie fakti no kukaiņu pasaules . Kopējai jautrībai, bet arī nopietni: Izvēlamies Gailim vārdu!

Balvu novada **Tilžas bibliotēkā**

lasīšanas veicināšanas aktivitātēm pieder darbošanās lasīšanas veicināšanas programmā bērnu-jauniešu žūrija, daudzveidīgas izstādes bērniem un jauniešiem; pasākumi bērniem un jauniešiem.

2017. gadā Tilžas pagasta bibliotēka jau piecpadsmito gadu piedalījās bērnu, jauniešu, vecāku žūrijas projektā. Šajā gadā žūrijas grāmatas izlasīja un anketas aizpildīja 31 eksperts un 5 vecāki.

Šajā gadā pirmo reizi tika izmēģināta tāda darba forma, kā Bērnu žūrijas grāmatu lasīšana kopā ar Tilžas pirmsskolas iestādes audzinātājiem. Kad grāmatas bija izlasītas, bibliotekāre ieradās

pirmsskolas iestādē, lai palīdzētu aizpildīt ekspertu vērtēšanas anketas. Kopīgi tika pārrunāts par katru grāmatiņu un tad individuāli bērni sniedza savu vērtējumu. Uz aicinājumu lasīt bērnu/jauniešu/vecāku žūrijas grāmatas atsaucās viens tēvs. Projektā “Tēvi lasa!” viena no balvām atceļoja arī pie Tilžas bibliotēkas lasītāja. Bibliotēkā var apskatīt arī izstādes arī ar pašu bērnu zīmētiem darbiem. Kā viena no sadarbības iestādēm ir Tilžas pirmsskolas izglītības iestāde

2. martā notika pasākums Tilžas PII bērniem “Cimos bibliotēkā!”. Šajā tikšanās reizē bērniem tiek stāstīts, kā kļūt par bibliotēkas lasītāju, pāršķirstītas jaunākās bērnu grāmatas, iepazīts bibliotēkas grāmatu izvietojums un visi tie, kam ir 5-6 gadi tika aicināti piedalīties Bērnu žūrijā, lasīt un vērtēt grāmatas.

Aprīlī viens no pasākumiem, kas paredzēts bērnu auditorijai bija brīnišķīga **ekskursija**, kas jau kļuvusi par tradīciju. Jau sesto gadu pēc kārtas, Tilžas bibliotēkas “Bērnu žūrijas” eksperti un čaklākie lasītāji brauc ekskursijā. Šoreiz uz Madonas pusi. Kā pirmais no apmeklētajiem objektiem bija Madonas kameļu darbnīca. Bērni ar interesi uzklausa darbinieces stāstījumu par kameļu ražošanu. Taču patīkamākais sekoja pēc tam, jo katram klātesošajam bija iespēja izveidot savas trīs kameles. Kad kameles sacietēja, tās bija skaisti jāiesaiņo. Šis bija viens no visgaršīgākajiem objektiem visā sešu gadu ekskursiju vēsturē! Nākošais apmeklējums bija Madonas novada bibliotēka, kur ekskursantus sagaidīja lelle Šarlote, tikām iepazīstināti ar interesantām grāmatām, kā arī tika izspēlētas dažādas spēles. Kā pēdējais no apmeklējumiem bija Cesvaines novadā saimniecība “Kalnu Buldures”. Saimniecībā bija iespēja apskatīt sporta zirgus, kā arī vairākus trušus. Diemžēl, neredzējām jūras cūciņas, jo aukstā laika dēļ tās bija paslēpušās mājās. Ekskursija bija izdevusies, mājās atgriezāmies ar patīkamu emociju bagāžu!

Bibliotēku nedēļas ietvaros notika divi pasākumi bērniem. Ciemos uz bibliotēku atnāca Tilžas vidusskolas 1. klase un Tilžas internātpamatskolas 1.-5. klašu skolēni. Pasākumi abām grupām bija ar vienlīdzīgām aktivitātēm. Pasākums sākās ar iepazīšanos, kur katram bija jānosauc savs vārds un mīļākā izlasītā grāmata. Tāpat kā cilvēkam ir savs vārds, tāpat arī grāmatām ir vārds un tas ir nosaukums. Taču ir vārdi, kurus katrs cilvēks saprot savādāk. Tad ar bērniem tika izspēlēta skulptūru spēle. Bibliotekārs sauca dažādus vārdus, piemēram, lācis, suns, koks, akmens, pīrādziņš, skolotāja un citus, un bērniem bija jāattēlo tas vārds. Nākošā aktivitāte bija jāsadala trīs komandās un jāattēlo kādas pasaku grāmatas vāks. Pārējiem jāatmin, kas tā par pasaku. Uz lapiņām bija sarakstītas vairākas pasakas un tika izvilktas: “Sarkangalvīte”, “Ansītis un Grietiņa” un “Vilks un septiņi kazlēni”. Kā arī pasākuma gaitā tika minētas latviešu tautas mīklas un meklēti dzejoļiem pazudušie vārdi un atskaņas. Jautājot, kas bērniem patika vislabāk, atbildes bija – visvairāk patika grāmatu nosaukumu rādīšana, dzejoļos vārdiem atskaņu meklēšana, kā arī bija tādi, kas teica, ka patika viss. Pasākumā kopā piedalījās 25 skolēni un skolotāja I. Pujate.

Novembrī **Ziemeļvalstu bibliotēku** nedēļas ietvaros, Tilžas pagasta bibliotēkā notika vairāki pasākumi. Šī gada nedēļas temats ir “Salas Ziemeļvalstīs”. Salas ir dažādas gan apdzīvotas, gan neapdzīvotas un ir arī bagātību salas, kur visbiežāk tiek meklētas dārgumu lādes. Bibliotēkā pasākums iesākās ar J. Langreiteres grāmatas “Kapteinis Šārkijs un bagātību salas noslēpums” izlasīšanu. Grāmata bērniem lika aizdomāties un veidot diskusiju, jo tas, ko beigās atrod galvenie varoņi, ir daudz kas aizraujošāks par jebkuriem pirātu dārgumiem. Nākošais uzdevums bija kopīgas pasakas rakstīšana. Katram no dalībniekiem bija jāuzraksta un jāuzzīmē viena lappuse kopīgajai grāmatai.

Šim uzdevumam tika veltīts daudz laika un kā atzina bērni, ka uzrakstīt grāmatu nav nemaz tik viegli. Lai uzzinātu un atrastu vai bibliotēkā ir noslēpta pirātu dārgumu lāde, bija jāpārbauda savas zināšanas vairākos pieturas punktos. Piemēram, jāspēlē “Jautrais alfabēts”, jāatšifrē dzejolis, jāatrod pareizās rindiņas “Sagrieztajam dzejolim” un visbeidzot jāsaliek teikums, kurā ir norādīts, kur varētu būt apslēpta dārgumu lāde. Pasākuma dalībnieki veiksmīgi ar visu tika galā un dārgumu lāde tika atrasta! Paldies dalībniekiem, skolotājai Inesei Pujatei un internātpamatskolas bibliotekārei Ritai Ločmelei par aktīvu piedalīšanos pasākumos!

Regulāri tiek izlikta izstāde ar jaunākajām grāmatām bērniem un jauniešiem. Bibliotēkas plaukts ar jaunāko literatūru tiek papildināts ik pēc 3-4 mēnešiem.

Kopā 2017. gadā bibliotēkā izlikta 8 izstādes bērniem un 4 jauniešu izstādes.

Grāmatu svētku ietvaros vidusskolā uz tikšanos tika gaidīta rakstniece Lelde Stumbre. 2., 3., un 4. klase ļoti nopietni gatavojās šai tikšanās reizei. Tika izlasīta grāmata “Pūcīte ar zeltainajām acīm” un katrs skolēns uzzīmēja savu ilustrāciju par grāmatā izlasīto.

Vērtējot 2017. gada pasākumus pēc dažādiem kritērijiem, bibliotēkare atzīmēja sekojošus pasākumus ar iegūtām nominācijām:

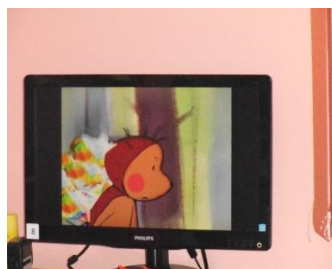
- **visplašāk apmeklētais pasākums** bija Ziemeļvalstu bibliotēku nedēļa, dažādās aktivitātēs kopā piedalījās ap 45 interesentiem.
- **pasākums ar visvairāk jautājumiem un atbildēm** – “Cimos bibliotēkā!”, kad bibliotēku apmeklēja Tilžas PII 5-6 gadīgi *kāpēcīši*.
- **lielākā vilšanās** – kad Grāmatu svētku ietvaros neatbrauca otrs gaidītais ciemiņš Lelde Stumbre.
- **garšīgākais un saldākais pasākums** – Bērnu žūrijas ekskursija uz vienu no objektiem Madonas Karameļu ražošanas darbnīcu.

Balvu novada Vectilžas bibliotēka

Jau vairākus gadus nepastāv Vectilžas pamatskola, bet skolas telpās kopš 2016.g. septembra atrodas Tilžas vidusskolas pirmizglītības grupa ar 10 bērniem. Bērni brauc mācīties uz Tilžas, Rekavas, Rugāju vidusskolām un skolas autobuss, tālu dzīvojošus bērnus, pēc stundām uzreiz aizved mājās un viņiem vairs nesanāk brīvā laika Vectilžas bibliotēkas apmeklēšanai. Apmeklējumu skaits palielinās vasarā un brīvlaikā. Neskatoties uz bērnu skaita samazinājumu Vectilžas pagasta bibliotēkā regulāri tiek organizēti dažādi pasākumi, izstādes bērniem un jauniešiem. Rakstnieku, dzejnieku un tematiskās gadskārtu izstādes, lai bērni var vairāk uzzināt par ievērojamu cilvēku dzīvi un citu informāciju.. Bērniem ļoti patīk apskatīt kolekciju un rokdarbu izstādes.

Sadarbība ar Tilžas vidusskolas Vectilžas pirmizglītības grupu ir laba - pasākumu lielākie apmeklētāji un atbalstītāji ir tieši bērni. Par cik 2017.gads bija „Gaiļa gads”, bija skatāma izstāde "2017.gads - „Ugunīgā gaiļa gads – izkrāso gaili”, kur galvenā tēma bija krāsainais Gailis. Šajā izstādē piedalījās arī pirmizglītības grupas bērni. Mazie ļoti centās un Gaiļus centīgi veidoja no krāsainā plastilīna pēc savas sirds patikas!

Gada sākumā pirmskolas izglītības bērni kopā ar skolotāju A.Bombāni ciemojās bibliotēkā, lai noskatītos divas multfilmā „Dāvana” un „Saruna”. Multfilmā „Dāvana”- tiek stāstīts ka ikviens no mums var rūpēties par apkārtējo vidi, filma galvenais varonis ir ezītis, kurš māca bērniem, ka konfekšu papīriņi jāizmet tam paredzētā vietā, nevis kur pagadās.

Savukārt multfilma „Saruna” arī galvenie varoņi ir divi Ezīši noskaidro ka liela daļa atkritumu ir otrreiz izmantojami, ka tos šķirojot un otrreiz pārstrādājot mēs taupām dabas resursus. Filma bērniem ir viegli uztverama un interesantā veidā pastāsta kā iepakojums iegūst „otro dzīvi”

Bibliotēku nedēļā bibliotēkā ciemojās Tilžas vidusskolas, Vectilžas filiāles pirmsskolas vecuma bērni kopā ar skolotāju. Bērniem priekšā tika lasīta K. Neimanes grāmatiņa „Ezītis, kam nebija kažociņa”.

Bija sagatavoti dažādi uzdevumi. Piemēram, “Saskaiti! Saskaiti Lieldienu olas!”; „Savieno īstās pusītes!”; „Lielāks, mazāks, vienāds!”. Ar dotajiem uzdevumiem bērni veiksmīgi tika galā. Pasaku grāmatu izstāde: „Mans draugs grāmatiņa.”; „Pasakas un internets” – labi sagatavota informācija bērniem par iespēju skatīt animācijas filmas internetā. Bērnu zīmējumu izstāde: „Pavasaris”.

Šogad 15. gadu bibliotēka piedalās lasīšanas veicināšanas programmā „Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija”. „Bērnu Žūrijas dalībnieku zīmējumu izstāde: „Mīļākie pasaku varoņi”.

Notika sen lolotā **tikšanās ar dzejnieci Inetu Atpili-Jugani**. Paklausīties latgalisko dzeju bija atnākuši arī paši mazākie apmeklētāji, 5.-6.gadnieki kopā savu ar skolotāju D.Gļaudu. Dzejniece pastāstīja, kā var iemācīties rakstīt dzeju. Pašiem mazākajiem bibliotēkas apmeklētājiem viņa iedeva lapiņas un bērniem bija jāuzraksta vienalga kāds vārdiņš, kāds tik ienāk prātā. Bērni cītīgi domāja, ko rakstīt? Tā vārdiņš pa vārdiņam un tapa dzejolītis. Kā izrādās - tas nav nekas sarežģīts, vai neiespējams. Visi bija patīkami pārsteigti, kā viegli, it kā rotaļājoties, top skaistas dzejas rindas!

Katrā rudenī novembra otrajā nedēļā notiek **„Ziemēvalstu bibliotēku nedēļa**. Vectilžas bibliotēkā izveidojusies tradīcija – aicināt bērnus interesantā un aizraujošā ceļojumā uz Ziemēvalstu autoru

grāmatu pasauli. Arī 2017.g. tika aicināti 5.-6.gadnieki, kopā ar skolotāju D. Gļaudu, lai paklausītos, ieklausītos, aizdomātos par ko jaunu, vēl nedzirdētu un pārrunātu jaundzirdēto. Rudenīgais, lietainais laiks novembra mēnesī bija piemērots, lai internetvietnē paklausītos Turbjērna Ēgnera grāmatas fragmentu „Kāpējpeļuks un citi dzīvnieki Šurumburummežā”. Bērni aizrautīgi iedziļinājās Kāpējpeļuka piedzīvojumos un jautri smējās par viņa jautrajām dziesmiņām un palaidnībām. Bērniem ļoti iepatikās dziesmiņas. Klausoties dziesmiņu, bērni atdarināja dažādus mūzikas instrumentus (ģitāru, bungas, flautu, vijoli). Kad Kāpējpeļuka piedzīvojumi tika izdzīvoti, bērni ļoti labprāt apskatījās un iepazinās ar „Ziemeļvalstu autoru grāmatu izstādi.” Bērniem ļoti iepatikās grāmata „12 dāvanas Ziemassvētku vecītim”.

Lasīšanas veicināšanas pasākumi bibliotēkā tiek organizēti ar bērnu aktīvu līdzdalību. Ļoti svarīgi sarunāties ar bibliotēkas apmeklētājiem, jo tas ir labākais veids, kā vislabāk izzināt, saprast un izjust skolēnu un jauniešu vēlmes un intereses, kas savukārt palīdz iegādāties tās grāmatas, kas tiešām tiks lasītas!

Balvu novada **Vīksnas pagasta bibliotēka**

atrodas vienā ēkā ar Pirmsskolas izglītības iestādes bērnudārza grupu. Bērnudārza bērni un audzinātāja ir bieži viesi bibliotēkas telpās. Bērnudārza bērnu apciemojumu laikā tiek spēlētas spēles, Pasaku loto, minētas mīklas. Bērni apskata sevi interesējošas grāmatiņas, kāds arī izvēlas grāmatu, ko paņemt līdzi lasīšanai mājās, aktīvi darbojas bibliotēkas “Bērnu stūrītī”.

Sadarbība notiek arī ar Stacijas pamatskolas Vīksnas filiāli, kuras audzēkņi apmeklē bibliotēku un bibliotēkas rīkotās aktivitātes.

Vīksnas skolas 5. klases bērni un audzinātāja Anita Žigalova apmeklēja bibliotēku, lai iepazītos ar bibliotekāra profesiju un pienākumiem, apskatītu bibliotēkā izvietoto Svetlanas Kuzminas krustdūriena tehnikā darināto darbu izstādi “Ar mīlestību” un pārrunātu, padiskutētu par 7. februārī notikušo “Droša interneta dienu”.

Tāpat bibliotēku apmeklēja Stacijas pamatskolas Vīksnas filiāles 1. un 2. klases skolēni ar savu audzinātāju Sandru Andrejevu. Apmeklējums notika Profesiju nedēļas ietvaros, kas notika Stacijas pamatskolas Vīksnas filiālē. Bērni interesējās par bibliotekāra profesijas īpatnībām. Bija sagatavota anketa uz kuras jautājumiem nācās atbildēt. Vēl bērni apskatīja Bibliotēkā izvietoto Svetlanas Kuzminas krustdūriena tehnikā šūto darbu izstādi “Ar mīlestību...”.

1.-2.klase ar audzinātāju S. Andrejevu.

Šogad bērni no bērnudārza piedalījās bibliotēkas rīkotajā pasākumā, kas bija veltīts Lieldienu noskaņām. Tā, kā pasākums notika jau pēc Lieldienām, tad bērni dalījās iespaidos par aizvadītajiem Lieldienu svētkiem, minēja mīklas, klausījās pasakas, paražas un ticējumus. Katrs bērns izkrāsoja savu Lieldienu olu. Šie darbiņi bija apskatāmi bibliotēkā, izlikti izstādē.

Bērnudārza bērni izkrāso Lieldienu olas.

Gatavie darbiņi izlikti izstādē.

Sadarbībā ar Vīksnas skolu tika organizēts pasākums “Es mīlu, Latviju!”, kas bija veltīts Latvijas dzimšanas dienai. Pasākums notika Vīksnas pamatskolā. Tika izveidotas komandas, kurām bija jāveic dažādi uzdevumi. Jāatpazīst latvju tautas zīmes, pareizi jāsaliek tautasdziesma, jātbild uz jautājumiem par Latviju, tās vēsturi, dabu, ģeogrāfiju. Šis bija izglītojošs pasākums, kas bērniem patika. Tas ļauj secināt, ka bērni ir ieinteresēti piedalīties konkursos, kur var parādīt savas zināšanas un uzzināt arī kaut ko jaunu.

Novembrī bibliotēka piedalījās **Ziemeļvalstu bibliotēku nedēļas** “Salas Ziemeļos” aktivitātēs. Šoreiz bērni tika uzrunāti un rīta stundas pasākums notika Stacijas pamatskolas Vīksnas filiālē, bibliotekāre lasīja priekšā 1-4. klases bērniem stāstiņu par “Mazo pirātu Šārkiju”, 5.-9. klašu bērni noklausījās fragmenta lasījumu no grāmatas “Marēsi”, kas šogad bija iekļauta arī projekta “Bērnu un jauniešu žūrija 2017” kolekcijā. Mazo klašu bērni bija ļoti atsaucīgi un ieinteresēti.

1.-4.klase un 5.-9.klase Ziemeļvalstu bibliotēku nedēļas rīta stundu lasījumus.

Bibliotēkā notika tikšanās ar mazajiem bērnudārza bērniem, kas arī ar interesi noklausījās lasījumu par “Mazo pirātu Šārkiju un Bagātību salu”.

Lai ieinteresētu bērnus lasīt grāmatas, bibliotekāre darbojas arī individuāli, kopīgi lasot grāmatas, darbojoties radoši.

Viļakas Novada bibliotēkā

Bērnu lasīšanas aktivitāte lielāka ir vasaras mēnešos, sakarā ar ieteicamās literatūras nepieciešamību lasīt un ir vairāk brīvā laika. Tāpat kā iepriekš, aktivitāte vasaras mēnešos bija vērojama pamatskolas grupā, kur vairākām klasēm bija uzdots izlasīt konkrētas grāmatas, arī *Bērnu žūrijas* grāmatas, tādēļ ir lielāks izsniegto iespieddarbu skaits. Tā kā daudz bērnu centās izlasīt ieteicamo literatūru, veidojās rinda uz konkrētām grāmatām, kaut arī tās pieejamas vairākos eksemplāros.

2017. gada 16. februārī Viļakas novada bibliotēka aicināja “Bērnu-jauniešu-vecāku žūrijas 2016” ekspertus uz noslēguma pasākumu Žīguos, apmeklējot Meža muzeju. Vienmēr smaidošā un dzīves gudrā Anna Āze ekskursantus iepazīstināja ar norādēm un informācijas zīmēm mežos, kuri atrodas “Latvijas Valsts mežu” aizsardzībā. Tāpat mazie meža takas pētnieki uzzināja daudz interesanta par putniem un būrīšiem, kuros ligzdo spārnotie meža draugi. Patiesu interesi radīja stirnu, zaķa, lapsas un vāveres pēdas sniegā. Lai neapmaldītos ceļojot pa mežu, jāvēro saules atrašanās vieta un tās nepārtrauktais ceļš debess jumā. Tāpat jābūt vērīgiem, lai ieraudzītu silto akmeni, kurš apaudzis ar sūnām. Vērojumus dabā papildināja Annas stāstītais par vilka pēdām un zaķa cilpošanu. Atsevišķs stāsts bija par kokiem un no to mizām un lapām pagatavotām tējām. Vides gide aicināja vērot kādi pumpuri februārī ir lazdām, ošiem un kļavām.

Izgājuši dabas taku, konkursa dalībnieki tika aicināti Meža muzejā apskatīt ekspozīcijas un noklausījās Annas Āzes interesanto stāstījumu par muzeja kolekcijām. Pēc muzeja ekspozīciju apskates “Bērnu-jauniešu-vecāku žūrijas 2016” eksperti tika aicināti atsaukt atmiņā konkursa laikā izlasītās grāmatas. Bibliotekāre Sandra bija sagatavojusi nelielu izzinošu konkursu.

Lielu ieguldījumu šajā darbā paveica Viļakas pamatskolas skolotājas Inese Rēvalde un Ija Krilova.

Apmeklēt Viļakas novada bibliotēku tiek aicināti arī Viļakas pirmsskolas izglītības iestādes “Namiņš” audzēkņi.

Martā bibliotekāre Sandra zinātkāros bērnus iepazīstināja ar aizraujošām bērnu enciklopēdijām. Bērniem paredzēto zinātnisko izdevumu ar tematiski izkārtotiem materiāliem par dzīvniekiem ir visvairāk. Turpinot sarunu, visi kopīgi noskaidroja piena izcelsmes vietu un lomu bērnu uzturā. Bērni

aizrautīgi stāstīja katrs savu individuāli redzēto dienišķā piena rašanās ceļu no gotiņas līdz piena krūzei.

Sarunas gaitā bērni, bibliotēkas darbinieces un pirmsskolas izglītības iestādes “Namiņš” skolotājas lasīja izzinošu stāstiņu “Kāpēc dažī naktī neguļ”. Izrādās, ka daudzu profesiju pārstāvji naktīs strādā, lai nodrošinātu mūs ar dažādu pakalpojumu un preču pieejamību.

Pirmsskolas izglītības iestādes “Namiņš” mazo draugu tikšanās bibliotēkā pasākuma „Aizraujošās bērnu enciklopēdijas” izskaņā visi kopā minēja bilžu un burtu mīklas un teica “Paldies!” par jaunām, iegūtām zināšanām.

Novembrī, kad rudens pelēcību gaišāku darīja tikko uzsnigušais sniedziņš, Viļakas novada bibliotēkā apmeklēja pirmsskolniekus un 1.klases audzēkņus sagaidīja Karlsons (Rutta Jeromāne), kurš bibliotēku bija izvēlējis par savu rotaļu vietu, radīdams izbrīnu bērnos ar labsirdīga vīriņa smaidu un zilo propelleru uz muguras. Pēc sasveicināšanās un bērnu iztaujāšanas par saldēdienu, Karlsons iepazīstināja ar Viļakas novada bibliotēku un izteicās, ka te viņš atradis patiesus draugus.

Sarunas un prāta vingrinājumu turpinājumā izveidojās arī priekšstats par zviedru rakstnieces Astrīdas Lindgrēnas darba “Karlsons lido atkal” galvenā varoņa Karlsona laikmetīgo tēlu un tā mājvietu bibliotēkā. Mazo draugu ekskursija un tikšanās bibliotēkā noslēdzās ar “Pateicības saldēdienu” par prāta spēlēm un jaunām, iegūtām zināšanām

Tikšanās ar rakstniekiem Viļakas novada bibliotēkā notika aprīlī Valsts kultūrkapitāla fonda finansiāli atbalstītā projekta "Rakstnieks un lasītājs: aci pret aci" ietvaros, kad Viļakas pamatskolā bērni tikās ar dzejnieci, bērnu literatūras autori un izdevēju Inesi Zanderi, kura Viļakā jūtas kā mājās. Dzejniece bērniem pastāstīja, kā var atdzīvināt dzeju, mudināja veidot jaunvārdus. Priecēja Viļakas pamatskolas bērnu zīmējumu izstāde ar I. Zanderes grāmatu varoņiem.

Projekta īstenošanas gaitā 27. aprīlī pulksten 12.00 Viļakas novada bibliotēkā interesentiem bija iespēja tikties ar dzejnieku, rakstnieku, vairāku bērnu un jauniešu grāmatu autoru Māri Runguli. Rakstnieks pastāstīja, ka vairākās grāmatās apkopojis bērnu stāstītos spoku stāstus un, ka viņa iecere ir apkopot arī bērnu sapņus. 40 savas dzīves gadus M. Rungulis veltījis žurnālistikai un citu profesiju neizvēlētos, ja arī laika ratu varētu pagriezt atpakaļ.

15. maijā bibliotēkā notika **erudīcijas konkurss** „Mana pilsēta. Mans novads.” Konkurssā piedalījās Viļakas pamatskolas 6. klases skolēni. Atbildes tika meklētas gan enciklopēdijās, gan grāmatās, gan internetā, protams, uz daudziem jautājumiem atbildes bija zināmas. Vienā no jautājumiem atbilde bija redzama attēlā, bet visi to nepamanīja.

Ziemeļvalstu Bibliotēku nedēļas 13.novembra rīta stunda Viļakas novada bibliotēkā iesākās kopā ar Viļakas pamatskolas 2.klases audzēkņiem un skolotāju Lindu Ozolu. Šis gads ir zīmīgs ar to, ka Somija svin savu simtgadi un tieši tāpēc somu literatūrai ir īpaša vieta Ziemeļvalstu bibliotēku nedēļas lasījumos. Šogad izvēlēta Mauri Kunnass grāmata “Bagātību sala”, kuras pamatā ir Roberta Lūisa Stīvensona klasiskais pirātu stāsts. Bibliotēkas vadītāja Rutta Jeromāne, lasot Mauri Kunnas grāmatas stāstījumu, aicināja skolas bērnus uz pārrunām, jo grāmatā darbojošās personas ir interesantas tieši jaunāko klašu bērniem

Viļakas novada **Medņevas bibliotēkā**

februārī notika **“Bērnu un jauniešu žūrijas”** noslēguma pasākums. Šogad projektā pieteicās 18 dalībnieki, bet vajadzīgo grāmatu skaitu izlasīja un anketas aizpildīja 15 eksperti

Tikšanās ar rakstniekiem notika aprīlī VKKF projekta “Bērnu rakstnieki lauku bibliotēkā” ietvaros Viduču pamatskolā, kur ar rakstnieku **Māri Runguli** tikās 4.-9.klašu skolēni. Uz pasākumu bija atbraukuši arī Rekavas vidusskolas skolēni kopā ar literatūras skolotāju. 4.klases skolēni uzstājās ar priekšnesumu, lasīja dzejoļus, stāstīja stāstu un dziedāja dziesmas. Māris Rungulis iepazīstināja skolēnus ar grāmatu “Gliemežvāks”, “Avenes”, “Sniega cilvēki”, “Mana mīļā učene”, “Sāļās pankūkas”, “Pastaiga mirušā pilsētā” anotācijām, tā ieinteresējot skolēnus tās izlasīt. Tad sekoja stāsta “Vecmāmiņas pēdējā vēlēšanās” lasīšana, kur skolēniem bija jāizdomā stāsta nobeigums. Skolēni bija aktīvi un varianti bija dažādi, kas pārsteidza pat rakstnieku. Pasākuma beigās klausījāmies stāstu par eņģeļiem “Nakts viesis”, kas būs jaunajā grāmatā. Rakstnieks par grāmatas pamatu ņem vienu notikumu un to apraksta vairāk, plašāk. Viņš stāstīja, ka ir jāprot rakstīt, lai to lasīt būtu interesanti un uzsvēra, ka ir jāklausās vecvecāku, vecāku stāstos, lai pēc tam varētu rakstīt paši.

Maijā VKKF projekta “Bērnu rakstnieki lauku bibliotēkā” ietvaros Viduču pamatskolā notika tikšanās ar rakstnieci **Eviju Gulbi**. Pasākumā piedalījās Viduču pamatskolas 1.-4.klases skolēni un pirmsskolas izglītības iestādes “Pasaciņa” vecākās grupiņas bērni. Skolēni bija iemācījušies un skaitīja dzejoļus. Rakstniece bija atvedusi savas grāmatiņas un iepazīstināja ar tām, nolasot fragmentu no “Koko un Riko” grāmatiņas. Tad tika izspēlēti fragments no Koko un Riko dzīves ar skolēnu piedalīšanos. Jautrība sākās kad vajadzēja visu darīt otrādi, “ķert mušas”, spridzināt balonus, “palaist raķeti”, spēlēt “bizbolu”. Pasākums izvērtās ļoti jauks un interesants, skolēni bija aktīvi un piedalījās visās atrakcijās. Noslēgumā bērni parakstījās rakstnieces blociņā, saņēma grāmatzīmi un “bizbola raķeti” ar zīmogiem un rakstnieces autogrāfu.

Ekskursija “Ejam iepazīt bibliotēku!” oktobrī bibliotēku apmeklēja Viduču pamatskolas 1.klases skolēni kopā ar audzinātāju Vītu Dortāni. Šogad mācības 1.klasē uzsāka četri skolēni, bet uz bibliotēku šajā dienā bija atnākuši trīs. Skolēni tika iepazīstināti ar bibliotēkas telpām, jaunākajām bērnu grāmatām, un to dažādību bibliotēkā. Uzzināja par grāmatu izdošanu uz mājām, to saglabāšanu, kā arī pierakstījās par bibliotēkas lasītājiem. Noskatījās arī multfilmu "Joka pēc alfabēts" un par atmiņu no pirmās ciemošanās reizes bibliotēkā saņēma blociņu un grāmatzīmi.

Novembrī bibliotēku apmeklēja pirmsskolas izglītības iestādes "Pasaciņa" audzēkņi un skolotāja Ilona Grahoļska. Tā kā ir tumšais rudens laiks, tika lasīta Linas Žutautes grāmatiņa "Kika Mika un lielā tumsa". Grāmatas sākumā meitene baidījās no Tumsas, bet tad, kad viņas pacietības mērs bija pilns, sāka to meklēt pa māju un atrada skapī, ielika maisā un uznesa visaugstākajā kalnā, kur to izlaida laukā un ieraudzīja daudz zvaigžņu. Pārņākusi mājās Kika Mika nodomāja: "Ja reiz Tumsā slēpjas tik daudz brīnišķīgu zvaigžņu, varbūt nemaz nav vērts no tās baidīties." Pēc grāmatas noklausīšanās skatījāmies multfilmu par Cūciņu Pepu "Vējainā rudens diena" un citas.

Ziemeļvalstu bibliotēku nedēļa rītausmas stundā kopā ar 2.-3.klašu skolēniem tika lasīti un pārrunāti Soma Mauri Kunnasa grāmatas fragmenti "Bagātību sala".

Viļakas novada **Rekavas bibliotēkā**

darbs ar bērniem un jauniešiem notiek regulāri. Tā ir ikdiena ar individuālām sarunām, konsultācijām. Gada laikā bērniem un jauniešiem tika piedāvāta iespēja piedalīties dažādās aktivitātēs.

Bibliotēka šai lasītāju grupai jau vairāku gadu garumā piedāvā piedalīties lasīšanas veicināšanās programmā „Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija” Rekavas bibliotēkā 6 sešgadnieki un 2 piecgadnieki iepazīna bērnu 5+ žūrijas 2016 grāmatas.

5 skolēni no 1. -4. kl. (bērnu žūrija) un 3 skolēni no 5. -12.kl (jauniešu žūrija) paši individuāli veica grāmatu lasīšanu un novērtēšanu.

Visus bērnu un jauniešu žūrijas dalībniekus var apskatīt

Visu lasījumu noslēgumā notika pārrunas, kuru rezultātā noskaidrojām, kas visvairāk patika. Tika krāsots un zīmēts, pildītas bibliotēkāres sagatavotās darba lapas par izlasītajām grāmatām.

Decembra mēneša beigās un janvārī notika bērnu žūrijas grāmatu novērtēšana un elektronisko anketu aizpildīšana.

Priecīgākais notikums bija no 16.-20.februārim, laiks, kad katrs bērns, kas piedalījās visos grāmatu lasījumos dāvanā saņēma tautasdziesmu grāmatu “Ods nokrita no ozola”, pateicību un magnētiņu.

Skolēni saņēma pateicības un magnētiņus. Paldies skolotājai Elitai Siliņai par sadarbību lasīšanas veicināšanas programmas “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija 2016” realizēšanā jaunākajai vecumgrupai.

17.februārī pateicības brīdi bibliotēkā ieradās 13 žūrijas eksperti, lai saņemtu balviņas un pārrunātu grāmatas.

Februārī Rekavas bibliotēkā notika Valentīndienas **meistardarbnīca**. Divu stundu laikā 14 meitenes no zaru klūgām, sarkana diega un citiem mākslīgajiem materiāliem veidoja sirds formas dekorus.

Aprīlī dzejas stundā “Tu skaties kā brīnumā visā kas apkārt tev uzplaukst un zied... /P. Brūveris/ 9 dalībnieki iepazīna Brūvera dzeju.

Maijā tika uzlikta 11 skolēnu zīmējumu izstāde “Pavasara maigo, trauslo dabu atklāj tulpes ziedpumpurā”

Septembrī “Saules svece pīni pina...”tika iepazīta U. Ausekļa dzeja ar grāmatiņas “Kaķēns margrietiņās” palīdzību 6 sākumskolas bērniem

Novembrī notika nacionālā skaļās lasīšanas sacensība vietējā- skolas mērogā.

Konkursa 1.kārta 5.un 6.klašu skolēniem. Piedalījās 11 dalībnieki, no kuriem 3 tika izvirzīti uz reģiona finālu, kurš notiks 2018. gada martā Balvos.

Viļakas novada **Upītes bibliotēkā**

tiek strādāts un veidots kontakts arī ar Upītes pamatskolas pirmsskolas vecuma grupiņu. Bibliotēkas vadītāja nāk ciemos pie pirmsskolas bērniem uz skolu, un bērni - nāk uz bibliotēku, kopā tiek lasītas un pārrunātas grāmatas, bet pēc tam tad drīkst izmantot datoru, zīmēt, līmēt, veidot un darīt ko sirds kāro.

Jau trešo gadu pirmsskolas bērni piedalījās “Bērnu un jauniešu žūrijā”. Bērnu žūrijas grāmatas iegādātas tikai +5 un 9+ vecuma grupām. Lielāko daļu pašvaldības piešķirtā finansējuma nevarēja novirzīt tikai “Bērnu un jauniešu žūrijas” projektam. Iepriekšējā gada nogalē bibliotēkai uzdāvināja 5 bikibuku grāmatiņas. Pirms Ziemassvētkiem visiem dāvināja arī saldumus. Par 5 izlasītām grāmatām varēja dabūt konfekti. Tas darbojās. Tagad bibliotēkā ir 53 bikibuki, un izsniegums bērniem ir audzis +72% , lielākoties, pateicoties tieši šīm dzejoļu grāmatiņām. Sadarbībā ar Upītes Tautas namu bibliotēkai ir savs bērnu **pašdarbības teātra pulciņš**. 2017. gada pavasarī vecākie teātra pulciņa

dalībnieki pabeidza Upītes pamatskolu, bet iesākto darbu turpināja paši mazie bērni no 5-7 gadiem, un tagad lieliski tiek galā ar visiem uzdevumiem. Pēdējais, ko pulciņa dalībnieki sagatavoja Ziemassvētku eglītei pirmsskolas vecuma bērniem, bija “Pasaka par zaķi un lapsu”. Visas etīdes, izrādītes un leļļu teātris vienmēr notiek latgaliski.

9. martā notika ”Bērnu un jauniešu žūrijas” noslēguma pasākums.; otrdienās Upītes pamatskolā notiek grāmatu lasīšana kopā ar pirmsskolniekiem un 1. klašu skolēniem.

Ziemeļvalstu nedēļā notika rīta stunda Tūve Jānsone “Vasaras grāmata”,

Bērnu un jauniešu telpā regulāri skatāmas bērnu un skolēnu **zīmējumu izstādes**. Fotogrāfijā redzama daļa no skolēnu zīmējumiem, kas piedalījās radošo darbu konkursā. Konkurss veltīts Antona Slišāna piemiņai. Zīmējumu tēma “Mans mīļākais Antona Slišāna dzejolis”.

Mazākie

Bibliotēkas lasītāji, kuriem ļoti patīk datorā uzspēlēt kādu spēlīti, zina, ka vispirms ir jāpalasa kāda grāmatiņa. Grāmatas lasīt bibliotekāre dodas arī uz Upītes pamatskolu pie pirmsskolas bērniem. Skolotājas pavadībā pirmsskolas bērni regulāri apmeklē bibliotēku.

Daži teātra pulciņa dalībnieki, kas rādīja “Pasaku par lapsu un zaķi”.

Bērniem patīk rādīt **leļļu teātri**. Ja ir izlasīta bērnu grāmatiņa, kura visiem ir ļoti iepatikusies, bērni to izstāsta un parāda ar lellēm. Šogad vispopulārākā bija “Ezīša brīnumnūjiņa”.

Vilakas novada Žīguru bibliotēkā

darbs ar bērniem un jauniešiem aizņem pusi no visa kopēja darba. Tiek veidotas akcijas, organizēti pasākumi, kuros bērni un jaunieši iepazīst aizraujošo un interesanto grāmatu pasauli. Gada laikā organizēti daudzi pasākumi, diskusijas, priekšā lasīšana, pārrunas par izlasīto, tematiskās stundas. Pasākumos vairāk tiek izmantoti interneta resursi un dažādas lomu spēles. Veiksmīgākās lasīšanas aktivitātes:

Daiļrunātāju konkurss 4.oktobrī Žīguru kultūras namā, kurā dalībnieki skaitīja J. Osmaņa dzejoļus. Konkursā pavisam piedalījās 13 dalībnieki gan Žīguru pirmsskolas izglītības iestādes "Lācītis", gan Žīguru pamatskolas 1.-4.klašu skolēni. Lai visiem būtu jautrs noskaņojums un pazustu uztraukums, Žīguru kultūras nama bērnu vokālais ansamblis "Čiekuriņi" (vadītāja D. Elksnīte) to darīja ar dažādiem muzikālajiem sveicieniem. Balvā katrs daiļrunātājs saņēma diplomu, saldumu un grāmatiņu.

Kopā - interesantāk!

Interesants izdevās arī **Ziemeļvalstu bibliotēku nedēļai** veltīts pasākums.

1.-4.klašu skolēniem tika piedāvāts klausīties fragmentus no Mauri Kunnas grāmatas "Bagātību sala". Pie viņiem ieradās pirātu kapteine (bibliotekāre B. Troška) ar saviem palīgiem (7.-8.klases skolēni), lai ar lasījumiem ieinteresētu bērnus. Katram skolēnam bija iespēja saņemt pirātu cepuri, uz kuras bija jāuzzīmē to simbolika. Bija jautri un interesanti vērot, kā bērni iesaistījās šajā aktivitātē. Pasākuma noslēgumā tika nolasīta kapteiņa Flinta vēstule, kurā viņš paziņoja, ka jaunajiem pirātiem klasēs ir noslēpti zelta reāli. Ja tos atradīs, tad dārgumi viņu. Protams, ka tas bērniem izdevās un sejas rotāja apmierinātība par paveikto.

Savukārt, 7. un 8.klašu skolēniem bija iespēja noklausīties Somijas zviedrietes Marijas Turtšaninovas grāmatas "Marēsi" fragmentus, kuri deva ieskatu par Mēnosas salu, tās vēsturi un to, ka uz tās dzīvo tikai sievietes. Pirms lasījuma tika pārrunāta Ziemeļvalstu Bibliotēkas nedēļas tematika. Noskaidrojām, kas ir sala. Tad aplūkojām video materiālu par salām Latvijā. Pusaudžiem tika piedāvāts iepazīties ar grāmatu sarakstu, kurās arī darbība notiek uz salām, kaut arī to autoriem nebija saistības ar Ziemeļvalstu rakstniekiem. Daži grāmatu nosaukumi bērniem nebija sveši, kāds jau bija

lasījis, citi bija skatījušies pēc grāmatām uzņemtās filmas. Turpinājumā tika piedāvāts radošais darbiņš “Mana dzīve uz neapdzīvotas salas”. Jāsaka, ka skolēnu fantāzija bija nepārspējama. Viņi prata pieliet citos mācību priekšmetos un sadzīvē iegūtās zināšanas, lai izdomātu, kā sākumā sadzīvot ar jauniešiem apstākļiem uz salas un beigās izdomāja, kā veiksmīgi nokļūt mājās.

Starptautiskajā lasītprasmes un rakstpratības dienā, Žīguru PII iestādes “Lācītis” vecākās grupas audzēkņiem bija iespēja pārliecināties, cik svarīgi iemācīties lasīt. Lai to pārbaudītu, palīgā tika ņemts Ineses Zanderes dzejolis “Burtu tārpīņš”, un noskaidrots, ka apēdot burtus, tārpīņš neprātīs lasīt. Burti ir jāmacās, un to jau bērni ir sākuši darīt. Nosaucot savu vārdu, viņi cītīgi darbojās, lai sava vārda burtiņu uzrakstītu uz lapiņas un skaisti to noformētu. Kopīgi tika izveidota vārdu burtu grāmata. Patīkami bija dzirdēt bērnu atbildes, ka grāmata nav sveša arī mājās. Ir vecāki, kas bieži atrod kopā būšanas brīdi, lai lasītu un pēc tam pārrunātu izlasīto. Arī šajā ciemošanās reizē neiztika bez lasījuma. Ar interesi bērni noklausījās pasaku “Divi lācēni”. Galvenie varoņi bija divi lācēni, kas devās pasaulē laimi meklēt. Pēc izlasītā, bērni labi tika galā ar dzirdētās pasakas dažādiem uzdevumiem. Tikšanās noslēgumā bija iespēja aplūkot jaunākās grāmatiņas, kuras ir pagasta bibliotēkā un gaida ciemos savus mazos lasītājus kopā ar vecākiem.

Rugāju novada Lazdukalna bibliotēkā

2017. gadā notikuši 4 pasākumi bērniem un uzliktas 16 literatūras izstādes.

Bērnu, jauniešu žūrijas, 2016 noslēguma pasākums bibliotēkā “Lai uzzied lasīt prieks” kā katru gadu bija visgaidītākais pasākums bibliotēkā, šajā lasīšanas posmā veiksmīgi finišēja 16 eksperti. Pasākumā eksperti piestiprināja ziedu, kam viducī uzrakstīts eksperta vārds pie lielajiem burtiem BŽ 2016, kas arī

pēc pasākuma rotāja bibliotēkas sienu, tādējādi visiem bija iespējams iepazīties ar čaklākajiem Bērnu žūrijas lasītājiem. Eksperti tika apbalvoti ar pateicības rakstiem, bibliotekāres sarūpētajām dāvaniņām bločiņiem un pildspalvu komplektiem un LNB dāvaniņām magnētiņiem. Katrs parakstījās bibliotēkas Goda grāmatā. Tad sekoja kopīga fotografēšanās, cienāšanās ar sagādātajiem gardumiem un spēles un rotaļas.

Bibliotēku nedēļas laikā bibliotēkā darbojās **radošā darbnīca** “Grāmatzīme tavai grāmatai”, kuru vadīja skolotāja Iveta Useniece, radošo darbnīcu apmeklēja un grāmatzīmes izgatavoja 32 skolēni, lai nebūtu drūzmēšanās skolēni bibliotēku apmeklēja pa klašu grupām sev atvēlētajā laikā. Par šo pasākumu stāsta 4. klases skolniece Dace Grāvīte: “28. aprīlī Lazdukalna bibliotēkā notika radošā darbnīca “Grāmatzīme tavai grāmatai”. Šo darbnīcu vadīja bibliotekāre Ligita un skolotāja Iveta. Darbnīcā varēja izgatavot dažādas grāmatzīmes. Dažas grāmatzīmes bija saistītas ar Māmiņu dienu, citas tika laminētas, pītas un locītas. Šī darbnīca mudināja bērnus un jauniešus būt saudzīgiem pret grāmatu, nelocīt un neizdarīt nekādas atzīmes uz grāmatas lapām. Visiem sanāca un jaukas grāmatzīmes. Katram, kurš gatavoja grāmatzīmes bibliotekāre pasniedza Pateicību par aktīvu

piedalīšanos grāmatzīmju gatavošanā.

Bibliotēku nedēļas aktivitātes noslēdza 1. klases **ekskursija** uz bibliotēku “Gribu būt lasītājs”, bibliotēku apmeklēja pieci skolēni un audzinātāja. Skolēni uzzināja daudz jauna par bibliotēku, tās izmantošanas noteikumiem, to kā bibliotēkā izkārtotas grāmatas un cik daudz to ir. Kopīgi tika nosvērta lielākā un mazākā grāmata, kas atrodas bibliotēkā, kā arī apskatīts kādas formas ziņā daudzveidīgas grāmatas ir bibliotēkas fondos. Uzzināja kā pareizi jānoliek plauktā izņemtā grāmata un to, ka grāmatām nemaz nepatīk būt netīrām un saskrāpētām. Tika minētas burtiņu mīklas no grāmatiņas “Bilžu mīklas” un izspēlētas spēles. Bibliotekāre visiem dāvināja informatīvas “Bibliotēkas mājiņas”,

kuras apskatot varēja uzzināt bibliotēkas darba laiku un to, kas patīk un kas nepatīk grāmatām, kā arī katrā mājīnā bija noslēpies salds našķis. Bibliotekāre cer, ka šīs klases skolēni tagad būs ne tikai čakli bibliotēkas lasītāji, bet arī pratīs saudzīgi apieties ar grāmatām.

Bērnu grāmatu fondā noslēpās interesantās grāmatas, gada laikā, atklāja uzliktās literatūras izstādes par dažādām tēmām: “Ballītes un rotaļas vasarā”, “ Joka pēc – alfabēts” burtiņu iepazīšana caur dzejas rindām un skaitāmpantiem, “ Taureņiem tik savādiem pilns gaiss” par taureņu daudzveidību Latvijā, “ Dzejoļiem ir rudens krāsas” dzejas dienām veltīta izstāde, “ Brīnumdaris zīmulītis un ota” grāmatu ilustratorei Ilonai Ceipei -80, “ Dzejoļi uz plaukstas” dzejniekam Jāzepam Osmanim -85 un citas. Sagaidot balto ziemu bibliotēku decembrī krāšņāku darīja Rugāju novada Eglaines pamatskolas bērnu zīmējumi par ziemu zīmējumu izstādē ” Ziema”. Izstādē bija uzlikti 23 zīmējumi.

Rugāju novada bibliotēkā

pēcpusdienās bērni aktīvi apmeklēja bibliotēkas lasītavas, lai izlasītu jaunākos žurnālus, izklaidētos spēlējot bibliotēkā pieejamās spēles, skatītos videomateriālus un klausītos audioierakstus diskos.

Pirmskolas bērnu lasītavu izmanto ne tikai pirmskolas un jaunākā skolas vecuma bērni. Lasītavā iedzīvojušies arī 5. un 6. klases bērni. Aizvadītajā gadā tika pasūtīti krēsli bērnu lasītavai, un jauns plaukts bērnu un jauniešu literatūras izvietošanai. Tagad ir iespēja plauktā uzlikt arī literatūras izstādes veltītas rakstniekam vai kādam aktuālam notikumam valstī.

Lai popularizētu bērnu literatūru tika uzliktas **literatūras izstādes**. Izstāde, kura bija veltīta bērnu rakstnieces A. Lindgrēnas jubilejai sastāvēja no divām daļām. Ar nosaukumu “A. Lindgrēnas pasakainais dzīves gājums” tika uzlikti materiāli, kas iepazīstināja ar rakstnieces biogrāfiskajiem datiem. Otrajā daļā “Grāmatas, kas sniedz prieku un gandarījumu bērniem” tika uzliktas A. Lindgrēnas grāmatas, lai bērniem būtu iespēja apskatīt visas autore grāmatas un izlasīt tās, kuras vēl nav lasītas.

Bērniem patīk lasīt dzejoļus. Aizvadītajā gadā tika uzliktas divas bērnu autoru dzejas grāmatu izstādes. Jūlijā - J. Osmaņa jubilejas mēnesī bērniem bija iespēja iepazīties ar skanīgo J. Osmaņa dzeju. Janvārī bērni pārlapoja V. Ļūdēna dzejoļu krājumus.

Interesanti pasākumi ir tapuši sadarbības rezultātā. Sadarbojoties ar Rugāju vidusskolas projektu vadītāju Agitu Kukurāni, bibliotēkā gada nogalē bija iespēja apmeklēt Rugāju un Lazdukalna **skolēnu zīmējumu izstādi** “Darbs latviešu tautas dziesmās”. Tautasdziesmas ilustrēja 1.– 4. klašu audzēkņi.

Par interesantu pasākumu izvērtās sadarbība ar Rugāju vidusskolas eko pulciņu. Eko skolu rīcības nedēļā, kuras tēma bija saudzēt vidi, Rugāju vidusskolas eko pulciņa vadītāja Lolita Krēbse piedāvāja bibliotēkai izveidot izstādi, ar kuras materiāliem nedēļas ietvaros darbosies ekoskolas dalībnieki. Tika uzlikta izstāde “Zaļā pēda”, kurā bija pieejami materiāli par atkritumu šķirošanu, dabas materiālu izmantošanu sadzīvē u.c. tēmas. Atsaucība bija liela. Izstādi apmeklēja ne tikai eko pulciņa dalībnieki, bet arī klašu kolektīvi.

“Bērnu žūrija” ir viens no darbietilpīgākajiem pasākumiem bibliotēkā. 2016. gada lasīšanas konkursu noslēdza 26 bērni un vecāki. Aprīlī notika noslēguma pasākums, kurā tika rezumēts padarītais darbs, uzteikti čaklākie lasītāji. Galvenā balva – ekskursija, notika 1. jūnijā. Ekskursanti devās uz Raunu iepazīties ar Raunas dabas bagātībām, ievērojamiem objektiem. Dienas otrajā daļā Vecpiebalgā bērni iepazīnās ar “Kaķīša dzirnavu” autora Kārļa Skalbes muzeju, ciemojās Piebalgas porcelāna rūpnīcā un paši iemēģināja roku porcelāna kaķīša gatavošanā.

Plašu vērienu ieguva **Ziemeļvalstu bibliotēku nedēļas** pasākums “Peldošā sala”, kur uz savu salu bērnus aicināja bibliotekāre Evita. Bērni klausījās lasījumus no Mauri Kunnas grāmatas “Bagātību sala” un Metjū Berija grāmatas “Pīters un Vendija”. Interesi par šo pasākumu izrādīja arī laikraksts “Vaduguns”, dodot iespēju ielūkoties pasākuma norisē arī reģiona iedzīvotājiem.

Rugāju novadā ir daudz bērnu, kuri apmeklē mākslas un mūzikas skolu. Mūzikas skolas bērni savu sniegumu gada nogalē parāda koncertā, kuru ir iespējams apmeklēt Rugāju iedzīvotājiem, bet mākslas skolas bērnu sniegums paliek neievērots. Tāpēc uzrunājām mākslas skolas bērnus savu devumu parādīt bibliotēkā. Martā apmeklētājus priecēja skaisti bērnu zīmējumi un radošie darbiņi.

Septembrī dzejas dienās bija iespēja Rugāju vidusskolas 6. klasē novadīt pasākumu “Dzejas dažādība”, kurā tika stāstīts par dzejas pielietošanas plašajām iespējām.

Gada nogalē bibliotēkā darbojās ziemassvētku pasts. Bērniem bija iespēja pašiem izgatavot aploksnītes un nosūtīt draugam apsveikumu. Arī bibliotekārēm bija iespēja sagatavot apsveikumus bērniem, kuri gada laikā bija izrādījuši aktivitāti dažādos bibliotēkas pasākumos.

Lai dažādotu mācību procesu uz bibliotēku mācību stundu laikā skolotāji atved klašu kolektīvus literatūras stundās. Zīmēšanas stundas laikā pamatskolas bērni nāca skatīties un analizēt mākslas skolas audzēkņu darbus, darbmācības stundu laikā darbmācības skolotāja sava priekšmeta stundas vada bibliotēkā apskatot un vērtējot rokdarbu klāstu pavasara rokdarbu izstādes laikā. Šāda veida sadarbība ir kļuvusi par bibliotēkas ikdienu

Rugāju novada **Skujetnieku** bibliotēkas

mikrorajonā nav skolas un vislielākais bērnu un jauniešu pieplūdums bibliotēkā ir vasaras periodā. Bibliotēkas vadītāja uzskata, ka strādāt ar bērniem un jauniešiem ir visvieglāk, jo viņi kā sūklīši uzsūc

jaunāko informāciju, patur to galvā un vienmēr ir gatavi diskutēt un aizstāvēt savu viedokli. Viņa izaicina jauniešus uz sarunām par kādu grāmatu vai filmu. Individuālās sarunās ar jauniešiem ļoti spraiga izvērsās saruna par Stīvena Kinga grāmatām un īpaši par jaunāko „Tas”. Tai bija gan piekritēji, gan pretinieki, bet vienaldzīgo nebija. Bērni reizēm aizmirst savus labos darbus, un bibliotekāre ik pa laikam tos atgādina. Lieldienās tika izveidota izstāde ar nosaukumu „Daudzus gadus pirms šīm Lieldienām...uzdevums-atrodi savu zīmējumu!”

Neticami, cik ‘ļoti jaunieši un bērni priecājās, ieraugot izstādē savus, pirms daudziem gadiem zīmētos darbus. Lai iepriecinātu cilvēkus, reizēm vajag pavisam nedaudz!

Baltinavas novada bibliotēkā

labā sadarbība ir izveidojusies ar bērnu darza metodiķi Ilzi Ločmeli. Paši mazākie lasītāji apmeklē bibliotēku, lai iepazītos, kur “dzīvo” grāmatiņas, kopā noskatītos animācijas filmiņas. Iesākta jauna darba forma, kad bibliotekāre sagatavo grāmatu kopu un aiznes uz bērnu darzu. Šīs grāmatas bērni skatās un audzinātājas lasa pirms gulētiešanas.

Bibliotēku nedēļā notika pasākums “Grāmatu draugs – grāmatzīme”, kurā kopā ar Baltinavas mākslas skolas skolēniem tika lasīti grāmatas fragmenti, tad aizverot grāmatu bija uzdevums atrast lasīto vietu grāmatā. Nebija viegli, tā visi nonāca pie secinājuma, ka vajadzīga grāmatzīme. Pēc tam tika apskatīta P. Gleizdāna grāmata “Mini grafika”, kurā viņš ir veidojis grāmatzīmes, skolotājas mudināti skolēni arī paši zīmēja grāmatzīmes.

Ziemeļvalstu bibliotēku nedēļā notika rīta lasījums Baltinavas novada bērnu darzā, lasīti fragmenti no grāmatas “Bagātību sala”.

Viena no ilglaicīgākajām lasīšanas veicināšanas aktivitātēm ir darbošanās **Bērnu- jauniešu žūrijā**. 2018. gadā lasīšanā un vērtēšanā piedalījās 22 dažādu vecumu lasīšanas eksperti.

Baltinavas vidusskolas 5. un 6. klašu skolēni iesaistījās Latvijas NB organizētajā “Skaļās lasīšanas” konkursā vietējā skolas mērogā. Konkursa mērķis pilnveidot bērnu prasmes izvēlēties grāmatas un prast pastāstīt par izlasīto un izlasīt ar izteiksmi fragmentu. 4 lasītāji tika izvirzīti reģiona konkursam, kurš notiks 2018. gada 8. martā Balvos.

5. Bibliotēkas sadarbības tīkls bērnu un jauniešu apkalpošanā, nozīmīgākie partneri, sadarbības vērtējums

Veiksmīgs darbs bez sadarbības partneriem nav iespējams, tādēļ ieguvējas ir tās bibliotēkas, kuru mikrorajonos ir izglītības iestādes, kuru audzēkņi labas sadarbības gadījumā kļūst par aktīviem pasākumu dalībniekiem un bibliotēkas lietotājiem.

Bibliotēka	Sadarbības partneri
Balvu novads	
Balvu pagasta bibliotēka	Nav skolas. Nav pirmsskolas izglītības iestādes
Bērzkālnes pagasta bibliotēka.	Atrodas vienā ēkā ar pirmsskolas izglītības iestādi. Tas veicina sadarbību.
Bērzpils bibliotēka	Bērzpils vidusskola, skolotāja L. Kokoreviča, skolas bibliotekāre I. Maderniece Bērzpils pagasta pārvalde; pirmsskolas izglītības iestāde “Kripiņa”- audzinātāja V. Žeikare
Briežuciema bibliotēka	Skola tika slēgta
Krišjāņu bibliotēka	Krišjāņu pamatskola, latviešu valodas skolotāja I. Socka- Puisāne un pirmsskolas bērnu grupas audzinātāja S. Pauliņu. Ar atsaucību un prieku apmeklē bibliotēkas aktivitāte.
Kubulu bibliotēka	Pirmsskolas izglītības iestāde “Ieviņa”, Stacijas pamatskola
Lazdulejas bibliotēka	Nav izglītības iestāžu
Tilžas bibliotēka	Tilžas internātpamatskola- bibliotekāre Ritu Ločmele Aktīvi tiek apmeklēti pasākumi, kopīgas ekskursijas, Tilžas vidusskola un direktore Guntu Rižā - atbalsts un telpas nodrošinājums Grāmatu svētkos, skolotāja Inese Pujate – atsaucīga, aktīvi apmeklē pasākumus ar skolēniem. Tilžas PII un vadītāja Vita Belindževa. Atsaucīgi mūs uzņem savā iestādē, audzinātāja I. Kūkoja ar bērniem aktīvi piedalās pasākumos.
Vectilžas bibliotēka	Skolas nav. Tilžas vidusskolas pirmizglītības grupa
Vīksnas bibliotēka	Stacijas pamatskolas Vīksnas filiāle; pirmsskolas izglītības iestāde

Baltinavas novada bibliotēka	Baltinavas vidusskola; pirmskolas izglītības iestāde- metodiķe I. Locmele, kristīgā internātpamatskola, Baltinavas mūzikas un mākslas skola
Rugāju novads	
Lazdukalna bibliotēka	Eglaines pamatskola
Rugāju novada bibliotēka	Jauniešu iniciatīvu centrs, Rugāju vidusskola, pirmsskolas izglītības iestāde; krīzes centrs “Rasas pērles”, Rugāju Mūzikas skola
Skujetnieku bibliotēka	Nav izglītības iestāžu
Tikaiņu bibliotēka	Nav izglītības iestāžu
Viļakas novads	
Kupravas bibliotēka	Skola slēgta
Medņevas bibliotēka	Viduču pamatskola -1.-3.klašu audzinātājas un literatūras skolotājas. Pirmsskolas izglītības iestāde „Pasaciņa”, audzinātājas. Jauniešu iniciatīvu centrs “Saulesziņš” vadītāja.
Rekavas bibliotēka	Rekavas vidusskola, pirmsskolas izglītības iestāde
Vecumu bibliotēka	Skola slēgta
Upītes bibliotēka	Upītes pamatskola, Upītes Tautas nams, Ontana Slišana kultūrvēstures muzejs
Viļakas novada bibliotēka	Viļakas pamatskola un Viļakas Valsts ģimnāzija, pirmsskolas izglītības iestāde “Namiņš”
Žīguru bibliotēka	Žīguru pamatskola un Žīguru pirmsskolas izglītības iestāde “Lācītis”, kultūras nama pasākumu organizatore

7.Problēmas bibliotēku darbā ar bērniem un jauniešiem, to iespējamie risināšanas ceļi

Viena no galvenajām problēmām ir **iekšējo kārtības noteikumu neievērošana**.

Ikdienā nākas saskarties ar bērniem, kuri neievēro bibliotēkas iekšējos kārtības noteikumus, tā traucējot citiem apmeklētājiem. Bērni no bibliotēkas tiek izslēgti uz mēnesi, tas, protams, problēmu neatrisina. Atgriežoties bibliotēkā, viņu uzvedība neuzlabojas, pēc dienas un atkal sāk trokšņot un traucēt citiem. Vairākums šādi bērni nāk no nelabvēlīgām ģimenēm. Ar šiem bērniem skolās strādā sociālie darbinieki un psihologs, bet rezultāta nav. Tie ir bērni, kuriem trūkst uzmanības ģimenē, tad

viņš to meklē vienaudžu vidū. Mēģinājumi tādus bērnus nodarbināt- piedāvājot krāsot, minēt krust vārdu mīklas, spēlēt galda spēles, arī iziet ārpus bibliotēkas telpām un vienkārši izskrieties!

Balvu novada **Briežuciema bibliotēkas** problēma, ir tā, ka slēdzot Briežuciema pamatskolu, skolēniem, kuri tagad ir citu skolu audzēkņi(Rekavas, Baltinavas, Balvu ģimnāzijas, Tilžas internātpamatskolas), bibliotēku apmeklēt ir kļuvis grūtāk, tā vairs nav pa ceļam un atrodas tālu no mājām, līdz ar to samazinās šīs kategorijas bibliotēkas apmeklētāji un grūtāk ir kļuvis bibliotekāram.

Viļakas Novada bibliotēkas darbinieki uzskata, ka

galvenās problēmas darbā ar bērniem un jauniešiem: intereses trūkums par grāmatām un citiem poligrāfiskā veidā iespiestiem izdevumiem, tendence aprobežoties ar vienu informācijas ieguves avotu – internetu.

Lai bērnus iesaistītu aktivitātēs, katram ir jāveltī individuāla uzmanība, kas aizņem daudz laika.

Darbā ar bērniem nepieciešami papildus finanšu līdzekļi - interesantu pasākumu organizēšanai un balvām, kas ļoti veicina bērnu līdzdalību konkursos, akcijās. Dažādi materiāli ir vajadzīgi, lai veidotu interesantas radošās darbnīcas.

Medņevas bibliotēkas vadītāja uzskata, ka problēmas darbā ar bērniem un jauniešiem 2017. gadā nav novērotas. Vecāko klašu skolēni bibliotēkā vairāk izmanto datorus un internetu. Ir tādi, kuri nāk tikai lai varētu izmantot bezvadu internetu savā mobilajā telefonā, jo mājās vecāki nevar atļauties internetu. Mazāko klašu skolēni vairāk lasa grāmatas, liek puzzles, krāso un zīmē, skatās TV, kā arī spēlē datorspēles.

Rekavas bibliotēkas vadītāja arī saka: domāju, ka bibliotēkas darbā ar bērniem un jauniešiem problēmas nepastāv. Vienkārši samazinoties skaitam, samazinās arī lasītāju skaits. Mainoties informācijas iegūšanas iespējām, samazinās apmeklētāju skaits. **Krišjāņu pagasta bibliotēkā**

problēmas bibliotēku darbā ir atrast lasītājus vecumā no 15 gadiem. Tajā vecumā bērniem bibliotēkas vairs nav iestāde, kur pavadīt brīvo laiku, jo rodas citas intereses, arī jaunieši tajā vecumā pabeidz pamatskolu un aiziet mācīties vai uz blakus pagasta vidusskolu vai uz kādu tehnikumu.

Baltinavas novada bibliotēkas vadītāja saka “darbs ar bērniem prasa daudz vairāk laika un lielākas psiholoģiskās zināšanas nekā darbs ar citiem bibliotēkas apmeklētājiem. Bērniem pasākumi jāveido interesanti, lai varētu noturēt viņu uzmanību.”

Daļa skolēnu nevēlas lasīt, grūtības sagādā atstāstīt un pat rakstīt, novērota racionālā patērētāju attieksme pret apkārtējo pasauli, iesaistoties pasākumos jautā: ”Kas man par to būs?” Jūtama atkarība no cīņu spēlēm datorā. Jāorganizē dažādi pasākumi, jācenšas pievērst žurnālu un grāmatu lasīšanai. Ja tiek piedāvātas galda spēles tad tas ir uz īsu laika sprīdi, jo bērni negrib zaudēt. Bērni lasa aizvien mazāk un mazāk, ja tiek ieteikts paņemt kādu grāmatiņu, bērns kādas dienas uz bibliotēku nenāk un tad atkal ierodas sēdēt pie datora. Vasaras periodā rindas pie datoriem ir jāregulē, apmeklētāju ir ļoti daudz. Mājās bērnu lasīt neviens neskubina un viņu dienas gaitām neseko, vismaz brīvlaikā- vasarā.

Krītas arī bērnu žūrijas grāmatu lasītāju skaits. Strauji attīstoties tehnoloģijām, gandrīz katram bērnam ir viedtālrunis, planšete, kur ērti atrast atbildi uz sev interesējošiem jautājumiem un viņi neienāk bibliotēkā, bet sēž automašīnā un izmanto Wi-Fi.

Sadaļu 7. DARBS AR BĒRNIEM UN JAUNIEŠIEM sagatavoja Balvu CB bērnu literatūras nodaļas vadītāja Ligita Pušpure

8. Novadpētniecība

- Novadpētniecības darba virzieni un pakalpojumi, pārskata perioda prioritātes

Balvu reģiona bibliotēkās aizvadītajā gadā tradicionāli turpinājies darbs novada kultūras un vēstures liecību apzināšanā. Galvenie virzieni novadpētniecības darbā saistīti ar vietējās vēstures materiālu vākšanu, sistematizēšanu, saglabāšanu un informācijas sniegšanu interesentiem, kā arī sabiedrības iesaistīšanu novada pētniecībā. Bibliotēkas par vienu no savu darba virzieniem novadpētniecībā atzinusi vietējo iedzīvotāju foto liecību un atmiņu stāstu vākšanu.

- Novadpētniecības krājums:
 - ✓ komplektēšana, ietvertu materiālu veidi

Balvu reģiona bibliotēkas, pirmkārt, apzina ar novadu saistīto informāciju no vietējā laikraksta “Vaduguns”, pašvaldības informatīvajiem izdevumiem, kā arī citiem periodiskajiem izdevumiem, papildinot tematiskās mapes.

Bērzkalnes pagasta bibliotēkas vadītāja 2017.gadā sāka vākt materiālus par kādreizējo Lielmežnieku – četrgadīgo skolu, kura atradās Bērzkalnes pagasta (agrākajā Ploskinas) teritorijā.

Baltinavas novada bibliotēkas vadītāja kopā ar muzeja vadītāju vāca materiālus par bijušo p. s. “Baltinava”. Tika izveidota prezentācija par saimniecības vēsturi, noskenētas 54 fotogrāfijas un savākti materiāli, kuri apkopoti mapē “Padomju saimniecība Baltinava”.

Briežuciema pagasta bibliotēkas vadītāja, palīdzot pagasta darbiniekiem veidot velomaršrutu „Briežuciema aplis”, apkopoja ziņas par Augstasila pilskalnu un krucifiksu, Dieviņa bedrēm (kriteres), Breksīnes kalnu u.c. vietējiem objektiem.

Kupravas bibliotēkā tika izveidota mape “Kupravas drenu cauruļu rūpnīca”, kurā pārskatāmi apkopoti jau savāktie materiāli, fotogrāfijas par rūpnīcu. Šos materiālus izmantoja gan pagasta pārstāvji, gan Viļakas novada tūrisma organizatore. Papildināta mape “Garīgā dzīve” ar materiāliem par ērģelniekiem Staņislavu Baranovski un Franci Loginu.

Tilžas pagasta bibliotēkā ir izveidotas divas jaunas mapes, kurās ir apkopota informācija par Tilžas sieviešu kori “Varavīksne” un sieviešu ansambli “Rasa”.

Viļakas novada bibliotēkā turpinās darbs pie novadpētniecības datubāzes papildināšanas. 2017.gadā veikti 152 ieraksti no izdevuma „Viļakas novadā”.

✓ krājuma organizācija un glabāšana

Reģiona bibliotēkās novadpētniecības materiāli izvietoti un pieejami atsevišķi iekārtotos plauktos. Materiāli sakārtoti mapēs, albumos un stendos, kas regulāri tiek papildināti no publikācijām presē par pagastiem un pagasta cilvēkiem.

Elektroniski reģiona bibliotēku apkopotos novadpētniecības materiālus var apskatīt Balvu CB izveidotajā kultūrvēstures datu bāzē <http://www.balvurcb.lv/kb/>.

✓ digitalizācija, digitālie resursi un to veidošana

Visaktīvāk pie novadpētniecības materiālu vākšanas un to digitalizēšanas strādā Balvu novada **Bērzpils pagasta bibliotēka**. Pārskata gadā bibliotēkas digitalizēto kolekciju skaits – 7, digitalizēto dokumentu skaits – 2, digitalizēto dokumentu lpp skaits – 13, digitalizēto attēlizdevumu (fotogrāfiju) skaits – 45.

Briežuciema pagasta bibliotēkā 2017. gadā uzsākta fotogrāfiju digitalizācija par skolām, kas atradās pagasta teritorijā. Digitalizēto dokumentu skaits pārskata periodā - 100. Informācija un fotogrāfijas par kolhozu “Krišjāņi” ir ieskenēta un atrodama **Krišjāņu pagasta bibliotēkas** datorā. Turpat var apskatīt arī prezentācijas par pagasta četriem ciemiem.

✓ izmantojums

Bibliotēku novadpētniecības materiālu krājumi tiek izmantoti, veidojot izstādes, pasākumus, ar tiem iepazīstinot plašāku sabiedrības loku. Ar novadpētniecības materiāliem tiek iepazīstināti skolēni un citas interesentu grupas, tāpat bibliotēkās savāktie materiāli pieprasīti arī studentu vidū. Visbiežāk ar novadpētniecības materiāliem iepazīstas vietējie novadpētnieki un muzeju darbinieki. Tāpat bibliotēku apmeklētājus piesaista albumi un novadpētniecības materiālu mapes, kur savāktas fotogrāfijas par vietējā novada, pagasta dzīvi un cilvēkiem. Tiek izmantotas un lasītas vietējo novadpētnieku grāmatas.

Baltinavas novada bibliotēkas vadītāja Ināra Bubnova savā pārskatā raksta *“Baltinavas novadā jau vairākus gadus notiek projekta ”Satiec savu meistarību” aktivitātes. 2017. gadā radās ideja papētīt kā agrākos laikos, kad veikalos nebija cepumu izvēles, cepa mājās, kādas receptes bija agrāk. Tāpēc apzinājām un bibliotēkā tikāmies ar godu saimniecēm, kuras dalījās ar receptēm, kā arī tika sameklēta un izstādē izlikta literatūra par šo tēmu. Baltinavas novada iedzīvotāji varēja mācīties gatavot cepumus, ko mācīja Baltinavas novada amatu meistari kopā ar Rēzeknes tehnoloģiju akadēmijas docētāju Nelliju Kivkucāni un studentiem. Pasākums sākās ar teorētisko daļu, kur pasākuma apmeklētāji varēja vērot Rēzeknes tehnoloģiju akadēmijas pasniedzējas un studentu prezentācijas par*

galda kultūru un kulināro mantojumu vairākās paaudzēs. Informāciju par cepumu gatavošanas tradīcijām literatūras avotos prezentēja Baltinavas bibliotēkas vadītāja Ināra Bubnova. Baltinavas vidusskolas skolotāju un skolēnu aptauju – „Par savu babu dūmojūt” bija veikusi Arīna Bistrova. Tāpat pasākuma apmeklētāji varēja aplūkot senos traukus, galdautus, ikonas un citus vēstures mantojumus. Noslēgumā novada muzejā bija cepumu cepšana un degustēšana.”

Bērzpils pagasta bibliotēkā:

- apkopoti materiāli par Latvijas Sarkanā krusta darbību Abrenes apriņķī Bērzpils pagastā;
- ieskenētas Aloiza Sveldes fotogrāfijas un pierakstīts atmiņu stāstījums par spēlēšanu Balvu pūtēju orķestrī, Mārupes pūtēju orķestrī u.c.;
- atmiņu apkopošana par Jāņu svinēšanu Golvaru ciemā 1960.gadu beigās;
- Bērzpils pagasta jauktā kora vēsture;
- informācijas ievākšana par Spridzānu dzimtu; kuri Spridzāni mācījušies Bērzpils vidusskolā, kuri saistīti ar Bērzpili (jautājums uzpeldējis saistībā ar B. Eglītes grāmatu “Ceturtais bauslis”);
- informācija par Vecpils muižu, Vecpils ciemu Bērzpils pagastā; apkopota arī informācija par Domopoles pagasta muižām no periodika.lv;
- par psalmu dziedāšanu Bērzpils pagastā;
- par Bērzpils pagasta svētkiem un ekskursijām uz Ičas apmetnes ciemu Bērzpilī;
- par pasākumu “Dziesma Bērzpilij”, kuram apritēja 20 gadu.;
- apzināti Bērzpils vecos psalmu dziedātājus, ar kuriem izteicis vēlēšanos satikties muzikologs M. Boiko. Augustā saietā namā psalmu dziedātāju tikšanās ar muzikologu M. Boiko. Ieradušās dziedātājas – E. Namsone, M. Livzeniece, M. Apšeniece, V. Cigle, I. Atpile, V. Odumiņa, A. Kindzule u.c. Interesējošie jautājumi – par dažādiem dziedājumiem vecajās un jaunajās psalmēs, par dziesmām Svēto godam, dažādām citām garīgām dziesmām;
- par Bērzpils teicēju Romanovsku Bronislavu pēc Pokratnieces Kristīnes (Latviešu Folkloras krātuve) lūguma. 1960.g. XIX folkloras ekspedīcija no Rīgas ierakstījusi Bronislavas dziedātās 18 garās un 100 īsās dziesmas, kā arī pierakstītas 58 viņas teiktās mīklas. Izmantotas arī Bērzu draudzes arhīva reģistru grāmatas. Visi savāktie materiāli apkopoti jaunā mapē “Bērzpils teicēja Bronislava Romanovska”;
- 13. novembrī atjaunotās Bērzu kapličas iesvētīšana un atklāšana. Apkopota jaunākā informācija par Bērzu kapliču;
- Sastādīts bibliogrāfiskais literatūras saraksts par G. Manteifeli S. Vorzai Balvu CB Novadpētniecības lasītavā, kur viņam veltīta izstāde. Saraksts sastādīts pēc materiāliem mapē “Publicists, vēsturnieks, etnogrāfs, folklorists, izdevējs Gustavs Manteifels”.

Lazdukalna bibliotēkā tematiskās mapes tiek izmantotas skolēnu zinātniski pētniecisko darbu sagatavošanai, skolēniem projektu nedēļas ietvaros pēc interesējošām tēmām, studentiem bakalauru darba izstrādei. Pārskata gadā novadpētniecības materiālu mapi “Dzelzceļa līnija Sita – Burzova” izmantoja Zinātnieki pētnieciskā darba rakstīšanai Balvu Valsts ģimnāzijas skolniece. Rugāju novada mūzikas skolotāja izmantoja mapes prezentācijai par Rugāju novada komponistu, dzejnieku un

prozaikņu dzīvi un radošo darbību. Pēc Eglaines pamatskolas lūguma no bibliotēkā esošajiem materiāliem atlasīti Beņislavas etnogrāfiskā ansambļa fotoattēli par tēmu - ķekatās iešana. Bibliotekāre piedalījās Beņislavas etnogrāfiskā ansambļa 30 gadu jubilejas svinībās, sveica gaviļņiekus un saņēma dāvanā Beņislavas etnogrāfiskā ansambļa veidoto kalendāru, kas tagad bagātina novadpētniecības materiālu klāstu par ansambļa darbību. 2017. gadā Lazdukalna bibliotēkai apritēja pastāvēšanas 50. gadskārta. Bibliotekāre bija sagatavojusi nelielu viktorīnu ar jautājumiem no Lazdukalna bibliotēkas vēstures, uz kuriem tad arī visiem vajadzēja kolektīvi atbildēt. Katrs pasākuma dalībnieks saņēma īpašo bibliotēkas jubilejas šokolādi.

Vecumu bibliotēkas vadītāja 2017. gadā sāka veidot mazo datu bāzi "Vecumu dati". Pieprasījums nāca no Viļakas novada pašvaldības izdevuma "Viļakas novadā" redaktore, kas katrā laikraksta numurā vēlējās atspoguļot ziņas par katra pagasta svarīgākajiem notikumiem, ievērojamām personībām, kuru gadadienas vai dzimšanas dienas tika svinētas avīzes izdošanas attiecīgajā mēnesī. Šis uzdevums bija darbietilpīgs, bija jāpārlasa visi bibliotēkas novadpētniecības materiāli, jāsaliek hronoloģiskā secībā. Šis darbs tika paveikts apmēram mēneša laikā. Saprātīgāk bija šīs ziņas savākt uzreiz par visu gadu, nekā katru mēnesi atkal no jauna skatīt novadpētniecības materiālus. Par dažām personībām, kurām bija paskopi autobiogrāfiskie dati vai nebija precīzu ziņu par dzimšanas datumu, papildinājumi tika meklēti interneta vietnēs.

- Novadpētniecības darba popularizēšana

Baltinavas novada bibliotēkā notika novadnieka Pētera Keiša grāmatas "Dzīve ir vienreizēja" prezentācija, kurā piedalījās tās autors. Grāmatā ir informācija par Baltinavu un baltinaviešiem.

Balvu pagasta bibliotēkā notika pasākums "Rudens smaržu virpulī". Pārskatā pasākuma organizatore raksta "7. oktobra vakarā pie smaržīgas piparmētru tējas tases pasākumā „Rudens smaržu virpulī”, tikās, gan pašmāju, gan kaimiņu novada radoši cilvēki, kuri uz pasauli caur loga rūtīm raugās citādām acīm - tādi, kas raksta dzeju un/ vai komponē dziesmas, glezno, kā arī visi tie, kam ir mīla un tuva dziesma un dzeja. Vakars noritēja dvēseliski siltā un patīkamā atmosfērā klausoties Māra Lāpāna, Jāņa Ločmeļa, Ivetas Uršuļskas, Irēnas Romānes dzejoļus un komponētās dziesmas. Rugāju dāmu vokālais ansamblis bija ieradies ar Agitas Kukurānes autordziesmām, kas radīja īpašu noskaņu vakara gaitā, kā arī autoru Jolantas Saulevičas un Bruno Vilka izpildījumā bija klausāmi jaunākie sarakstītie dzejoļi. Pasākums dalībniekos radīja īpašu noskaņu un iedvesmu jaunām radošām idejām, vēlmi tikties pēc gada daudz plašākā pulkā.

Bērzpils pagasta bibliotēkā pārskata gadā bija uzlikta astoņas novadpētniecības materiālu izstādes, sniegti vairāki apskati un sastādīts 1 bibliogrāfiskais literatūras saraksts. Bibliotēkā ir sagatavota pārskatoša informācija par novadpētniecības materiālu mapēm (kopumā ap 100) un ikdienā ir brīvi

pieejama bibliotēkas apmeklētājiem. 2017. gadā bibliotēkas mājaslapā jauna sadaļa “Novadpētniecība”, kur elektroniski ir pieejama aktuāla informācija šajā jomā.

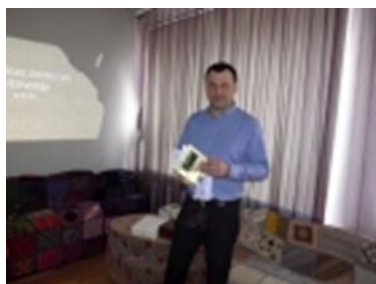
Briežuciema pagasta bibliotēkā dzejas dienu ietvarā notika tikšanās ar pagasta literātiem – Annu Punduri, Laimu Ločmeli, Pēteri Boldānu, Mārtiņu Mūrmani un Jāni Lubānu. Bibliotēkā bija apskatāma arī izstādē „ Mūsu literāti ”, kurā novadpētniecības materiāli par katru no literātiem.

Sagaidot Rugāju novada Eglaines pamatskolas salidojumu, **Lazdukalna bibliotēkā** tika izlikta novadpētniecības materiālu izstāde “ Mani senie skolas rīti” par Eglaines pamatskolas skolotājiem, skolēniem, absolventiem un skolas vēstures mirkļiem.

Rugāju bibliotēkā *“īpaši tiek izcelti novadnieki, kuri attiecīgajā gadā svin apaļas jubilejas. Šogad 90 gadu jubileju svinēja Margarita Stradiņa. Skolēni lasīja Margaritas Stradiņas dzejoļus un tos attēloja zīmējumos, kuri tika uzlikti izstādē jubilejas svinību norises laikā. Jubilejai par godu autore ir apkopojusi atmiņu stāstījumus un šobrīd ar Rugāju novada domes atbalstu top atmiņu grāmata par dzīvi Rugājos gadu ritumā. Otrs novadnieks, kuram apritēja apaļa jubileja bija Mārtiņš Poišs. Pazīstams ar pseidonīmu Aleksandrs Dans. Pazīstams kā literatūras kritiķis, savulaik arī pats daudz kritizēts par saviem kodolīgajiem rakstiem. Strādājis žurnālā “Liesma”, tulkojis vairākas grāmatas. Vienā no pazīstamākajām ir Greima grāmata “Vējš vītolos”. Šogad apritēja 80 gadi. Meklējot materiālus jubilejas izstādei, tika atrasti jauni materiāli par novadnieku un papildināta novadpētniecības mape”*

Medņevas bibliotēkā materiāli no novadpētniecības mapēm tika izmantoti izstādēs: “Kam savu dziesmu es dziedu? Es dziedu to Jums...”. Medņevas etnogrāfiskajam ansamblim-30. Šai sakarā arī Medņevas Tautas namā notika svinīgs pasākums „Gonu bolsi Medņevā”. Otra lielākā novadpētniecības materiālu izstāde bija “Mūsu novadniece” režisorei, skatuves mākslas pedagoģei Aina Matīšai-80.

Viļakas novada bibliotēkā notika erudīcijas konkurss „Mana pilsēta. Mans novads” Viļakas pamatskolas 6. kl. skolēniem. Izstāde lasītavā „ Kā koks zemē, tā cilvēks ieaug savā tēva sētā”, lai sagaidot Latvijas simtgadi iepazītu savu novadu un cilvēkus. Izstādē bija materiāli un literatūra par Viļakas pilsētu un Susāju pagastu, un to ievērojamiem cilvēkiem. Saistībā ar Susāju pagastu un mākslinieku V. Dadžānu, daudz tika pētīta grāmata – Valerijans Dadžāns “Gleznas”, jo Viļakā bija skatāma viņa mākslas darbu izstāde. Aprīlī Viļakas novada bibliotēkā notika kolekcionāra un novadpētnieka Dzintara Dvinska grāmatas “Tepenīcas ciems un iedzīvotāji” atvēršanas svētki.

Jūlijā Viļakas novada bibliotēka aicināja ikvienu novada iedzīvotāju piedalīties kopīgas dāvanas gatavošanā Latvijai un pieteikt savu ainavu dārgumu. Uz aicinājumu atsaucās novadpētnieks Ivars Logins un Vilis Bukšs. Ivars pieteica akmeņu riņķus Vēdas upes krastos. Vilis pieteica bijušo Ieriķi-Abrene dzelzceļu. Diemžēl mūsu puses cilvēku pieteikumi vērtēšanas komisijā atsaucību neguva.

- Sadarbība novadpētniecības jomā

Vīksnas pagasta bibliotēkas vadītājam pārskata periodā aktīvāka sadarbība novadpētniecības jomā veidojās ar Balvu CB novadpētniecības nodaļas vadītāju Sarmīti Vorzu. Tika meklēta informācija par pagasta kultūrvēsturiskajiem objektiem. Bija nepieciešams arī pagasta teātra kopas vajadzībām, lugas teksta atrašanai kāda no Laikraksta “Katoļu dzeive” numuriem.

Bērzkālnes pagasta bibliotēkas vadītāja un pagasta pārvaldniece saviem pagasta iedzīvotājiem organizēja braucienu uz Balvu Centrālo bibliotēku skatīties novadnieces Anneles Slišānes darbu izstādi. Iedzīvotāji tika informēti gan individuāli, gan tika izlikti paziņojumi bibliotēkā un pagasta centrā uz ziņu dēļa.

Viļakas novada bibliotēkai laba sadarbība ar Viļakas novada muzeju, novadpētniekiem - Dzintaru Dvinski un Ivaru Loginu.

- Jauninājumi novadpētniecības darbā

2017. gadā Balvu reģiona bibliotēku darbiniekiem tika piedāvātas mācības Gulbenes novada bibliotēkā „Novadpētniecības mācības bibliotekāriem seno mājvietu apzināšanā”, kas deva jaunas ierosmes un zināšanas, kā veidot stāstus arī par sava novada mājām un dzimtām. **Viļakas novada bibliotēkas** darbiniece jau ir uzsākusi šo darbu. Ir savāktas un ieskenētas senas fotogrāfijas par konkrētu dzimtu no Priēžu mājām pagājušā gadsimta 30 gadiem.

Pēc semināru apmeklēšanas, arī **Tilžas pagasta bibliotēkas** darbinieces nākotnes ieceres ir apzināt pagasta mājvietu nosaukumus, uzzināt nosaukumu rašanos un kas dzīvojis/ dzīvo konkrētajā mājā.

- Novadpētniecības darba problēmas un to risinājumi

Novadpētniecības darbs netiek veikts sistemātiski laika trūkuma dēļ. Novadpētniecība ir svarīga joma, bet viena darbinieka bibliotēkā ir problemātiski izpildāma. Materiālu savākšana, aprakstīšana, sistematizēšana un digitalizēšana ir laikietilpīgs darbs. Kā problēmu novadpētniecības jomā pagastu bibliotēkās min to, ka nav sava transporta, arī fotoaparāta un kameras, lai piefiksētu vajadzīgo informāciju.

- Galvenie secinājumi pārskata periodā, nākotnes prognozes, vajadzības

No Balvu reģiona astoņām publiskajām bibliotēkām, kas strādā BIS Alise, tikai viena – Viļakas novada bibliotēka veic ierakstu veidošanu novadpētniecības datu bāzē. Būtu nepieciešams to uzsākt arī citām reģiona bibliotēkām. Ir jāapgūst papildus zināšanas novadpētniecības krājuma aprakstīšanai. Dažas reģiona bibliotēkas savās mājaslapās plāno izveidot sadaļu Novadpētniecība, kur ievietos digitalizētos materiālus par savu pagastu. **Briežuciema pagasta bibliotēkas** vadītāja turpmāk plāno apzināt un apkopot pagasta teritorijā esošo mājvietu nosaukumus un to izcelsmes vēsturi. **Krišjāņu pagasta bibliotēkas** vadītājam 2018.gadam ir izvirzīts mērķis par pagastā esošo krucifiksu apzināšanu. Lai nepazustu Krišjāņu pagasta vēsture, ir jāiegādājas liela pagasta karte, uz kuras tiks atzīmētas visas mājvietas (arī zudušās), kolhozu fermas, ciemu nosaukumi utt. **Rugāju bibliotēkas** iecere ir papildināt mapi par Rugāju novada Dabas objektiem. Un vēl, gatavojoties bibliotēkas 70 gadu jubilejai, tiks padziļināti pētīta bibliotēkas vēsture.

Viļakas novada bibliotēkas vadītāja pārskatā raksta *”galvenās problēmas: laika trūkums, autortiesības, ticamība informācijas avotam, cilvēkresursi. Viens no risinājumiem varētu būt jaunatnes un arī citu interesentu iesaistīšana novadpētniecības darbā. 2018 gadā ir plānots organizēt novadpētniecības dienas, kurās piesaistot lektorus, mēģināsim gūt ieskatu par šīs jomas darbu un vāksim materiālus par dzimtām un mājām”*.

9. Projekti

- Tabula “Projektu apkopojums”

Tabula “Projektu apkopojums”

Bibliotēka	Projekta nosaukums	Finansētājs	Finansējuma apjoms	Projekta apraksts (īss kopsavilkums)	Atbalstīts/ neatbalstīts
Tilžas pagasta bibliotēka	“Kļūsti zinošs caur grāmatu pasauli!”	SEB Sponsorēšana un mecenātisms	300,00 EUR	Uzziņu/ nozaru literatūra Tilžas pagasta bērniem	Neatbalstīts
Medņevas bibliotēka	“Bērnu rakstnieki lauku bibliotēkā”	VKKF	250,00	Noorganizēt bērniem un jauniešiem, kā arī skolotājiem tikšanos ar latviešu bērnu rakstniekiem.	Atbalstīts
Viļakas novada bibliotēka	“Rakstnieks un lasītājs: aci pret aci”.	VKKF	375 EUR	Tikšanās ar rakstniekiem/dzejniekiem Ingu Ābeli, Inesi Zanderi, Māri Runguli	Atbalstīts

- Projektu apraksts

Valsts Kultūrkapitāla fonda 2017. gada projektu konkursā atbalstīts **Viļakas novada bibliotēkas** projekts “Rakstnieks un lasītājs: aci pret aci”, tā ietvaros bibliotēkas apmeklētājiem bija iespēja radošā sarunā tikties ar rakstnieci Ingu Ābeli un apmainīties viedokļiem par rakstniecību, literatūru un dzīvi. Otrā projekta aktivitāte bija Viļakas pirmsskolas izglītības iestādes, Viļakas pamatskolas un Valsts ģimnāzijas audzēkņu tikšanās ar Latvijā populāriem literātiem – Inesi Zanderi un Māri Runguli. Par **Medņevas bibliotēkas** projekta aktivitātēm lasīt sadaļā 7. Darbs ar bērniem un jauniešiem.

- Pārdomas, secinājumi par darbu ar projektiem

Papildus finansējuma piesaisti, izmantojot iespēju iesniegt projektus, 2017. izmantoja tikai trīs reģiona bibliotēkas. Jāaktivizē darbs pie projektiem.

10. Publicitāte

- Bibliotēkas tēla veidošana, publicitāte, sabiedrības informēšana par bibliotēkas funkcijām, pakalpojumiem

Lai radītu cilvēkos interesi par bibliotēku un vēlmi kļūt par tās lietotāju un pasākumu apmeklētāju, ļoti liela loma ir bibliotēkas publicitātei, tam, kā mēs to reklamējam, kā par saviem pakalpojumiem stāstām sabiedrībai. Bibliotēkas kā galveno komunikācijas kanālu joprojām izmanto tiešo komunikāciju ar iedzīvotāju, afišas, telefonsarunas, publikācijas vietējā reģiona avīzē un sociālajos portālos. Katrā novadā tiek sagatavots un publicēts pašvaldības izdevums, kurā arī

bibliotēkas publicē savas aktivitātes. Bibliotēkas sevi reklamē arī Latgaliešu kultūras portālā <http://lakuga.lv/>, Latgales avīzē “Vietējā”. Skat pielikumu. **Publikāciju saraksts.**

Tiek veidoti arī informatīvi bukleti par konkrētas bibliotēkas piedāvājumu un darbību.

Viļakas novada bibliotēkā strādā bibliotekārs Vilis Bukšs, kura aizraušanās ir laika un dabas vērojumi. Viļa skaidrojumi 2017. gadā bija lasāmi dažādos Latvijas preses izdevumos, sabiedriskajos medijos un interneta portālos, tostarp žurnālā „Ievas Māja”, laikrakstā „Vaduguns”, „Neatkarīgā Rīta avīze”, “Diena”, portālā Delfi, Apollo.

- Bibliotēkas informācija tīmeklī:
 - ✓ bibliotēkas tīmekļa vietne (mājaslapa)

Visām Balvu reģiona 23 publiskajām bibliotēkām ir sava mājaslapa adresē www.bibliotekas.lv. Mājaslapā regulāri tiek publicēta jaunākā informācija par bibliotēku un literatūru popularizējošiem pasākumiem. Tiek veidotas jaunas sadaļas. **Kupravas bibliotēkas** mājas lapā sadaļā ”Grāmatas, kuras ir vērts izlasīt” bibliotekāre ievietoja 25 nosaukumu grāmatu apskatus, kuras pati ir izlasījusi. Jau vairākus gadus ar mājaslapu nestrādā **Baltinavas novada bibliotēka**.

- ✓ emuāri (blogi)

Viļakas novada bibliotēkai blogs no 2008. gada, bet twitter konts no 2011.gada. Pārskata gadā blogā ievietoti 49 jauni raksti un 71 mediju faili. Šobrīd kontam ir 386 sekotāji. 2017.gadā Viļakas novada bibliotēkai blogā un twitter bija 9074 apmeklētāji.

- ✓ sociālie tīkli

Bibliotēkas popularizēšanas nozīmi interneta vidē apzinās arī pagasta bibliotēkas, tomēr tikai dažām bibliotēkām ir profils sociālajos tīklos. Bieži vien bibliotekāres izmanto savus privātos profilus, lai pagasta iedzīvotājus informētu par bibliotēkas aktualitātēm.

Viena no aktīvākajām sociālo tīklu izmantotajām ir **Tilžas pagasta bibliotēka**, kurai ir reģistrēti profili sociālajos portālos www.draugiem.lv, www.facebook.com, www.instagram.com. Arī **Krišjāņu pagasta bibliotēka** ar savām bibliotēkas aktivitātēm dalās ar sociālā tīkla draugiem.lv un facebook.com lietotājiem.

2017. gada **Rugāju bibliotēkai** tika izveidots konts sociālajā portālā www.instagram.com, kuru jau apmeklējuši 310 lietotāji. Gada nogalē bibliotēka reģistrējās arī sociālajā tīklā www.facebook.com.

Sociālajā tīklā <https://twitter.com> aktīvi strādā Lazdukalna bibliotēka un Viļakas bibliotēka.

Žiguru bibliotēkai ir reģistrēti profili www.facebook.com, www.twitter.com. Nomainoties bibliotēkas vadītājam, darbs sociālajos tīklos kļuvis mazāk aktīvs.

Informāciju par **Upītes bibliotēku** var atrast kā Nemateriālā kultūras mantojuma centra “Upīte” profilā portālos www.draugiem.lv/nkmc-upite, www.facebook.com/nkmc-upite.

Kopš 2009.gada augusta **Viļakas bibliotēka** ir atrodama vispasaules populārajā sociālajā tīklā Twitterī.

- ✓ citas tīmekļa vietnes

Par Viļakas novada bibliotēku regulāri informācija lasāma vietnē www.bibliotekas.lv/vilaka/pages/zinas.php. Foto bildes te: <http://www.flickr.com/photos/vilakabiblio/>.

- Veiksmīgākie bibliotēku popularizējošie pasākumi

Bērzkalnales pagasta bibliotēkā

„Dzimtās valodas diena.” Pasākumā tika iesaistīti pašvaldībā strādājošie, tika piedāvātas dzejas grāmatas latgaliešu valodā, katrs lasīja savu pirmo atvērumsu. Ir interesanti klausīties ar kādu izloksni katrs lasa, ar kādu interesi tika paņemtas grāmatas mājās, lai vēl vairāk varētu palasīt šos darbus. Iecienītākās bija O.Slišāna dzejas grāmatas. Pēc tam šis pats uzdevums tika piedāvāts citiem bibliotēkas apmeklētājiem, atsaucība bija liela. Bērzkalnales pagasta bibliotēkā notika divas vietējo iedzīvotāju rokdarbu izstādes.

Lazdukalna bibliotēkas mājas lapā atklāta jauna sadaļa VIRTUĀLĀS IZSTĀDES, kas ļauj apskatīt izstādes neizejot no mājām. Kā pirmā šeit tika ievietota skolotājas Ivetas Usenieces fotoizstāde “ Es apsoliu tev pavasari”, fotoizstādē tika uzliktas 26 fotogrāfijas, izstādei bija 102 skatījumi un viens komentārs. Fotoizstāde domāta apskatei dažādām vecuma grupām.

Gada nogalē bibliotēkā bija skatāma fotoizstāde “ Projekta “ Foto efekts” labie darbi divu gadu garumā”, fotoizstāde prezentēja ar pēc projekta iegūto fotoaparātu uzņemtas fotogrāfijas dažādās tēmās un pasākumos. Fotoizstādē bija apskatāmas vairāk kā 80 fotogrāfijas, fotoizstādi apskatīja gan individuāli apmeklētāji, gan bibliotēkas pasākumu dalībnieki. Fotoizstādes atsvaidzina bibliotēkas noformējumu un ļauj paskatīties uz mums zināmām lietām no cita skatupunkta.

2017. gadā **Skujetnieku bibliotēka** tika ierīkota izstāžu siena, pagājušajā gada tika izstādīti divu bijušo ciema iedzīvotāju un bibliotēkas lietotāju darbi-Diānas Poševas linogriezumi un Sarmītes Ķirsones-Korlašas gleznas.

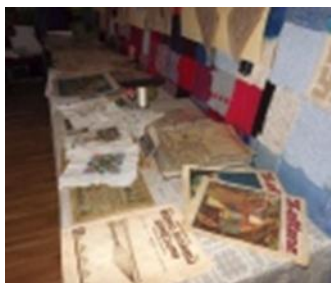
Lai popularizētu **Tilžas pagasta bibliotēku** un tās organizētos pasākumus, 2017. gadā aktīvi turpinājās sadarbība ar Balvu CB darbinieci I. Bobrovu. Tika nosūtīti 24 ieraksti un 111 fotogrāfijas, kuras pēc tam tika pievienotas Balvu CB kultūrvēstures datu bāzei. Kopā par Tilžas bibliotēku datu bāzē tagad var atrast 43 ierakstus un 210 fotogrāfijas. Informācija apskatāma internetvietnes adresē <http://balvi.biblioteka.lv/Alise/lv/>

Vectilžas pagasta bibliotēkā rudenī oktobra pirmajā piektdienā savus profesionālos svētkus svin skolotāji. Vecāki pedagogiem bija sarūpējuši dažādas aktivitātes. Pēc dotajām norādēm vajadzēja atrast dažādus kontrolpunktus, viens no tiem bija arī „ Vectilžas gaismas pils”. Bibliotēkā izlikta Anetes

Juhmanes rokdarbu izstāde: „Darinājumi no pērlītēm -Priekam un dvēselei”. Izstādē apskatāmi auskari, rokassprādzes, kaklarotas, piekariņi.

Viļakas novada bibliotēkā

Bibliotēku apmeklēja Viļakas pamatskolas 9. klases jaunās rokdarbnieces un viņu skolotāja, lai apskatītu novadnieces Evitas Zarembas-Krīgeres rokdarbu musturu izstādi. Izstādes apmeklējuma laikā jaunās rokdarbnieces iepazinās ar vecmāmiņu laika rokdarbu paraugiem.

Viļakas novada bibliotēka aicina lasītāju interešu klubu „Mantinieces” dalībnieces uz rudens tikšanos bibliotēkas mājīgajās telpās. Liels bija prieks, ka 20. oktobra pēcpusdienā klubu dalībnieču pulciņam piepulcējās vairākas jaunas dalībnieces.

Ziemeļvalstu bibliotēku nedēļā novembra novakarē uz Krēslas stundas lasījumiem ieradās lasītāju klubu „Mantinieces” un etnogrāfiskā ansambļa „Abrenīte” dalībnieces. Bibliotēkas direktore Rutta Jeromāne klātesošos iepazīstināja ar šā gada Ziemeļvalstu bibliotēku nedēļas tēmām un lasīja Ullas-Lēnas Lundbergas (Ulla-Lena Lundberga) romāna „Ledus” fragmentus. Lasījuma beigās izvērtās diskusija par veco ļaužu dzīvi Somijā un tepat mūsu novadā.

Novembrī Viļakas novada bibliotēkas izstāžu zālē bija skatāma Latvijas Neredzīgo biedrības Rehabilitācijas centra aktīvo dalībnieku darbu izstāde „Brīnumi caur dvēseli un sirdi”.

Klubiņa „Mantinieces” kopā saiešana notika Adventa laika priekšvakarā un pasākuma nosaukums „Manas cerības ticībā dzimst...” atspoguļo tikšanās būtību Ziemassvētkus gaidot. Bibliotēkas direktore Rutta Jeromāne uz tikšanos ar klubiņa dalībniecēm bija aicinājusi Viļakas, Liepnas un Kupravas katoļu draudžu prāvestu Guntaru Skutelu. Viņš pastāstīja par Adventa laika būtību un sūtību, skaidrojot latīņu vārda *adventus* nozīmi. Tikšanās noslēgumā priesteris pasvētīja bibliotēkas Adventa vainagu un sveces, ko bija paņēmušas līdz klubiņa dalībnieces.

Jau otro gadu Adventa laikā literātu biedrība “Viļakas Pegazs” aicināja uz klusā laika lasījumiem Viļakas novada bibliotēkā. Pasākuma “Klusi deg svece” ievadrunā bibliotēkas direktore un literāte Rutta Jeromāne, Ziemassvētku Brīnumu gaidot, aicināja apcerēt savu garīgo ceļu un piepildīt to ar patiesības gaismu. Dzejas pēcpusdienas īpašais viesis bija Viļakas novada Sociālā dienesta vadītāja Ilze Šaicāne. Ilze raksta dzeju un miniatūras.

Gada nogalē bibliotēkā pulcējās interešu klubiņa “Mantinieces” dalībnieces. Tā bija sirsnīga, emocionāli piesātināta kopā būšana pēc klusā Adventa laika. Tagad bija iespēja noskaidrot sava Sargeņģeļa vārdu un pateikties. Katra bija īpaši pacentusies glīti iesaiņot kādu svētku našķi. Patiesā sirsnībā tika teikti mīļi pateicības vārdi, bet novēlējumos skanēja gan dzejnieku vārsmas, gan citāti no Svētajiem Rakstiem. Arī šajā tikšanās reizē mums piebiedrojās priesteris Guntars un ar savu klātbūtni ienesa patiesu prieku un svētsvinību. Pie pašu sarūpētā cienasta galda draudzīgās sarunās tika vērtēts aizvadītais gads, bet humora dzirkstis uzšķīla atjautīgas spēles.

Vecumu bibliotēkas vadītāja apraksta savus lasīšanas veicināšanas pasākumus *“veica grāmatu, literatūras un bibliotēkas popularizējošus pasākumus. Dzejas dienu ietvaros kopā ar Tautas namu tika noorganizēts pasākums „Draugos ar rudeni, dzeju un dziesmu”. Tā ir atbalstāma darba forma, jo literatūras popularizēšana tik plašai auditorijai bibliotēkas vēsturē notika pirmo reizi. Septembra pēdējā dienā Borisovas TN bija sapulcējušies dzejas un dziesmu mīļotāji, lai sveicinātu rudens atnākšanu, paklausītos labu dzeju un skaistu dziedājumu. Pasākums “Draugos ar dzeju, dziesmu un mūziku” bija domāts plašai mērķauditorijai. Pasākuma organizatore Iveta dzejas skanējumam izvēlējās dzejnieka Eduarda Veidenbauma dzejoļus, kurus izjusti nolasīja Vecumu pagasta jauniešas – Kristiāna, Agnese, Katrīna un Elīza. Ar patiesu sirsnību klātesošos savīlēja dzejniece, Vecumu pagasta novadniece Eva Dortāne, sniedzot mums dažus savus gara darbus. Skanīgu un profesionālu dziedājumu klausītājiem dāvāja jaunā, daudzsološā māksliniece Viktorija Agnese Vancāne, kas dzimusi Vecumu pagasta Ezermalas ciemā. Normunda Orlova dzejas, komponēto dziesmu un ģitāras spēles dziļi emocionālais sniegums aizkustināja katru klātesošo. Pasākumu apmeklēja 38 dalībnieki, no tiem 9 bibliotēkas lasītāji. Tā ir atbalstāma darba forma, jo literatūras popularizēšana notiek plašai auditorijai. Ar TN darba organizatori nolēmām, ka šādi plaši tematiskie pasākumi būtu jāorganizē vismaz 1 reizi gadā”*

Žiguru bibliotēkas vadītāja pēc jaunieguvumu saņemšanas ar jaunāko literatūru iepazīstina bērnodārza audzinātājas, pagasta darbinieki, skolotāji un skolēni – aicinot bibliotēkā apskatīt izstādi vai arī aiznesot pēc pieprasījuma konkrētu grāmatu lasītājam.

- Ar publicitātes darbu saistītās problēmas un to risinājumi

Lai veicinātu savas iestādes publicitāti, bibliotēkām būtu vairāk sevi jāreklamē sociālajos tīklos. It īpaši jauniešiem tas ir svarīgs informācijas avots.

11. Sadarbības tīkla raksturojums

- Sadarbība ar pašvaldību un pašvaldības institūcijām

Balvu reģiona bibliotēkas veiksmīgi sadarbojas ar novada domēm un vietējiem deputātiem.

Bibliotēku vadītājas piedalās iknedēļas darba sapulcēs. Bibliotekāri iesaistās arī sava novada, pagasta pasākumos. Vislabākā sadarbība bibliotēkām ir ar vietējām skolām, kultūras centriem un tautas namiem.

Bibliotēku sadarbības partneri:

Partneris	Sadarbība
LNB	Elektroniskais katalogs, analītikas datu bāze. Konsultatīvais atbalsts Latvijas bibliotēkām, profesionālās pilnveides un pieredzes apmaiņas pasākumi. Bibliotekāru apmācību kursu piedāvājums.
KISC	Apmācības, elektroniskie resursi.
Bibliotēku atbalsta dienests	Datortehnikas, datorprogrammu uzturēšana
BIS ALISE	Programmas ALISE uzturēšana, apmācības.
Novadu domes, pagastu pārvaldes	Finansiālais nodrošinājums bibliotēku darbības svarīgākajos jautājumos. Bibliotēku aktualitāšu ievietošana pašvaldību informatīvajos izdevumos.
Novadu Izglītības, kultūras un sporta nodaļas	Kopīgu pasākumu organizēšana
PII, skolas, tautas nami, kultūras centri, muzeji, nevalstiskās organizācijas	Pasākumu organizēšana
Latvijas pasts	Periodikas abonēšana
Grāmatu veikals Zvaigzne ABC, IK.Virja, internetveikali Lgramata un Janus	Grāmatu iegāde
LAD	Telpas apmācībām un nodarbībām
Reģionālais TV, valsts un reģiona laikraksti	Bibliotēku publicitāte
Latvijas un Balvu reģiona bibliotēkas	SBA, darba pieredze
VKKF	Projektu finansiālais atbalsts

- Citi sadarbības partneri reģionā un Latvijā, veiktās sadarbības aktivitātes

Rugāju bibliotēkai aktīva sadarbība notiek ar jauniešu iniciatīvu centru. Centrā ir ērtas un plašas telpas, lielākie bibliotēkas pasākumi tiek organizēti jauniešu centra telpās. Jauniešu centra vadītāja aktīvi piedalās arī “Bērnu žūrijas” atbalsta grupā. Bibliotēkas darbinieces sadarbojas arī ar krīzes centru “Rasas pērlēs”, aicinot ciemos uz bibliotēku un piedāvājot mūsu bibliotēkas pakalpojumus.

Jūlijā **Viļakas novada bibliotēkā** ciemojās Rēzeknes literātu radošās kopas „Latgales ūdensroze” dalībnieki. Augustā Viļakas novada literātu biedrība “Viļakas Pegazs” un Viļakas novada bibliotēku darbinieki kultūrvēstures studiju ietvaros apmeklēja un iepazīnās ar Daugavpils cietokšņa un Krustpils pils vēsturi. Apmeklēja *Sēļu sētu* Jēkabpilī, pārcēlās uz Daugavas otru krastu pie Dunavas un peldējās Maltas-Rēzeknes kanālā.

12. Metodiskais un konsultatīvais darbs

- Situācijas apraksts, kopaina, metodiskā un konsultatīvā darba prioritātes pārskata periodā

Balvu CB veic metodiski konsultatīvo darbu pārējās 22 reģiona bibliotēkās, kā arī informē un koordinē bibliotekāru piedalīšanos gan reģiona, gan valsts mērogaursos, semināros, konferencēs. Balvu Centrālā bibliotēka pārskata periodā organizēja pasākumus visa Balvu reģiona mērogā, nodrošinot pārraudzību pār galvenajiem darba virzieniem reģiona bibliotēkās, sekojot līdzi darbinieku tālākizglītībai, nodrošinot profesionālu un mērķtiecīgu sadarbību starp reģiona publiskajām bibliotēkām, veicinot katras bibliotēkas tālāku attīstību un veidojot kopējo publisko bibliotēku tēlu.

- Reģiona galvenās bibliotēkas sniegtais metodiskais un konsultatīvais atbalsts, īstenotie profesionālās pilnveides un pieredzes apmaiņas pasākumi

Metodiski konsultatīvais darbs organizēts, izmantojot dažādas darba formas – apmācības, kursus, seminārus, konsultācijas, individuālas konsultācijas, bibliotēku apmeklējumus. Katru gadu rudenī tiek rīkoti visu reģiona publisko bibliotēku apmeklējumi, kuros iepazīstam un pārrunājam gadā paveikto, kā arī risinām dažāda veida darba jautājumus. Praktizējam pārskata sagatavošanu divos eksemplāros par bibliotēku apmeklējumiem, no kuriem 1 eks. paliek attiecīgo bibliotēku darbiniekiem.

Balvu Centrālās bibliotēkas darbinieki reģiona bibliotēku darbiniekus konsultē par jebkuru bibliotekārā darba jautājumu gan telefoniski, gan klātienē, gan caur e-pastu.

Visiem Balvu Centrālās bibliotēkas organizēto semināru un lektorija apmeklētājiem sagatavojam un izsniedzam apliecinājumus par BCB organizēto profesionālās pilnveides pasākumu apmeklēšanu.

Tabula. Reģiona galvenās bibliotēkas organizētie profesionālās pilnveides pasākumi

N.p.k.	Norises laiks	Norises vieta	Organizētājs(-i)	Pasākuma nosaukums, galvenās tēmas	Dalībnieku skaits	Stundu skaits
1.	13.februārī	Balvu Centrālajā bibliotēkā	Biedrība "Serde"	Novadpētniecības laboratorija "Folklorā mūsdienās –stāsti, tradīcijas un pētījumi"	18	3
2.	10. martā	Balvu Centrālajā bibliotēkā	Balvu Centrālā bibliotēka, sadarbībā ar Valsts valodu centru	Seminārs Balvu reģiona bibliotēku darbiniekiem. Tēmas: - Bibliotēku darba pārskati par 2016. gadu; - Izmaiņas internetbanku darbībā; - Kā bibliotēkām kļūt par labu palīgu moderno tehnoloģiju laikmetā; - Par valsts valodas likumu; - Uzņēmuma "Latvijas grāmata" prezentācija.	31	5
3.	16. maijā	Balvu Centrālajā bibliotēkā	Balvu Centrālā bibliotēka, sadarbībā ar LNB Bibliotēku attīstības centru un LR Tiesībsarga biroju	Seminārs Balvu reģiona bibliotēku darbiniekiem. Tēmas: -Pārskats par 2016. gadā izdoto literatūru bērniem un jauniešiem ; -E-pasta etiķete kā tīkla etiķetes sastāvdaļa; -ieskats cilvēktiesībās.	31	5
4.	21. jūlijā	Pa Līvānu novadu un Lūznavas muižā	Balvu Centrālā bibliotēka	Kultūrvēsturiskās studijas Balvu reģiona bibliotēku darbiniekiem. Līvānu novada centrālā bibliotēka; Latgales mākslas un amatniecības centrs; Līvānu novada Turku pagasta bibliotēka; Lūznavas muiža.	24	8
5.	14. septembrī	Balvu Centrālajā bibliotēkā	Balvu Centrālā bibliotēka	Lektorijs- seminārs Balvu reģiona bibliotēku darbiniekiem. Tēmas: - Pozitīvas domāšanas nozīme mūsdienīgā saskarsmē (A. Zagorskis, Preiļu novada izglītības pārvaldes vadītājs) -Atziņas no apmeklētajiem semināriem, kursiem; - Aktuāli darba jautājumi	36	5

6.	1.novembrī	Balvu Centrālajā bibliotēkā	Balvu Centrālā bibliotēka	Lektorijs- seminārs Balvu reģiona bibliotēku darbiniekiem. Tēmas: -Interaktīvas nodarbības bērniem un pusaudžiem (I. Krūmiņa, LNB Uzziņu un informācijas centra Informācijas pakalpojumu sektora speciāliste) - Aktuāli darba jautājumi	30	5
7.	16. novembrī	Balvu novada muzejā	Balvu Centrālā bibliotēka	Lektorijs- seminārs Balvu reģiona bibliotēku darbiniekiem. Tēmas: -Es stāstu. Tu ieklausīsies. Kultūras iestāžu tēls publiskajā vidē (E. Husare, maģistra studiju programmas “Reģionālie mediji un komunikācija” studente); - Atziņas no apmeklētajiem semināriem, kursiem; - Aktuāli darba jautājumi	47	5
8.	19. decembrī	Balvu Centrālajā bibliotēkā	Balvu Centrālā bibliotēka	Lektorijs- seminārs Balvu reģiona bibliotēku darbiniekiem. Tēmas: -Elektronisko atbalsta sistēmu izmantošana literatūras izziņas un popularizācijas procesā bērniem un jauniešiem (A. Andersons, Mg.oec.,MG.sc.comp); - Novadpētniecības lasītavas krājuma jaunieguvumu apskats; - Aktuāli darba jautājumi	29	5

Balvu reģiona 23 bibliotēku darbinieki vasarā piedalījās Balvu CB kultūrvēsturisko studiju braucienā uz Līvānu Centrālo bibliotēku, Līvānu novada Turku pagasta bibliotēku. Braucienu mērķis-iepazīt labāko bibliotēku pieredzi citos novados, iepazīt sakārtotas, vizuāli pievilcīgas bibliotēkas un smelties idejas savu bibliotēku darba pilnveidošanai. Apskatot Līvānu CB, kolēģus pārsteidza bibliotēkas augsti attīstītā tehnoloģiskā bāze, mūsdienīgais interjers, automatizētā lietotāju apkalpošana.

- Metodiskais un konsultatīvais atbalsts izglītības iestāžu bibliotēkām

Aktīvāk atbalstu skolu bibliotēkām sniedz Balvu CB BIS Alises administratore, konsultējot bibliotekārus par darbu Alisē. Skolu bibliotēkās darbiniekiem ir mazas darba slodzes, tāpēc arī darba apjoms ir neliels un nav nepieciešamas paplašināta metodiskā palīdzība.

- Sadarbība ar citām iestādēm (metodiskā un konsultatīvā darba jomā)
 - LNB Bibliotēku attīstības centrs- konsultācijas dažādos ar krājumu saistītos jautājumos, par bibliotēku statistiku, par Kultūras kartes aizpildīšanu;
 - Tieto Latvia- dažādi jautājumi par darbu ALISĒ (jautājumi par jauninājumu SBA, krājuma uzskaiti, inventarizācija);
 - Kultūras informāciju sistēmu centrs;
 - Latvijas Bibliotekāru biedrība
- Metodiskā un konsultatīvā darba problēmas un to risinājumi, profesionālās pilnveides vajadzības

Nereti, veicot šo darbu, jūtama pagasta bibliotekāru neatsaucība, kūtrums, paviršība, attaisnojoties ar lielo darba apjomu un laika trūkumu.

2018. gadā tiek plānots apmeklēt LNB Kompetenču centra piedāvātos kursus reģiona bibliotēku metodiķiem.

Pielikumi

Pielikums Nr. 1. Attēli

Attēls Nr.1. Tikšanās ar Gabrielu Cīruli Vīksnas pagasta bibliotēkā

Attēls Nr.2. Bērzkalknes pagasta bibliotēkas izsniegšanas punkts Rubenų ciema saietā namā.

Attēls Nr.3 Veselības diena Baltinavas novada bibliotēkā

Attēls Nr. 4. Anna Rancāne lasa savu dzeju “Upītes uobeļduorzā”.

Attēls Nr. 5. Jauno grāmatu diena Vectilžas pagasta bibliotēkā

Attēls Nr.6. Projekta “Satiec savu meistarū” aktivitātes Baltinavas novadā

Attēls Nr.7. Ivetas Uršulškas izpildījumā skan pašas komponētās dziesmas (Balvu pagasta bibliotēka)

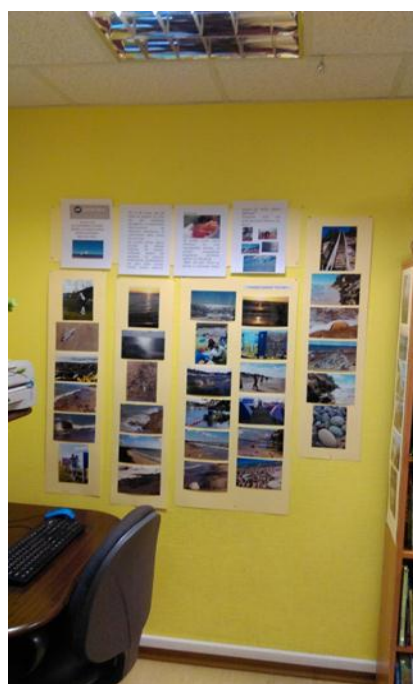
Attēls Nr.8. Dzejas dienas Briežuciema pagasta bibliotēkā

Attēls Nr.10. Pagasta iedzīvotāju darbu izstāde “No pūra lādes” Bērzkālnes bibliotēkā

Attēls Nr.11. Izstāde „Senču mantojums – no paaudzes paaudzē” Bērzkalnes pagasta bibliotēkā

Attēls Nr.12. Fotoizstāde “ Projekta “ Fotoefekts” labie darbi divu gadu garumā”
Lazdukalna bibliotēkā

Attēls Nr.13. Tematiska izstāde “Latvijai – 99” Tikaiņu bibliotēkā

Attēls Nr.14. Diānas Poševas izstāde Skujetnieku bibliotēkā

Attēls Nr.15. Skolotāju dienas aktivitātes Vectilžas pagasta bibliotēkā

Attēls Nr.16. Izstāde “2017.gads – Gaiļa gads” Vectilžas pagasta bibliotēkā

Attēls Nr.17. Balvu reģiona bibliotēku darbinieki Kultūrvēsturisko studiju braucienā pie Līvānu bibliotēkas

Pielikums Nr.2. Publikāciju saraksts

Baltinavas novada bibliotēka

1. Broka Evita,- Aizvadīts pasākums satiec savu meistarū; [Par Baltinavas novada bibliotēkāres Bubnovas dalību ,literatūras apskats un prezentācija pasākumā}/ Evita Broka // Baltinavas vēstis.- Nr.4 (2017. aprīlis), 3. lpp.

2. Ločmele Inta, - Pasākums "Reiz bija" : [Par Baltinavas novada bibliotēkāres dalību izstādes sagatavošanā un pasākuma organizēšanā]/ Inta Ločmele// Baltinavas vēstis,- Nr.3 (2017. marts), 1. lpp.

Tilžas pagasta bibliotēka

1. Tilžas čaklākie lasītāji ekskursijā : [par Tilžas bibliotēkas konkursa "Bērnu žūrija" ekspertu un čaklāko lasītāju ekskursiju uz Madonu] // Vaduguns. - ISSN 1407-9844. - Nr.36 (2017, 16.maijs), 14.lpp. ; fotogrāfija.

Tilžas pagasts (Balvu novads, Latvija). Madona (Madonas novads, Latvija).

2. Gugāne, Skaidrīte. Bibliotēkas, pirāti un dārgumu lādes : [par Ziemeļvalstu Bibliotēku nedēļas aktivitātēm Rugāju novada un Tilžas pagasta bibliotēkās] / pierakstīja S.Gugāne // Vaduguns. - ISSN 1407-9844. - Nr.95 (2017, 19.dec.), 6.lpp., fotogr.

Tilža (Balvu novads, Latvija). Rugāji (Rugāju novads, Latvija).

Lazdukalna bibliotēka

1. Kalnēja Ligita, Atskats uz 2016. gadu Rugāju novada bibliotēkās: Lazdukalna bibliotēka / Ligita Kalnēja // Kurmenīte.- Nr.130 (2017,marts),9.lpp.: il

2. Kalnēja Ligita, Bibliotēku nedēļas aktivitātes Lazdukalna bibliotēkā : [par pasākumiem bibliotēkā bibliotēku nedēļas laikā] / Ligita Kalnēja // Kurmenīte.- Nr.132 (2017, maijs).-13.lpp.:il

3. Kalnēja Ligita, Lazdukalna bibliotēkai -50:[par Lazdukalna bibliotēkas vēsturi, bibliotekāriem] / Ligita Kalnēja // Kurmenīte.-Nr.136 (2017,septembris),10.lpp.: il.

Rugāju novada bibliotēka

1.Gugāne, Skaidrīte. Bibliotēkas, pirāti un dārgumu lādes : [par Ziemeļvalstu Bibliotēku nedēļas aktivitātēm Rugāju novada un Tilžas pagasta bibliotēkās] / pierakstīja S.Gugāne // Vaduguns. - ISSN 1407-9844. - Nr.95 (2017, 19.dec.), 6.lpp., fotogr.

Tilža (Balvu novads, Latvija). Rugāji (Rugāju novads, Latvija).

Rekavas bibliotēka

1. Kokoreviča, Anita. Valentīndienas meistardarbnīca Rekavas bibliotēkā : [Rekavas bibliotēkas vadītāja ar skolēniem gatavo dekorus Valentīndienai] / Anita Kokoreviča // Viļakas novadā. - Nr.2 (2017, 20.marts), 9.lpp.: fotogr.

Meistardarbnīcas.

Rekova (Šķilbēnu pagasts, Viļakas novads).

2. Kokoreviča, Anita. Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija 2016 Rekavas bibliotēkā : [Rekavas bibliotēkā realizē lasīšanas veicināšanas programmu -bērnu, jauniešu un vecāku žūrija] / Anita Kokoreviča // Viļakas novadā. - Nr.2 (2017, 20.marts), 10.lpp.: fotogr.
pasākumi bibliotēkā.

Viļakas novada bibliotēka

1. Circāne, Vija. Lasītāju interešu klubiņa „Mantinieces,” pirmajā gadadienā : [Viļakas novada bibliotēkā jau gadu darbojas lasītāju interešu klubiņš un svin jubileju] / Vija Circāne // Viļakas novadā. - Nr.2 (2017, 20.marts), 13.lpp.; fotogr. pasākumi bibliotēkā.
Viļaka (Viļakas novads, Latvija).
2. Tulpes saņem arī trīs Lūcijas : [par Viļakas novada bibliotēkas lasītāju interešu klubiņa "Mantinieču" tikšanos Sieviešu dienas noskaņās] // Vaduguns. - ISSN 1407-9844. - Nr.19 (2017, 10.marts), 11.lpp. : fotogr. Bibliotēkas.
Viļaka (Viļakas novads, Latvija).
3. Circāne, Vija. „Rakstnieks un lasītājs: aci pret aci, : Viļakas novada bibliotēkā realizēts projekts „Rakstnieks un lasītājs: aci pret aci,- tikšanās ar rakstniekiem] / Vija Circāne // Viļakas novadā. - Nr.4 (2017, 22.maijs), 7.lpp.: fotogr. pasākumi bibliotēkā.
Viļaka (Viļakas novads, Latvija).
4. Iepazīst bērnu enciklopēdijas : [par pirmsskolas izglītības iestādes "Namiņš" audzēkņu viesošanos Viļakas novada bibliotēkā] / mat. sag. Irēna Tušinska // Vaduguns. - ISSN 1407-9844. - Nr.26 (2017, 4.apr.), 6.lpp.
Bibliotēkas - Viļakas novada bibliotēka - Viļaka.
5. Tušinska, Irēna. Grāmata - emociju un zināšanu avots : [par Viļakas novada bibliotēkas lasītāju klubu "Mantinieces" / Irēna Tušinska; tekstā stāsta lasītāju klubiņa dalībnieces Antoņina Ločmele, Valija Augustāne, Marta Dortāne, Ināra Andrejeva, Lidiņa Sačivko, Valentīna Krēmere, foto - Aigars Kirsanovs // Vaduguns. - ISSN 1407-9844. - Nr.27 (2017, 7.apr.), 6., 11.lpp. ; fotogr. Grāmatas un lasīšana.
Viļakas novads (Latvija).
6. Gabranovs, Edgars, 1969-. Par šodien vēsta katra iela, katrs koks, cilvēki... : [par tikšanos ar rakstnieci Ingu Ābeli Viļakas novada bibliotēkā un rakstnieces jaunāko romānu "Klūgu mūks" par latgaliešu kultūras un garīgo darbinieku Franci Trasūnu (1864-1926)] / Edgars Gabranovs ; tekstā stāsta I.Ābele // Vaduguns. - ISSN 1407-9844. - Nr.31 (2017, 25.apr.), 2.lpp. : ģīm. Autores, latviešu.
7. "Rakstnieks un lasītājs: aci pret aci" : [par tikšanos ar dzejnieci, publicisti Inesi Zanderi un rakstnieku Māri Runguli] / Tekstā stāsta Inese Zandere, Māris Rungulis, foto - Edgars Gabranovs // Vaduguns. - ISSN 1407-9844. - Nr.34 (2017, 9.maijs), 2.lpp. Rakstnieki, latviešu.
Viļaka (Viļakas novads, Latvija).
8. Visām sievietēm patīk rozes : [par Viļakas novada bibliotēkas lasītāju kluba "Mantinieces" rozes tematikai veltīto pēcpusdienu] / foto Irēna Tušinska // Vaduguns. - ISSN 1407-9844. - Nr.37 (2017, 19.maijs), 11.lpp. ; fotogrāfija. Bibliotēkas.
Viļaka (Viļakas novads, Latvija).

Žiguru bibliotēka

1. Plačinda, Anastasija. Literārā stunda, veltīta V. Ļūdēna 80 gadu jubilejai : [Žiguru pamatskolas un bērnudārza bērni iepazīst V. Ļūdēna daiļradi] / Anastasija Plačinda // Viļakas novadā. - Nr.1 (2017, 7.febr.), 7.lpp.: fotogr. pasākumi bibliotēkā.
Žiguri (Viļakas novads, Latvija).
2. Plačinda, Anastasija. Februāris Žiguru bibliotēkā : [pasākumi februārī Žiguru bibliotēkā] / Anastasija Plačinda // Viļakas novadā. - Nr.2 (2017, 20.marts), 10.lpp.: fotogr. pasākumi bibliotēkā.
Žiguri (Viļakas novads, Latvija).
3. Adamaite, Undīne, 1973-. Vieta, kur datortehniķis uzraksta haiku : [par konkursa "Gada bibliotekārs 2016" un "Pagasta bibliotekārs - gaismas nesējs" balvu pasniegšanas ceremoniju Latvijas Nacionālajā bibliotēkā] / Undīne Adamaite // Diena. - ISSN 1407-1290. - Nr.80 (2017, 25.apr.), 13.lpp.
Bibliotekāres - Latvija.
4. Adamaite, Undīne, 1973-. Svešiniece ciemā : [par Žiguru pagasta (Viļakas novads) bibliotekāri, Latvijas Nacionālās bibliotēkas Atbalsta biedrības konkursa apbalvojuma "Pagasta bibliotekārs - gaismas nesējs Latgalē" saņēmēju Anastasiju Plačindu] / Undīne Adamaite ; tekstā stāsta A.Plačinda // Diena. - (Piel. "Kultūras Diena un izklaide", ISSN 2255-906X). - ISSN 1407-1290. - Nr.114 (2017, 15.jūn.), 10.-12.lpp. : ģīm.
Bibliotekāres - Latvija.
5. Svikša, Skaidrīte, 1978-. "Pagasta bibliotekārs - gaismas nesējs" - Anastasija Plačinda no Žiguriem : [par Latvijas Nacionālās bibliotēkas Atbalsta biedrības rīkotā konkursa uzvarētāju Žiguru bibliotēkas (Viļakas novads) vadītāju] / Skaidrīte Svikša // Vietējā Latgales Avīze. - ISSN 2255-9418. - Nr.17 (2017, 28.apr.), [1.], 8.lpp. : ģīm.
Bibliotekāri - Latvija.
Žiguri (Viļakas novads, Latvija).
6. Karavoičika, Sanita. Lepna, ka tituls ticis Žiguriem : [par Žiguru bibliotēkas (Viļakas novads) vadītāju Anastasiju Plačindu : sakarā ar bibliotēku nozares balvas "Pagasta bibliotekārs - Gaismas nesējs" Latgales reģionā saņemšanu] / Sanita Karavoičika ; tekstā stāsta A.Plačinda, bibliotēkas apmeklētāja Edita Kokoreviča // Vaduguns. - ISSN 1407-9844. - Nr.32 (2017, 28.apr.), [1.], 12.lpp. : ģīm.
Bibliotekāres - Latvija.
Žiguru pagasts (Viļakas novads, Latvija).
7. Troška, Benita. Dzejas dienas Žiguru bibliotēkā : [par dzejas dienu pasākumu skolniekiem Žiguru bibliotēkā] / Benita Troška // Viļakas novadā. - Nr.8 (2017, 26.sept.), 13.lpp.: fotogr. dzejas dienu pasākumi.
Žiguri (Viļakas novads, Latvija). Publikācijas par reģiona bibliotēkām

Pārskatu sagatavoja Anita Zača,

Balvu Centrālās bibliotēkas metodiskā darba un komplektēšanas nodaļas vadītāja